

EĞİTİMİN EN'LERİ
İSTANBUL AYDIN
ÜNİVERSİTESİ'NDE
BELİRLENDİ

02

ÇİN'İN DİS YARDIM
ÇALIŞMALARI SÜREKLİ
ARTIYOR
KALKINMA YARDIMI
MI, EKONOMİK ÇIKAR
MI?

Hicham Driouch

03

BATİ RÜYASININ İŞÇİ
ÇOCUKLARI
AVRUPA'NIN KAYIP
ÇOCUKLARI

Claudia Witte

04

BAĞIMLILIK,
TÜRKİYE'NİN HAREKET
KABİLİYETİNİ
DARALTIYOR
TÜRKİYE İRAN'A
ALTERNATİF YENİ
ENERJİ KAYNAKLARI
ARİYOR

Dorian Jones - Al Passin

06

TESLİM OLMAYAN
ESAD DEĞİL
SURIYELİ KÜRTLER
DEVİRİMİN KİLİT
OYUNCUSU OLABİLİR

JulieAnn McKellogg -
Henry Ridgwell

09

AYDIN

DR. MUSTAFA AYDIN'A DEVLET NİŞANI

Türkiye'de yaşayan önemli isimler, her yıl farklı bir ülkeden 'devlet nişanı' ile ödüllendiriliyor. Son olarak İstanbul Aydın Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı ve Avrasya Üniversiteler Birliği (EURAS) Kurucu Başkanı Dr. Mustafa AYDIN, Gagauz Cumhuriyeti'nden devlet nişanı aldı.

Devlet nişanı, bir ülkenin verebileceği en büyük ödül anlamına geliyor. Geleneksel bir törenle takılıyor, ödüle layık görülenler o ülkenin bütün mecralarında duyuruluyor. Gagauz Özerk Cumhuriyeti, İstanbul Aydın Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı, Avrasya Üniversiteler Birliği (EURAS) Kurucusu ve Başkanı Dr. Mustafa AYDIN'ı en üst devlet madalyasıyla ödüllendirdi. Dr. AYDIN'a, eğitimde liderlik anlayışı ile Balkanlarda eğitimin gelişmesi adına yaptığı köklü hizmetleri, EURAS'ın kurulması ve geliştirilmesi için gösterdiği gayret yanında, İstanbul Aydın Üniversitesi'nin bir dünya üniversitesi haline getirilmesi ve bu süreçte Gagauz Özerk Cumhuriyeti ile tesis edilen yakın işbirliği ve gelişmesine verdiği katkılar nedeniyle Gagauz Özerk Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı tarafından 20. yıl dönümü devlet nişanı verildi.

Türkiye'de yaşayan önemli isimler, her yıl farklı bir ülkeden 'Devlet nişanı' ile ödüllendiriliyor. Abdullah Gül, Recep Tayyip Erdoğan, İdil Biret, Güler Sabancı, Ara Güler, Fatih Terim, Kamran İnan, Yaşar Kemal, Şefika Kutluer gibi siyaset, iş, sanat ve spor dünyasına mensup kişiler farklı ülkelerden ödüller aldı. Ödül almak için hatırı sayılır bir projeye imza atmanız, ödül aldığınız ülkenin kültürel dinamiklerini dünyaya tanıtmamız gerekiyor. Ekonomik işbirliği ve eğitim faaliyetlerinde aktif olan kişi ya da kurumlar da ödül alıyor. Ülkemizde en çok devlet nişanı sahibi kişi Güler Sabancı'dır.

Osmanlı Devlet Nişanı, 19. yüzyılda Avrupa Birleşik Krallık devlet geleneğindeki nişanlardan etkilenilerek Osmanlı Devleti için hazırlanmıştır. Ondan önce, padişahların tuğraları devlet nişanı yerine geçiyordu. Osmanlı nişanının son hali, 17 Nisan 1882'de Sultan II. Abdülhamit tarafından yürürlüğe konmuştur. Osmanlı Devlet Nişanı'nın içinde iki tane bayrak vardır. Kırmızı zeminde ay-yıldız bulunan bayrak Osmanlı Hanedanı'nı, yeşil zeminde üç hilal bulunan bayrak islam halifelliğini simgelemektedir. Terazi, Osmanlı adaletini, terazide bulunan kitaplar da adaletin kaynağı olan Osmanlı kanunnamelerini ve Kur'an-ı Kerim'i temsil etmektedir.

Türkiye Devlet Nişanı, mensup olduğu devlet ile T.C. arasında dostça ilişkilerin gelişmesini, milletlerin birbirine yakınlaşmasını sağlayanlara verilir. Madalya ve nişanlar, 2933 sayılı Madalya ve Nişanlar Kanununda düzenlenmiştir. Devlet Madalya ve nişanlarının çeşidi, verilecek kişiler, verilme, tescil, taşıma ve geri alınma usulleri, mirasçılara intikal şekli, zayı halinde yapılacak işlemler, bunların giderleri ile cezai yaptırımlara ilişkin esaslar söz konusu Kanun kapsamında hükme bağlanmıştır. Söz konusu Kanunun 3. maddesi uyarınca Devlet Nişanı, Cumhuriyet Nişanı ve Liyakat Nişanı olmak üzere 3 tür nişan bulunmaktadır. 2933 Sayılı Kanun kapsamında düzenlenmiş bulunan madalya ve nişanların geliştirilmesi ve üretimi 234 sayılı KHK'nin 2/c maddesi uyarınca Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü'nün görevidir.

Türkiye'de devlet nişanı alan başlıca isimler

Cumhurbaşkanı
Abdullah Gül ve Başbakan
Tayyip Erdoğan: **Pakistan**
Güler Sabancı: **Fransa, İtalya, Belçika, İspanya ve Avusturya**
İstanbul Ticaret Odası Başkanı
Murat Yalçıntaş: **İtalya ve Fransa**
AK Parti Milletvekili
Nursuna Memecan: **İtalya**
Ak Parti Milletvekili
Burhan Kayatürk: **Pakistan**
Türk Polisi: **Ukrayna**
Flüt Sanatçısı Şefika Kutluer: **İtalya**
Fotoğraf Sanatçısı
Ara Güler: **Fransa**
TOBB Başkanı
Rifat Hisarcıkloğlu: **İtalya**
Eski Bakan Hikmet Çetin: **Fransa**
Galatasaray Eski Başkanı
Adnan Polat: **İtalya**
Fatih Terim: **İtalya**
Eski Bakan Kamran İnan: **Fransa** (iade etti)
Eski Bakan Hikmet Çetin: **Fransa**
Türk Okulları: **Afganistan**
Prof. Dr. İlber Ortaylı: **Fransa**
Kalan Müzik'in Sahibi
Hasan Saltık: **Hollanda**
Borusan Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ahmet Kocabıyık: **Avusturya**

EĞİTİMİN EN'LERİ İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ'NDE BELİRLENDİ

Eğitimde İyi Örnekler İstanbul 2012 Paylaşımı, Milli Eğitim Bakanı Prof. Dr. Ömer Dinçer'in katılımıyla İstanbul Aydın Üniversitesi'nde gerçekleşti.

'Projeler Eğitime Büyük Katkı Sağlayacak'

İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü ile İstanbul Aydın Üniversitesi'nin imzalamış olduğu eğitim protokollerinden sadece biri olan Eğitimde İyi Örnekler İstanbul 2012 Paylaşımı'nın Akademik Koordinatörü İstanbul Aydın Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dekanı Profesör Doktor Hamide Ertepinar, "gerçekleştirdiğimiz projeye 2940 başvuru aldık. Bu başvurular arasından seçilerek paylaşımına katılan yaklaşık 100 proje bulunuyor. Seçici kurul tarafından belirlenen kategorilerde tüm proje ekipleri sunumlarını gerçekleştirdi. Milli Eğitim Bakanımız Sayın Profesör Doktor Ömer Dinçer'de bizzat sunumlara katılarak seçilen projeleri takip etti. Ülkemizdeki eğitim sisteminin ve yapılan çalışmaların geliştirilmesine katkı sağlayacak birçok proje ortaya çıkmış bulunuyor. Öğretmenlerimizin eğitimde söz sahibi olması ve çalışmaları bizzat koordine etmeleri yapılan tüm çalışmalara büyük katkı sağlayacaktır" dedi.

İstanbul Aydın Üniversitesi ve İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü arasında "Eğitimde İşbirliği Protokolü" sonucunda hazırlanan ve eğitime katkı sağlayarak gelişmesini hızlandıracak "Eğitimde İyi Örnekler 2012 İstanbul Paylaşımı" etkinliği İstanbul Aydın Üniversitesi Florya Yerleşkesinde gerçekleşti. Toplantıya Milli Eğitim Bakanı Prof. Dr. Ömer Dinçer, İstanbul Valisi H. Avni Mutlu, İstanbul İl Milli Eğitim Müdürü Dr. Muammer Yıldız, İstanbul Aydın Üniversitesi Rektörü Prof. Dr.

Yadigar İzmirli ve Eğitimde İyi Örnekler İstanbul 2012 Paylaşımı'na katılan, yaklaşık 100'e yakın proje sahibi eğitim kurumu ve çalışanları katıldı.

İlk İyi Örnek Üniversite ve Milli Eğitim Müdürlüğünün İşbirliğidir.

Eğitimde İyi Örnekler İstanbul 2012 Paylaşımı'na katılan Milli Eğitim Bakanı Prof. Dr. Ömer Dinçer, proje sunumları öncesinde gerçekleştirilen açılış toplantısında, İstanbul Aydın Üniversitesi ve İstanbul İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nün bir araya gelerek yaptığı bu çalışmanın ilk iyi örnek olduğunu söyledi. Eğitimdeki iyiliklerin ve başarıların öne çıkarılmasının gelişimi arttıracaklarını belirten Bakan Dinçer, son dönemde gerçekleştirilen eğitim sistemindeki değişikliklerin çok önemli olduğunu, eğitimdeki ufak tefek olumsuzlukların kamuoyuna yanlış yansıtıldığını dile getirdi. Medyaya da eleştiride bulunan Milli Eğitim Bakanı Prof. Dr. Ömer Dinçer, olumsuz şeylerin abartılarak gündeme getirildiğini, haber yaparken birazda olumlu çalışmaların kullanılması gerektiğini söyledi. Milli Eğitim Bakanı Prof. Dr. Ömer Dinçer, "Bir öğretmenin öğrencisinin kulağını çekmesi gündem konusu yapılırken, doğuda at üstünde tek tek evleri gezen ve kız çocuklarının okula yazdırılması için mücadele veren öğretmenin ya da Anadolu'da köylerdeki engelli öğrencilerin öğretmenleri tarafından kucaklanarak oku-

la taşınmasının aynı şekilde haber konusu yapılmadığını" belirtti. Eğitim sistemindeki değişikliklerin, olumlu şekilde sonuçlanabilmesi için zaman ihtiyaç olduğunu dile getiren Milli Eğitim Bakanı Prof. Dr. Ömer Dinçer, yapılan bu çalışmanın çok faydalı ve teşvik edici olduğunu söyledi.

İstanbul Valisi H. Avni Mutlu, İl Milli Eğitim Müdürü Dr. Muammer Yıldız ve İstanbul Aydın Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Yadigar İzmirli'de, projenin uzun bir çalışma sonucunda ortaya çıktığını, çok sayıda insanın ve eğitimcinin bu işe gönül verdiğini ve böyle bir projeye ev sahipliği yaptıkları için çok mutlu olduklarını belirttiler. Yaklaşık yüz projenin yer aldığı ve 10 ayrı salonda sunumlarının yapıldığı "Eğitimde İyi Örnekler İstanbul 2012 Paylaşımına" katılan Milli Eğitim Bakanı Prof. Dr. Ömer Dinçer, İstanbul Valisi H. Avni Mutlu, İstanbul İl Milli Eğitim Müdürü Dr. Muammer Yıldız ve İstanbul Aydın Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Yadigar İzmirli, sunumlar sonrasında tüm projelerin stantlarını gezerek programı tamamladılar.

AMERİKA'DAN BANKA İKRAMİYELERİ UYARISI

Avrupa Birliği Komisyonu'nun iç piyasadan sorumlu üyesi Michel Barnier, bankaların yönetici ve simsarlarına verdiği ikramiyeleri sınırlamak için daha sıkı önlemler alınması gerektiğini söyledi. Barnier, bazı ülkelerde ödenen ikramiyelerin boyutlarının kendisini ciddi şekilde kaygılandırıldığını, bunun aşırı risk almayı teşvik eden bir faktör olduğunu kaydetti. AB yetkilisi bu konuda hazırlanan raporun bazı bölümlerinin sarsıcı olduğunu da söyledi.

Simsarlar Yüzde 139 Alıyor

QAvrupa Bankacılık Kurulu tarafından hazırlanan raporda, ikramiyelerle ilgili mevcut kuralların farklı AB ülkelerinde aynı şekilde uygulanmadığını yazmıştı. Adı verilmeyen ülkeBarnier, "Raporda anılan bazı ikramiye-maaş oranlarının nasıl meşru

görülebileceği ya da risk ve uzun erimli çıkarlar açısından nasıl sağduyulu bulunabileceğini anlamam mümkün değil" diye konuştu.

Avrupa Bankacılık Kurumu tarafından hazırlanan raporda AB içinde banka yöneticilerine ödenen ikramiyelerin çıplak maaşlarına oranının yüzde 120'lere vardığı, simsarlar arasında ise bu oranlamanın yüzde 139'a çıktığı açıklanıyor.

Tutarsız Uygulamalar

Ama adı verilmeyen bir ülke var ki bu oranlar orada yüzde 220 ve yüzde 313'lere kadar çıkıyor. Hatta maaşının tam 9 katı ikramiye alan bir kişi örnek olarak veriliyor. AB'li yetkili Barnier, Avrupa Parlamentosu'nun yakınlarda getirdiği ikramiyelere sınırlama önerisini "hem yararlı hem ilginç" bulunduğunu söyledi. Parlamento ikramiyelerin en fazla

maaşın yüzde 100'ü kadar olabilmesini önermişti.

Komisyon üyesi ayrıca bazı bankaların ikramiyeler konusundaki sınırlamaları sadece bir kısım çalışanına uygulama eğilimini de eleştirdi ve bunun raporda yer alan üye ülkeler arasındaki tutarsız uygulamalardan biri olduğunu söyledi.

İkramiyelerin Yarıısı Hisse Olarak Ödenmeli

Geçen yılın başında yürürlüğe giren Avrupa Birliği çapındaki kurallara göre banka yöneticileri ve simsarlar ikramiyelerinin yalnızca yüzde 20 ile 30'unu hemen nakit olarak alabiliyorlar. Kurallara göre ikramiyelerin yarisının hisse olarak ödenmesi gerekiyor. Toplam ikramiyenin yüzde 40 ila 60'ı da üç ila beş yıla bölünerek ödenmek durumunda. Bir çok banka yeni kurallar karşısında çalışanlarının maaşlarını yükseltme yoluna gitmişti.

İSTANBUL AYDIN ÜNİVERSİTESİ UYGULAMA GAZETESİ

AYDIN

1 Mayıs - 1 Haziran 2012, Sayı 12

İmtiyaz Sahibi : İAÜ Müttevelli Heyet Bşk. Dr. Mustafa AYDIN Genel Yayın Yönetmeni : Özgül YAMAN Sorumlu Yazı İşleri Müdürü : Av. Nigar ÇELİK Yazı İşleri Müdürü : Nabi SARIBAŞ Haber Merkezi : Erhan YÜKSEL Dünya Haberleri : Turquie Diplomatique Tasarım ve Uygulama : İstanbul Aydın Üniversitesi Görsel Tasarım Birimi Arif İbşiş Basım Yeri : Ceren Matbaa Namık Kemal Mah. 122. Sok. No:8 Esenyurt/İSTANBUL İletişim : İstanbul Aydın Üniversitesi Florya Yerleşkesi Beşyol Mah. İnönü Cad. No:38 Küçükçekmece/ İSTANBUL 0212 444 1 428 - 1224	Gazetede yayımlanan yazılar kurumun değil, yazarların görüşleridir
---	--

ÇİN'İN DIŞ YARDIM ÇALIŞMALARI SÜREKLİ ARTIYOR KALKINMA YARDIMI MI, EKONOMİK ÇIKAR MI?

2001 yılındaki 11 Eylül saldırıları, Batı'ya yönelik tehdidin artık sadece güçlenmekte olan rakip devletlerden değil, zayıf ve çökmekte olan ülkelerden de geldiğini gösterdi. Ve Afganistan sadece askeri bir hedef değil, aynı zamanda Batı'dan gelen kalkınma yardımlarının en önemli alıcısı konumuna dönüştü. Ayrıca kalkınma yardımlarıyla dış ve güvenlik politikaları arasındaki yeni işbirliğinin deney sahası haline de geldi.

Hicham Driouch

Çin'in gelişmesi, uluslararası toplumun büyük ilgisini çekerken, Çin, ekonomik sıkıntı çeken diğer gelişmekte olan ülkelere yardım sağlamayı ihmal etmiyor. Çin, son yıllarda ekonomisinin sürekli gelişme kaydetmesi temelinde dış yardımları güçlendirerek, dünyanın diğer gelişmekte olan ülkeleriyle birlikte gelişmeye çalışıyor. 1949 yılından 2009 yılına kadar geçen 60 yıl içinde, Çin toplam 250 milyar Yuan dış yardım sağladı; bunun 106 milyar 200 milyon Yuanlık kısmı karşılıksız.

Ancak halen nüfusun 100 milyonluk kesiminin yoksulluk sınırı olarak kabul edilen 1.25 dolar seviyesinin altında bulunduğu Çin'de, dış yardımlar büyük bir gelişme baskısı altında yapılıyor. Çin Ticaret Bakanı Cheng Deming, Çin'in dünyanın ikinci ekonomisi olmasının, uluslararası toplumun yardımlarıyla gerçekleştiğini belirtti. Chen Deming, geçen 30 yılda Çin'in uluslararası toplumdan kabul ettiği karşılıksız yardım değerinin 7 milyar doları geçtiğini ve yardım niteliğinde kredinin 140 milyar doları aştığını hatırlatarak, “sükran” geleneğiyle tanınan Çin'in, sadece yardım alan ama kendinden hiç vermeyen bir anlayışta olmadığını kaydetti.

Çin yardım adımlarını, gelişmekte olan ülkelerin her köşesine yaydı. Örneğin Çin'in Afrika'da karayolu ve demiryolu projesi, Bangladeş'te köprü inşaatı bulunuyor. Çin, cumhuriyetin kuruluş yıllarında ve en zor geçiş dönemlerinde bile dış yardımlarını kesmedi. Çin Uluslararası Ekonomik Temas Merkezi Genel Sekreteri Wei Jianguo, bu görevinden önce Çin Ticaret Bakanlığı'nda 20 yıl süreyle Afrika işleriyle uğraşmıştı. Çin'in Afrika'da yardım geçmişini hatırlatan Wei Jianguo, Çin halkının canla başla çalışarak Afrika'nın gelişmesine destek verdiğini söyledi:

“Çin'in yardımıyla inşa edilen Tanzanya demiryolu, Zambiya'nın başkenti Lusaka'yı Tanzanya'nın başkenti Lares Salaam'a bağlayarak 18 bin kilometreye uzanıyor. Demiryolu, 75 köprü, 200'den fazla tünel ve geniş bir alanı kaplayan ilkel bir orman üzerinden geçiyor. Demiryolunun inşası için 10 bin Çinli işçi gönderildi. Yaklaşık 100 kişi bu projede şehit oldu.” Çin'in dış yardım çalışmaları, “önkoşulsuz yardım” ilkesine dayanır ve dış yardım yapılan ülkelere hiçbir siyasi talebe bulunulmaz. “Çin, Afrika'nın zengin kaynakları için yardımda bulunuyor” iddiasına, eski Çin Ticaret Bakan Yardımcısı Fu Ziyi'ng büyük tepki gösterdi: “Çin dostluk amaçlıyor. Kuşkusuz bundan başka bir amacı yoktur.”

Bir ülkenin kalkınması, eninde sonunda kendi öz gücüne dayalıdır. Bunun için dış yardım çalışmalarında, alıcı ülkeler için yetenekli personel ve teknoloji yetiştirilmesine daha büyük önem veriliyor. Alıcı ülkelerde altyapı tesisleri inşa ederek, gelişmenin temelini sağlamlaştırdıklarını ifade eden Wei Jianguo, bir benzetme yaparak, hem kan nakline, hem de kan yapımına ağırlık verdiklerini söyledi: “Sadece kan nakli yapmamız yetmez, daha önemli bir iş olarak, kanı naklettiğinizin vücudu kuvvetlendirmeniz ve kan yapımını sağlamanız gerekir. Daha sonra, kan nakli olmaması durumunda bile, bu kişiler kendi özellikleriyle gelişebilirler.

Son yıllarda, gelişmekte olan ülkelere halkların günlük yaşamlarını ilgilendiren sektörlerin gelişmesini hızlandırmak, Çin'in dış yardım çalışmalarında ilk hedef haline geldi. 2009 yılının sonuna kadar, Çin gelişmekte olan ülkelere 442 atlayıcı tesisi ve 687 kamu tesisi inşa etmiş ve 70'den fazla ülkeye 20 bin sağlık çalışanı göndererek 100 milyonlarca hastaya tedavi imkanı sağlamıştır. Wei Jianguo birkaç örnek daha verdi: “Bizim yardım yaptığımız bir karayolu, kırsal kesimdeki bir köyden geçer. Köyde su kuyusu yoktur. İçme suyu sorununu gidermek için işletmemiz köyde bir su kuyusu çıkardı. Bazı bölgelerde görülen sıvrisinekler çeşitli hastalıklara neden olur. Özellikle sıtma. Çinli işletmeler, bulundduğu bölgelerde hastane kurarlar. Bir hastanede sadece dört-beş doktor bulunmasına rağmen, yöre halkının tedavi sorunu çözülür. Dış yardım çalışmalarının geleceği üzerinde duran Çin Devlet Konseyi Gelişme Araştırma Merkezi Dış Ekonomi Araştırma Dairesi Başkanı Zhang Xiaoji, yardım çalışmalarının derinlik ve genişlik bakımından potansiyeline sahip olduğunu kaydetti. Zhang Xiaoji, yardım alan ülkelere gönüllü çalışanların gönderilmesi önerisinde bulundu: “Gönüllü yerel vatandaşlarla geniş bir temasta bulunabilir ve karşılıklı anlayış ve kültürel iletişim güçlendirilebilir. Bu Çin işletmelerinin Afrika'da gelişmesine katkı sağlayacaktır.” Dış yardım çalışmalarına daha faz-

la ilgi gösteren Çin, önümüzdeki beş yılda, gelişmekte olan ülkelere 200 okul inşası, 3000 sağlık uzmanı gönderilmesi ve 200 temiz enerji ve çevre koruma tesisinin inşasını içeren bir plan ortaya koydu.

Çin Ticaret Bakanlığı Dış Yardım Dairesi Başkanı Liao Jianchen plan hakkında şu bilgiler verdi: “Dış yardım çalışmalarında karşılıksız yardım payını arttıracğız. Ağır borçlu ülkelere, az gelişmiş ülkelere ve bazı ada ülkelerine daha büyük yardım ayıracğız. Ayrıca alıcı ülkelerin gelişme kapasitesine ve inşaat alanına daha fazla yatırım yapacağız.”

Kalkınma Yardımları ve Dış Politika

Soğuk Savaş döneminde kalkınma yardımları ideolojik mücadelenin parçasıydı. Peki gelişmekte olan ülkeler bugün kalkınma yardımları ile neyi amaçlıyor? Sivil toplum örgütleri ne düşünüyor? Almanya, 1961 yılında önemli bir adım atarak Batının ilk Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı'nı kurdu ve Almanya'nın bu adımı diğer ülkeler de izledi. Sömürge döneminin sona ermesiyle birlikte, bir gecede, yeniden yapılması gereken onlarca ülke bağımsızlığını ilan etmişti. Bu ülkelere destek verilmesi gerekiyordu. Ancak kısa bir süre sonra bazı kesimler, “Paralarımızı çarçur ediyorlar” sözleriyle kalkınma politikalarını eleştirmeye başladı. Bu görüşe karşı çıkanlar da kalkınma yardımları ile dış politikada milli çıkarların gözetildiğini düşündü. Kalkınma yardımlarında izlenen stratejinin, dış politika çıkarlarıyla doğrudan ilintili olduğu eskilere dayanan, bilinen bir görüş. Avrupa'nın Afrika ve Asya'daki sömürgelerinin bağımsızlıklarını elde etmelerinin ardından, ABD ve dönemin Sovyetler Birliği, 20'nci yüzyılın ikinci yarısından itibaren kalkınma yardımlarıyla yeni devletleri kendilerine bağlamaya çalışıyordu. Bu yolla iki süper güç, Soğuk Savaş dünyasının ücra köşelerine taşıdı.

Fransa gibi diğer Batı ülkeleri ise kötü üne sahip diktatörlere verilen büyük miktarlardaki mali yardımlarla eski sömürgelerinin sadakatini güvence altına almaya çalışmakla adından söz ettirdi. Almanya'da yetkililer, kalkınma yardımlarının dış politikanın unsurlarından olduğunu açıkça ifa-

de ediyor. Almanya'da kalkınma yardımları organizasyonu GTZ'nin Başkanı Bernd Eisenblätter de bu kişilerden biri. Eisenblätter, kurumunu güvenlik politikalarının bir parçası olarak gördüğünü söylüyor: “Sadece Afganistan, Sudan ve Demokratik Kongo Cumhuriyeti'ni düşünmek yeterli... Çok sorun var ve salt klasik güvenlik politikalarıyla bu sorunlarla mücadele edilemez. Öncelikle sorunlara yol açan nedenler, kalkınma alanında kalıcı işbirliğiyle bertaraf edilmeli.” 2001 yılındaki 11 Eylül saldırıları, Batı'ya yönelik tehdidin artık sadece güçlenmekte olan rakip devletlerden değil, zayıf ve çökmekte olan ülkelere de geldiğini gösterdi. Ve Afganistan sadece askeri bir hedef değil, aynı zamanda Batı'dan gelen kalkınma yardımlarının en önemli alıcısı konumuna dönüştü. Ayrıca kalkınma yardımlarıyla dış ve güvenlik politikaları arasındaki yeni işbirliğinin deney sahası haline de geldi. Kalkınma örgütleri, askerler ve polisler, Afganistan'da yeniden yapılanmada görev alan ve PRT olarak adlandırılan bölgesel kalkınma ekipleri içinde birlikte çalışıyor. Batılı devletler, bu işbirliğine hükümet dışı örgütleri de dâhil etmek istiyor. Ancak kalkınma alanında çalışan Alman sivil toplum örgütlerinden VENRO çalışanı Jürgen Lierse, buna direndiklerini söylüyor: “Yardım kuruluşları olarak son yıllarda bizim de karşı karşıya kaldığımız güvenlik sorunları, sivil çalışmalarla askeri görevlerin iç içe geçmesinden de kaynaklanıyor. Bu, Afganistan'daki direnişçilerin işgalci güç olarak saldırdıkları askeri birliklerle, işgalcilerle işbirliği yaptıklarını düşündükleri yardım kuruluşları arasında ayırım gözetmemesine yol açtı.” Alman kalkınma yardımlarının büyük bölümü ise geleneksel olarak Afrika'ya akıyor. Bununla birlikte Alman Bilim ve Politika Derneği'nden Denis Tull, kıtada Almanya'nın çıkarlarının çok da göze çarpmadığına dikkat çekiyor: “Almanya'nın son on yıldaki Afrika politikasının kalkınma politikalarıyla sınırlı olduğunu söylemek yerinde olur.”

Bu arada Afrika kıtasında birçok değişiklik meydana geldi. Son yıllarda bazı ülkelere ekonomik büyüme yaşanmaya başlandı. Çin'den sonra Hindistan da Afrika pazarında yeni rakip güç olarak ortaya çıktı. Almanya'nın Afrika politikasını etkileyen bir diğer

gelişme de kıtada artan istikrarsızlık ve siyasi gerilimler. Alman uzman Tull, bu nedenle son yıllarda Afrika politikasına daha geniş bir perspektiften bakıldığını, henüz yolun başında olmakla birlikte bakış açısında değişimin başladığına dikkat çekiyor.

Krize rağmen kalkınma yardımı projelerine 5,7 milyar Euro'nun ayrıldığı Almanya'da ihale rejiminin değiştirilmesi isteniyor. Özel sektör, ekonomik işbirliği projelerinde Alman şirketlerin kayırılmasını talep ediyor. Ekonomik krize ve Almanya tarihinin en yüksek bütçe açığına rağmen Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı bütçesi 5,7 milyar Euro'ya çıkarıldı. Bu paranın yarısı ikili projelerde kullanılırken diğer yarısı da Dünya Bankası ve yardım kuruluşları gibi uluslararası kurumlar arasında paylaşıyor. İkili işbirliği projeleri Alman işletmelerine de yeni pazarlara açılma ve yurt dışında tecrübe kazanma fırsatı yaratıyor. Geçenlerde Almanya'nın yeni ekonomik teşvik kurumu olan Germany Trade and Invest tarafından düzenlenen buluşmada, özel sektör temsilcileri, kalkınma politikasının aktörleri ile tanışma fırsatını buldu. İkili kalkınma yardımları mali ve teknik işbirliğine ayrılıyor. Alman yeniden İmar Bankası adlı Kalkınma Yardımları Bankası ve Alman Teknik İşbirliği Kurumu bünyesinde koordine edilen kalkınma yardım projeleri için uluslararası ihale açılıyor. Yani projelerin otomatikman Alman şirketlerine verilmesi diye bir kural artık söz konusu değil. On yıl önce yapılan bu değişiklik hala tartışılmalara neden oluyor. “Uluslararası ihaleleri geçilmesi, Alman sanayi şirketlerini kayıba uğrattı ve Alman özel sektörünün vergi gelirleriyle finanse edilen kalkınma projelerindeki payını küçülttü.” Hydroprojekt adlı mühendislik şirketinin genel müdürü Michael Heiland şöyle bir örnek veriyor: Alman kalkınma bankası Afrika'daki finansmanına katıldığı bir proje için ihale açıyor. İhaleyi bir Çin şirketi kazanıyor ve şirket eleman ve ekipmanıyla Afrika'nın yolunu tutarken Alman rakipleri ağzını havaya açıyor. Bu gibi örnekler ekonomik kriz döneminde hissi tepkilere yol açıyor. Almanya Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Bakanlığı temsilcisi Reinhard Palm ise bu yöntemin doğruluğuna inanmış: “Kalkınma işbirliği ve fakirlikle mücadele bu tür projelerin temel mantığını oluşturuyor. Kaynak kullanıran ülkeler uluslararası ihale açıyor. En iyi şartlarla en verimli işi yapan şirketin ihaleyi kazanması kalkınma açısından en iyi sonucu veriyor. Kaldı ki uluslararası projelerin %90'ı Alman şirketlerinde kalıyor.”

Kamu-Özel Sektör Diyalogu

Özel Alman şirketlerinin rekabet gücünü gösteren bu oranda Germany Trade and Invest kurumunca yürütülen aydınlatma çalışmalarının da önemli payı var. Bu kurum, kalkınma yardımlarının aktörleriyle özel şirket temsilcileri arasındaki diyalogu koordine ediyor. Alman Teknik İşbirliği Kurumu'nun geçen yıl finanse ettiği 350 milyon Euro'luk projelerin büyük çoğunluğunda Alman şirketlerinin imzası var. Orta ölçekli şirketlere dış ticaret finansman danışmanlığı yapan Wolfgang Lenz bu paranın büyük bölümünün danışmanlık kuruluşlarına ödendiğini ve kendilerine de elbet pay düştüğünü anlatıyor: “Benim için önemli olan, kalkınma yardımlarına ayrılan kaynağın Alman ihracat mallarının finansmanında en iyi şekilde nasıl kullanılabileceği.”

Alman Yatırım ve Kalkınma Kurumu'ndan Rolf Grunwald orta ölçekli işletmelerin kalkınma projelerine ortak edilmesinin paradan çok sosyal sorumluluğun yaygınlaştırılması açısından önemli olduğunu söylüyor: “Kârlılık açısından bu işletmelere cazip gelmeyebilir. Ama imaj yaratıp ilerde kalkınma projelerinin uygulandığı ülkelere sipariş alma şansını arttırması bakımından fazla para getirmeyen bir ihale yarının teminatı olabilir.” Kalkınma Bankası'nın yan kuruluşu olan Alman Kalkınma Kurumu da kalkınma halindeki ülkelere kazançlı olmayan projelere katkıda bulunmaları için Avrupa şirketlerine 200 000 Euro'ya kadar prim ödüyor. Yetkililer bunu, kalkınma yardımları kadar fakirlikle mücadele ve demokrasinin teşviki açısından da yararlı yapılmış bir yatırım olarak görüyorlar. Almanya'da, insani yardımların yanı sıra, ekonomik işbirliği gibi konular da “kalkınma politikalarının” parçası durumunda. Ancak siyasi yorumcular, kalkınma işbirliğinin şimdi-lerde sadece ekonomik alanla sınırlı tutulmaya çalışılmasından ve bu alanın Alman ekonomisinin canlandırılması doğrultusunda –asıl işlevi dışında- kullanılmasından endişe ediyorlar.

BATI RÜYASININ İŞÇİ ÇOCUKLARI AVRUPA’NIN KAYIP ÇOCUKLARI

Terre des hommes adlı kuruluş, Avrupa’da her yıl yüzlerce göçmen çocuğun ortadan kaybolduğunu duyurdu. Çocukların kendi iradeleriyle mi kaçtıkları yoksa insan kaçakçılarının kurbanı mı oldukları bilinmiyor.

Claudia Witte

Çin, Afganistan, Fas ve Demokratik Kongo Cumhuriyeti gibi dünyanın farklı ülkelerinden her yıl binlerce göçmen çocuk ve genç Avrupa kıtasına ayak basıyor. Ortalama 15 yaşındaki bu çocukların bir kısmı çatışmalardan uzaklaştırılmak adına, diğer bir kısmı ise para kazanmaları için aileleri tarafından yaşadıkları ülkelerden yasadışı yollarla Avrupa’ya gönderiliyor. Avrupa’daki sınır kontrolleri sırasında yakalanan çocuk ve gençler sığınma ve bakım evleri ile yurtlara yerleştiriliyor. Ancak bu çocukların büyük bir kısmı çok kısa bir süre içersinde ortadan kayboluyor.

Terre des hommes adlı sivil toplum kuruluşu çalışanı Sofia Hedjam çocukların bir kısmının çalışıp geride kalan ailelerine para göndermek üzere kaçtıklarını; umursamazlık, ilgisizlik ve sınırdışı edilme korkusunun da çocukların kaçmasında etkili olduğunu söyledi. Sofia Hedjam “çocuklar koruma altına alındıkları merkezlerden kaçmaları için yoğun baskı altında” diye konuştu. Kaçan kızların fuhuş yapmaya zorlanması, erkeklerin ise yasadışı işlere bulaşması onları bekleyen en büyük tehlikeler.

“Kabul Edilecek Bir Durum Değil”

Terre des hommes’un çocuk hakları uzmanlarından Bernard Boëton sorunun ulaştığı boyutları şu sözlerle aktardı: “Reşit olmayanların yerleştirildikleri merkezden iki ya da üç gün içinde ayrıldığı oluyor. Öyle kabullenilecek bir durum değil bu! Avrupa’da yüzlerce çocuğun, koruma altına alındıkları kurumlarda ortadan kaybolmaları kabul edilemez. Üstelik, açıkça ifade edilmese de, bundan dolayı bir rahatlama hissedilmesi olağan bir durum olarak görülmez.” Uluslararası çocuk hakları sözleşmelerinde imzası bulunan Avrupa ülkeleri özellikle reşit olmayan göçmenlerin korunması yükümlülüğü altında bulunuyor. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Komitesi üyesi Profesör Lothar Krappmann’a göre Avrupalı hükümetler bu yükümlülüklerini yerine getirmiyor. Krappmann, “Hükümetler, ‘Bunlar bizden değil dışarıdan geliyor’ diyor. Oysa Çocuk Hakları Konvansiyonu açıkça tanınan hakların, ülke topraklarında bulunan tüm çocuklar için geçerli olduğunu ifade ediyor” dedi. Özetle sığınmacı çocuklar, özel koruma altına alınmak zorunda. Çocukların kaçmasına göz yumulmamalı. Çocuk hakları için çalışan Terre des hommes, ortadan kaybolan çocukların peşine düşülmesi gerektiğinin altını çizirken bu konuda Avrupa genelinde işbirliği yapılması gerektiğine dikkat çekiyor. Bu amaç doğrultusunda bilgi paylaşımının önemine değinen sivil toplum örgütü “artık bu konudaki suskunluğa son verilmeli ve bu büyük soruna çözüm bulunmalı” çağrısında bulunuyor.

Afrika, Asya ya da Latin Amerika’da çocukların

okula gitmek yerine, hayatta kalabilmek için çeşitli işlerde çalıştırıldığı, bilinen bir durum. Ancak ABD’de de yüz binlerce çocuk işçinin olduğunu biliyor muydunuz? Saat, sabah 6’yı gösteriyor. ABD’nin Kuzey Karolina eyaletinde orman kenarındaki köhne bir karavanın bir köşesinde televizyon çalışıyor. Tahta tabanı kumla kaplı ve tavandaki suntaları delik içindeki bu karavanda, 15 yaşındaki Estaban ve 14 yaşındaki arkadaşı Gilberto 8 yetişkinle beraber yaşıyor. Ama Estaban, bu durumu kanıksamışa benziyor: “Zamanla alıştım böyle yaşamaya. Ama başlarda bir hayli zorlandım, diyebilirim.”

Estaban da karavandaki diğerleri gibi Meksika vatanı. Hepsisi de ABD’ne yasadışı yollardan gelmiş ve geçimlerini civardaki patates tarlalarında çalışarak

sağlıyorlar. Hangi tarlada çalışacaklarını ancak sabah kalkınca öğreniyorlar.

“Çocukluklarını Kurban Ediyorlar”

Ter içinde kalmış küçücük çocuklar, tarlalarda minik elleriyle patates arıyorlar. Bulduklarını yanında taşıdıkları plastik kovalara dolduruyorlar. Her dolu kova başına 35 cent alıyorlar. Azınlık haklarının korunması için çalışan Kuzey Karolina Tarlaları (NC-Field) adlı özel bir organizasyondan Emily Drakage, çocukların bu işten ayda 800 dolar kazandıklarını söylüyor: “Birçoğu burada çocukluğunu, eğitimi ve sağlığını bir lokma ekmek için kurban ediyor. Tam da hayatta kalma şansı en düşük olan ya

da kendi karnını bile doyurmaya yemek bulamayan bu çocukların burada çalışması, inanılmaz bir olay.”

İnsan hakları izleme örgütü Human Rights Watch’a göre 2005 -2008 yılları arasında Amerikan tarlalarında en az 43 çocuk işçi hayatını kaybetti. Yaralanan çocuklar ise istatistiklere bile geçmedi. Çünkü yaralansalar bile sınır dışı edilme korkusuyla doktora gitmiyorlar. Amerikan çiftliklerinde çalıştırılan yarım milyona yakın çocuğu sözde koruma altına alan Amerikan yasalarının çoğu 2’inci Dünya Savaşı’ndan kalma. Kuzey Karolina Çiftlik Ofisi’nin Başkanı Larry Wooten, çiftliklerde yaşanan kazalardan hâlâ çiftlik sahiplerinin sorumlu olduğunu kaydediyor: “Çalışma güvenliğinden tıbbi tertibata, tarlalardaki çalışma koşullarına kadar bütün yasaların

HABERSİZCE RAHMİ ALINAN KADINLAR ‘ÖZBEK KADINLAR ZORLA KISIRLAŞTIRILIYOR’

Natalia Antelava

Adolat sakin konuşan, güzel bir kadın. Ve utanç duyduğu bir sırrı var. Başına gelenlerin kendi suçu olmadığını biliyor ama suçluluk duymaktan da kendini alamıyor. Adolat Özbekistan’dan geliyor; çocukların hayatın merkezi olduğu, büyük ailenin kişisel başarının tanımı olduğu bir ülkeden. Adolat kendini başarısızlığa uğramış sayıyor.

“Başıma gelenlerden sonra ben neyim ki?” diyor, kızının saçlarını okşayarak, doğumuyla Adolat’ın hayatını değiştiren kızının. “Hep dört çocuğum olsun istedim, iki kızım, iki oğlum. Ama ikinci kızımdan sonra hamile kalamadım.” Sebebini öğrenmek için doktora gittiğinde, sezaryenle doğum yaptıktan sonra kısırlaştırıldığını söylemişler. “Şok oldum. Ağladım, sordum: ‘Ama niye? Nasıl yaparlar bunu?’ Doktor da ‘Özbekistan’da kanunlar böyle’ dedi.”

Özbekistan’da Kısırlaştırma Yasal Değil

Ama BBC’nin topladığı kanıtlar, Özbek yetkililerin son iki yıldır tüm ülkede kadınları kısırlaştırma

programı yürüttüğünü ve genelde kadınların bundan haberdar olmadığını ortaya koyuyor. Yabancı gazeteciler ülkede hoş karşılanmıyor; Şubat sonunda ben de sınırdışı edildim. Adolat ve diğer Özbek kadınların çoğu ile, komşu Kazakistan’ın görece güvenli ortamında görüştüm. Ayrıca telefonla, e-postayla ve ülkeden kurye ile çıkarılan kayıtlarla kanıt topladım. Kadınların hiçbirisi gerçek isimlerini vermek istemedi ama ülkenin farklı kesimlerinden geliyorlardı ve hikayeleri de Özbekistan’daki doktorların anlattıklarıyla örtüşüyordu. Kırsal kesimde daha yaygın Başkent Taşkent’ten bir jinekolog “Bize her yıl bir plan veriliyor. Her doktora, kaç kadına doğum kontrolü uygulaması, kaçını kısırlaştırması gerektiği söyleniyor.” diyor. Konuştuğum tüm doktorlar gibi o da adının gizli kalması koşuluyla bilgi veriyor. Özbekistan’da yabancı bir gazeteciyle konuşmanın cezası hapis olabilir; üstelik de hapiste işkencenin yaygın olduğu bir ülke burası.

İki diğer tıbbi kaynak da özellikle kırsal kesimlerdeki doktorlar üzerinde yoğun baskı olduğunu,

haftada sekiz kadını kısırlaştırması istenen doktorların bile bulunduğunu söylüyor. Cizzak bölgesinden üç çocuk annesi bir kadın “Ayda bir ya da iki kere, bazen daha sık, sağlık ocağından bir hemşire gelip beni ameliyat olmam için hastaneye yatırmaya çalışıyor.” diyor. Hemşire kadına “Şimdi bedava, ama sonradan paralı olacak, şimdi yaptır daha iyi.” diyormuş. Bir diğer anne de oğlunun doğumundan sonra aylarca nedeni belirsiz ağrıları çektiğini, ağır kanaması olduğunu anlatıyor. Ultrasona girdiğinde, rahminin alındığını öğrenmiş. “Daha fazla çocuğu ne yapacaksınız? İki tane çocuğun var ya?” demişler.

“Bir kota var; benim kotam ayda dört kadındır.” diyor

BBC Fergana Vadisi’nden, Buhara bölgesinden ve başkent Taşkent yakınlarındaki iki köyden benzer bilgiler topladı. Sağlık Bakanlığı’ndaki bir kaynağımıza göre kısırlaştırma programının amacı,

Çocukların Hayalleri Yok

Tarhaların birkaç kilometre uzağında bir ilkokul bulunuyor. Okulun öğretmeni, civar tarlalarda çalışan göçmen çocukları okula kazandırmak için çok uğraşmış ama bütün çabaları boşa çıkmış. Çünkü zaten bu çalışma koşulları ile okul ödevlerini bile yapmaya zaman bulamayacak çocukların asıl önceliği para kazanıp ailelerine maddi destek sağlamak. Eğitim görmeden mesleki kariyer yapma şansı da olmayan Estaban ve Gilberto, tarla işine tek alternatif Mexico'ya dönmek olarak görüyor. Ancak Mexico'daki yoksulluğu daha vahim bulduklarından ona da cesaret edemiyorlar. Çaresizlikten olsa gerek, her ikisinin de geleceğe dair hiçbir hayali bulunmuyor.

İnsan Ticareti Yaygınlık Kazanıyor

Her yıl milyonlarca kişi insan tacirlerinin eline düşüyor. Bu kişiler ya kaçırılarak köle gibi kullanılıyor ya da fuhuşa zorlanıyor. İnsan ticareti alınan tüm önlemlere karşın önlenemiyor, tam tersine yaygınlık kazanıyor. Zira insan tacirleri internet sayesinde haberleşme sıkıntısı çekmiyor. Üstelik piyasalar ne kadar durgun olursa olsun, dünyanın her yerinde talep artıyor. Nijeryalı gazeteci ve BM'in insan ticareti konusundaki raporörü Joy Ezeilo insan ticaretinin en çok kazandıran suçlardan biri olduğunu, bu nedenle öncelikle cazibesinin ortadan kaldırılması gerektiğini kaydediyor. Ezeilo temel hedeflerini şöyle açıklıyor: "İnsan ticareti dünya çapında en hızlı artan suçlardan biri... Silah ticareti ve uyuşturucu kaçakçılığının ardından üçüncü sırada geliyor. Burada milyarlar kazandıran bir ticari faaliyetten bahsediyoruz. Görevimiz insan tacirlerinin elde ettikleri kâra darbe vurmak ve bu işi onlar için riskli hale getirmek. Birçok kurban yaşadıklarını anlatmaya çekindiği için insan ticaretinin kesin boyutları bilinmiyor. Joy Ezeilo, her yıl yaklaşık 1,5 ila 2,5 milyon kişinin insan tacirlerinin kurbanı olduğunu tahmin ediyor. Bugün 30 yaşında olan Bosna-Hersekli Jana Kohut'da bunlardan biri. Kohut 2004 yılında yanlış arkadaş seçimi yüzünden kendini insan tacirlerinin elinde bulmuş. Kaçırılan, zorla alıkonu-

lan ve uyuşturucu verilen Kohut, Slovenya'da dört ay boyunca hayat kadını olarak çalışmak zorunda bırakılmış. Genç kadın yaşadıklarından öğrendiği en önemli şeyin, bunun herkesin başına gelebileceği olduğunu kaydediyor: "Böyle şeylerin genelde üçüncü dünya ülkelerinde yaşayan, eğitimsiz ve hiçbir şeyden haberi olmayan kadınların başına geldiği şeklinde yaygın bir görüş hâkim. Ancak bu doğru değil. Zira insan ticareti aslında çok basit bir mekanizmayla işliyor... Şunu söyleyebilirim ki, insan ticaretini devamlı bir iş haline getirmek ve bundan sağlam para kazanmak için beş kişilik bir örgüt kurmak yeter."

Ellerine Düşmek Çok Kolay

İnsan tacirleri kurbanlarının zaaflarından yararlanıyor. Silah ve şiddet yoluyla tehdit edilmek kadar, fakirlik veya zayıf bir irade de kişiyi çok kolay bir şekilde insan tacirlerinin oyuncağı haline getirebiliyor. Kurbanların ülkelerine geri gönderilmesiyle ilgilenen bir organizasyon olan Uluslararası Göçmen Teşkilatı'ndan Jean Philippe Chauzy, talep olmadığı sürece insan ticaretinin de yapılamayacağını vurguluyor. Chauzy, bu nedenle teşkilatın özellikle talebin yüksek olduğu ülkelerde yürüttüğü çalışmalara ağırlık verdiğini kaydediyor. BM raporörü Joy Ezeilo da, insan ticaretine dünyanın her yerinde rastlanabildiğinin altını çiziyor. Ezeilo'ya göre insan ticaretiyle mücadelede tam başarıya ulaşamamasının en önemli nedeni hükümetlerin kurbanlara yeterli desteği sağlayamaması. Ezeilo şu açıklamayı yapıyor: "Şu anki uygulamada kurbanlara asıl suçlu onlar gibi davranılıyor. Gözaltına alınıp tutuklanıyor ve yasadışı göçmen muamelesi görüyorlar. Bu kişilere sadece belirli şartlar altında yardım ediliyor. Onlara 'Bize yardım edersen burada kalabilirsin' veya 'Bizimle işbirliği yaparsan tedavi görebilirsin' gibi sadece koşullu yardımlar öneriliyor. Hayır, biz koşulsuz yardım talep ediyoruz. Hükümetlerin insan ticaretine karşı tavrını değiştirmesi gerekiyor. Burada insan haklarının en ağır şekilde ihlali söz konusu."

uygulanmasından çiftlik sahipleri sorumlu." Ancak zaten ekonomik açıdan darda olan Amerikan çiftçileri, ucuz işgücü sağlayan Latin Amerikalıları çalıştırmayı tercih ediyor. O nedenle de çalışanların belgeleri dahil hiçbir yükümlülüğünü yerine getirmiyorlar.

Yardım kuruluşundan Emily Drakage ise çocuklar hasta olduklarında ya da genç kadınlar cinsel tacize uğradığında onlara yardımcı olamamaktan dert yanıyor. Amerikan yasaları da bu çocukları koruyamadığı için de kendisini eli kolu tamamen bağlanmış hissediyor: "Amerikan yasalarına göre, 12 yaşına gelmiş bir çocuk, sınırlama getirilmediği için okuldan önce veya sonra saatlerce çalıştırılabilir. Hatta ailelerinin izin belgesi olması durumunda 10 yaşındaki çocuklar da aynı şekilde çalıştırılabilir. Sanayi dalla-

rında çocuk hakları daha iyi korunuyor. Oysa ülkede en tehlikeli istihdam alanı diyebileceğimiz ziraatçilikte ise bu durum çok daha kötü.

Bebek Tüccarları Bebek Satıyor

Batılı ülkelerde kişilerin üçüncü dünya ülkelerinden evlatlık edinmesi ticarete dönüşmüş durumda. Bürokratik engellerden kaçanlar, yasadışı yollardan bebek tüccarları sayesinde büyük paralar karşılığında evlatlık edinmeye çalışıyor... Üçüncü dünya ülkelerinde doğan, anne - babasını kaybetmiş ya da yoksul ailelerin çocuklarının, batılı bir aile tarafından evlat edinilmesi ilk bakışta bir "şans" olarak görülüyor. Ancak bu duruma yakından

bakıldığında, gerçeklerin basit ve toz pembe olmadığı anlaşılıyor. Evlatlık sektörü günümüzde serbest ticaretin bir kolu haline gelmiş durumda. Üstelik bu sektör uluslararası çapta işliyor ve çoğu kez amaçlanan çocukların iyi bir geleceğe kavuşması değil, azami düzeyde kar elde etmek. Amaç bu olunca, yasadışı yöntemler gündeme geliyor.

Evlat edinecek kişilerin belli özelliklere sahip çocuklar aradığına dikkat çeken insan hakları örgütü Terres de Hommes yetkilisi Bernd Wacker, "Sağlıklı ve bebek yaştaki çocuklara talep ve buna bağlı olarak rekabeti büyük. Başvuru sahipleri mümkün olduğunca açık tenli, engelli ve kardeşi olmayan çocuklar arıyor. Durum böyle olunca tüm bu özellikleri taşıyan çocuk bulmak güçleşiyor ve yurtdışından evlat

edinme gündeme geliyor" diyor. Yabancı bir ülkeden evlatlık aranınca da internet üzerinden arabuluculuk yapan kişiler ya da özel acentalar devreye giriyor. Bu kişi ve kuruluşların çoğu da bu konuda devlet kontrolünün olmadığı ABD'de bulunuyor. İnternette, evlatlık olarak sunulan çocukların fotoğraflarının yanında, ağır bürokratik işlemlerin söz konusu olmadığına ilişkin bir metin göze çarpıyor. Bazı ailelerin evlat edinmek istedikleri bebek için 30 bin doları gözden çıkardığı biliniyor. Çocukların çoğunun Guatemala, Çin, Güney Kore, Rusya ya da Ukrayna doğumlu olduğu dikkati çekiyor. Özellikle Doğu ve Güneydoğu Avrupa ülkelerinden çocuklara talep büyük. Yetkililer yurtdışından evlat edinmelerde yasadışı yollara sıkça başvurulduğunu vurguluyor.

Özbekistan'ın artan nüfusunu kontrol etmek. Resmi rakamlara göre nüfus 28 milyon civarında.

Özbekistan'da halen faaliyet gösteren az sayıda ki sivil toplum kuruluşundan biri olan Uzman Çalışma Grubu'nun yöneticisi Şukrob İsmailov, "Ülke çapında onbinlerce kadın kısırlaştırıldı." diyor.

2010'da Uzman Çalışma Grubu tıp çevrelerinde yedi aylık bir araştırma yapmış ve bu süre içinde 80 bin kısırlaştırma vakasını belgelemiş. Ancak bu rakamı doğrulatmanın bir yolu yok. Ayrıca bu operasyonlardan bazıları, kadınların onayıyla yapılmış. Bir patoloğ ortaya çıkardıGülbahar Turayeva, zoraki kısırlaştırmalara dilkden geçen ilk isimdi. Patoloğ Turayeva, 2005 yılında Andican'da çalıştığı morga getirilen genç, sağlıklı kadın rahimlerinin ne kadar fazla olduğunu fark etti. Bu rahimlerin ait olduğu kadınları bulup 200 zorla kısırlaştırma vakasını belgeledikten sonra, elindeki bilgileri kamuoyuna duyurup işverenlerinden bir açıklama istedi. İşten atıldı. 2007'de Turayeva ülkeye gizlice muhalif literatür sokmaktan mahkum olup hapse girdi. Pekçokları gibi o da kendisinin ve çocuklarının güvenliğini düşünerek bizimle konuşmayı reddetti.

2007'de BM İşkenceyle Mücadele Komisyonu, Özbekistan'daki zorla kısırlaştırma ve rahim alma vakalarını raporuna taşıdı. Vakaların sayısında azalma görüldüğü haberleri gelmeye başladı. Ancak tıp çevrelerine göre Özbek hükümeti, 2009 ve 2010'da kliniklerden rızası olan kadınlara ameliyat yoluyla doğum kontrolü uygulamaya hazır olmalarını istedi.

2009'da başkentte çalışan doktorlar, kısırlaştırma hizmetlerine yardımcı olmak üzere kırsal kesimlere gönderildi.

Bundan sonra kısırlaştırma vakalarının arttığına dair kanıtlar var.

İsmi vermek istemeyen bir kasaba hastanesi doktoru, "Kağıt üzerinde kısırlaştırma ancak rıza ile yapılıyor ancak kadınlara seçme şansı verilmiyor." diyor.

Sezaryen Sayılarında Artış

"Bir kadını istediğiniz tarafa çekmek çok kolay, özellikle de yoksulsa. Daha fazla çocuğu olursa sağlığının zarar göreceğini söyleyebilirsiniz. Onun için en iyi seçeneğin kısırlaştırılmak olduğunu söyleyebilirsiniz. Ya da hiçbirşey söylemeden ameliyatı yapabilirsiniz."

Konuştuğum doktorların birkaçı birden son yıllarda sezaryen sayılarında artış olduğunu, sezaryenin doktora anneyi kısırlaştırmak için kolay bir seçenek sunduğunu söylüyor. Resmi verilere göre ülkede sezaryenle doğum yapan kadınların oranı %6,8'i geçmiyor; ama bu doktorlar aynı fikirde değiller.

Taşkent yakınlarındaki bir hastanenin başhekimini "Eskiden sezaryen kuralları epey sıkıydı. Ama şimdi sanırım kadınların %80'i bu yöntemle doğum yapıyor. Bu da dölýatadı borusunu bağlayıp, hastayı kısırlaştırmayı çok kolaylaştırıyor." diyor.

"Ne Kadar Az Kadın Doğum Yaparsa Ölüm O kadar Az Olur"

Kerimov'un Batı'yla yakınlaşması bazı doktorlar zoraki kısırlaştırmanın yalnızca nüfus kontrolü amaçlı olmadığı görüşünde; ana ve çocuk ölümleri-

rini azaltmanın garip, kestirme bir yolu olduğunu söylüyorlar.

Bir cerrah "Formül ortada; ne kadar az kadın doğum yaparsa, o kadar da az ölüm olur." diyor.

Özbekistan Cumhurbaşkanı İslam Kerimov yakın bir geçmişe kadar Batı'da parya muamelesi görüyordu. Ancak son yıllarda hem ABD hem AB yaptırımları kaldırdı; örneğin ABD silah satışı yasasını feshetti.

"İddialar İftira"

Bunda Amerika'nın Pakistan'la arasının bozulmasının ve NATO'nun Afganistan'a mühimmat ve asker nakliyatı için Orta Asya'dan geçen güzergahları daha fazla kullanmasının rol oynadığı söyleniyor. Son aylarda Özbekistan'ı ziyaret eden birkaç Batılı yetkili oldu; ama hiçbirisi ülkenin insan hakları sicili hakkında açıkça birşey söylemedi.

BBC'nin bu haberle ilgili yorum alma istemine yazılı yanıt veren Özbek hükümeti, zoraki kısırlaştırma programıyla ilgili iddiaların iftira olduğunu, gerçekte bağdaşmadığını söyledi. Hükümet ayrıca ameliyat yoluyla kısırlaştırmanın yaygın olmadığını ve yalnızca bir uzmanla görüştüğten sonra, gönüllü olarak ve çiftin ikisinin de yazılı onaylarıyla yapıldığını belirtti. Özbek hükümeti, ana ve çocukları korumadaki sicilinin mükemmel olduğunu, dünyaya örnek olması gerektiğini kaydetti.

Ancak kısırlaştırılmaya zorlanmış pekçok kadın var ve Nigora da bunlardan biri. Acil sezaryene girmiş. Bir gün sonra kısırlaştırıldığı söylenmiş. Aynı gün bebeği ölmüş. Nigora 24 yaşında ve asla çocuk sahibi olamayacak.

Yoksul Ülkelerden

Bebek tüccarları, potansiyel evlatlıkları genelde yoksulluğun hüküm sürdüğü ve tek başına çocuk yetiştiren annelerin kabul görmediği toplumlarda buluyor. Evlilik dışı çocuk sahibi olan kadınların üzerlerindeki sosyal baskıya dayanamayarak tuzağa düştükleri, sonradan pişman olsalar da yurtdışına çıkarılan bebeklerinin izini kaybettikleri belirtiliyor.

Bu ülkelerde genelde devlet yetkilileri de bebek ticaretine karışıyor. Yasadışı evlatlık sektöründe konuyla ilgili meslek gruplarının, yani avukat, doktor ve hakimlerin rüşvet karşılığında tüccarların lehine davrandıkları kaydediliyor. Örneğin, bazı doktorlar sağlıklı olarak dünyaya gelen bebekler için ölü kağıdı çıkarıyor ya da devlet yetkilileri bebekler için verdikleri sahte kimliklerle çocukların kurye annelerce sınırdan rahatça çıkarılmasına göz yumuyor.

Lahey Konvansiyonu

Aslında 1993'ten bu yana, Lahey Konvansiyonu olarak adlandırılan uluslararası bir evlatlık anlaşması mevcut. Anlaşma, yurtdışından evlat edinme konusunu sıkı kurallara bağlıyor. Buna göre, çocuğun menfaatinin önde tutulması ve zorlamanın olmaması ve paranın ancak işlemleri karşılamak için söz konusu olabileceği belirtiliyor. Ancak anlaşma, şimdiye kadar sadece 46 ülke parlamentosu tarafından onaylanmış.

BAĞIMLILIK, TÜRKİYE’NİN HAREKET KABİLİYETİNİ DARALTIYOR TÜRKİYE İRAN’A ALTERNATİF YENİ ENERJİ KAYNAKLARI ARIYOR

Türkiye doğal gaz ihtiyacının yüzde 20’sini İran’dan karşılıyor, Orta Asya ile kara ticaretinde kamyonlarını İran’dan geçirdiği için de, Ankara’nın Tahran ile tüm ekonomik ilişkilerini kesmesi mümkün görünmüyor. Bu arada bazı uzmanlar yapılan siyasi hesaplara kısa vadede temkinli ve hatta kuşkuyla yaklaşılması gerektiği uyarısında bulunuyor. Uzun dönemdeyse uzmanlara göre, dünya güçlerinin, aynı siyasi hesapları Ortadoğu’nun geçmişteki değil, bugünkü durumuna göre yapması gerekiyor.

Dorian Jones - Al Passin

Türkiye’ye İran’dan doğal gaz ithalini durdurma konusunda baskıların artması üzerine Enerji Bakanı Taner Yıldız Ankara’nın enerji kaynaklarını çeşitlendirme yolları aradığını açıkladı. ABD Dışişleri bakanı Hillary Clinton, diplomatların Türkiye’yi tartışmalı nükleer programı nedeniyle İran’a uygulanan Amerika ve AB yaptırımlarına katılmaya ikna etme çabalarını yoğunlaştırdıklarını söylüyor. Clinton, Türkiye’nin İran’dan enerji ithalini durdurması konusunda ABD Dışişleri Bakanlığının Ankara ile “çok açık sözlü tartışmaya” girdiğini bildiriyor. Ancak uluslararası ilişkiler profesörü Soli Özel, Ankara’nın bunu yapmasının kolay olmadığını görüşünde. Türkiye’nin doğal gaz ihtiyacının yüzde 20’sini İran’dan karşıladığını, Orta Asya ile kara ticaretinde kamyonlarını İran’dan geçirdiğini belirten Özel, Ankara’nın Tahran ile tüm ekonomik ilişkilerini kesemeyeceğini söylüyor. Türkiye petrolünün üçte birini de İran’dan ithal ediyor. Türk Dışişleri Bakanlığı sürekli tek yanlı yaptırımlara katılmayacağını, sadece Birleşmiş Milletler kararlarına uyacağını bildiriyor. Enerji Bakanı Taner Yıldız, Türkiye’nin enerji ithalatını çeşitli kaynaklardan sağlama konusunu araştırdığını, ancak bunun İran’ı cezalandırma amacı taşımadığını açıkladı.

Merkezi Londra’daki danışmanlık şirketi Beta Matrix’de çalışan İran uzmanı Merhad Emadi, Türkiye’nin alternatif doğal kaynaklar için uzaklara bakmaya ihtiyacı olmadığı görüşünde. Emadi, doğal gaz kullanımında yüzde 20’nin önemli bir oran olduğunu, ancak İran ile ilişkileri gerginleşen Suudi Arabistan’ın aynı fiyata Türkiye’ye ihtiyacı olduğu doğal gazı sevinerek sağlayabileceğini söylüyor. Suudi Arabistan enerji kaynaklarını çeşitlendirmek isteyen başka ülkelere benzer anlaşma tekliflerinde bulundu. Emadi, bunun yanı sıra Türkiye’nin İran ile mali bağlarının arttığını, Ankara’nın İran’ın dünya ile mali ilişkilerinde önemli bir rol oynadığını vurguluyor. Halk Bankası, geçtiğimiz aylarda sadece Türkiye’nin değil, Hindistan’ın da İran’dan gaz alımlarıyla ilgili ödemeleri gerçekleştirdi. Tahran üzerinde uluslararası mali yaptırımlar artarken Halk Bankası, petrol alan ülkelerin İran’a ödeme yapmasını sağlayan birkaç kuruluştan biri. Ancak Washington ve Brüksel’in Ankara’ya, Halk Bankası’nın İran ile ilişkileri kesmesi için yaptığı baskı giderek artıyor.

Türkiye’nin İran’a uygulanan yaptırımlar konusunda izlediği tutum Ankara-Brüksel ilişkilerine zarar verdi. Ancak Avrupa Parlamentosundaki Sosyalist blok Türkiye İşleri Sözcüsü Richard Howitt, son gelişmelerin cesaret verici olduğu görüşünde. Türkiye’nin BM ve AB bünyesinde büyük çabalarla sağlanan yaptırımlara karşı çıkarak İran konusunda Batının güvenini kaybettiğini belirten Howitt, ancak füze kalkanı konusunda verdiği kararlar mütefakillerinin yanına döndüğünü söyledi. Türkiye’nin füze kalkanına katılma kararı İran’ın tepkisine yol açtı. Ankara-Tahran ilişkileri Türkiye’nin Suriye’deki muhalefete güçlü destek vermesiyle daha da gerginleşti. Diplomatik ilişkilerdeki soğukluk ekonomik ilişkilere de yansdı. Türkiye ile İran arasındaki ticaret Ocak’ta yüzde 65 azaldı. Oysa 2011 yılında iki ülke arasındaki ticaret yüzde 41 büyümeye göstermişti. Profesör Soli Özel, gerginleşen ilişkilere rağmen Ankara’nın hala İran’ın nükleer programıyla ilgili uyumsuzluğun çözümünde rol oynayabileceği görüşünde. İranlılar’ın Türkler’e güvendiğini savunan Özel, Türkiye ile İran arasında Suriye ve Irak’ta rekabetin devam ettiğini, ancak nükleer konuda Türkiye’nin İranlılar için hala yararlı rol oynayabileceğini söylüyor. Dışişleri Bakanı Ahmet Davutoğlu, uluslararası topluluk ve İran arasında nükleer görüşmelerinin yeni turunun yakında gerçekleşeceği umudunu dile getirdi. İstanbul, geçen yıl görüşmelerin başarısızlıkla sonuçlanan son turuna evsahipliği yapmıştı. Gözlemciler göre İsrail’in İran’a askeri saldırı ihtimali ve güçlendirilen yaptırımların yolaçtığı gerginlik bu kez diplomatik bir çözüme duyulan ihtiyacı artırdı. Ancak zaman daraldığı gerçeği de kaygı yaratıyor.

Türkiye İran’dan Petrol İthalatını Azaltıyor

Daha önce tek taraflı yaptırımlara uyma zorunluluğu olmadığını savunan Türkiye’nin bu kararı, önemli bir politika değişikliği olarak görülüyor. Türkiye İran’dan petrol ithalatını azaltıyor. Türkiye’nin tek rafineri şirketi olan Tüpraş, İran’dan

ham petrol alımlarının yüzde 20 azaltılmasına karar verildiğini açıkladı. Enerji Bakanı Taner Yıldız da İran’dan alınan petrolün bir kısmının Libya’dan ithal edilmesi için çalışma başlatıldığını söyledi.

Daha önce tek taraflı yaptırımlara uyma zorunluluğu olmadığını savunan Türkiye’nin bu kararı, önemli bir politika değişikliği olarak görülüyor. İran’dan petrol ithalatının azaltılması, Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’ın Seul’de Başkan Barack Obama’yla görüşmesi ve Tahran temaslarını izliyor. Amerikan yönetimi, nükleer programı nedeniyle uluslararası yükümlülüklerini yerine getirmeyen İran’ı tutumunu değiştirmeye zorlamak için, BM

Güvenlik Konseyi yaptırımlarına ek olarak tek taraflı olarak yaptırım uygulamaya kararı almıştı. Washington, İran’dan petrol ithalatını azaltmayan diğer ülkelerin bankaları ve mali kuruluşlarının da yaptırımlara hedef olacağını bildirmişti. Petrol ihtiyacının önemli bir kısmını İran’dan karşılayan ülkelere, ithalatı azaltmaları için 28 Haziran tarihine kadar süre tanınıyor. Aybaşında Amerikan yönetimi İran’dan petrol alımını azalttığı için Japonya ve 10 Avrupa ülkesinin yaptırımlardan muaf tutulacağını açıkladı. Yaptırımlardan muaf tutulacak ülkeler listesinde Türkiye yer almıyordu. Türkiye petrol ithalatının yüzde 30’unu İran’dan yapıyor. İran’dan 1 mil-

yon ton ham petrol alımının kesileceğini söyleyen Enerji Bakanı Taner, petrol kaynaklarını çeşitlendirme ihtiyacından bu kararı aldıklarını, yaptırımlarla bir ilgisi olmadığını savundu. İran’ın petrol ithal eden ülkelerin başında Çin, Hindistan, Japonya ve Güney Kore geliyor. Beşinci sırada olan Türkiye’nin kararının ardından gözler henüz ithalatı azaltma konusunda resmi olarak taahhüt vermeyen Çin’de.

‘Ortadoğu’yla İlgili Siyasi Hesaplara Temkinli Bakmak Gerekir

Bazı uzmanlar yapılan siyasi hesaplara kısa vadede temkinli ve hatta kuşkuyla yaklaşılması gerektiği uyarısında bulunuyor. Uzun dönemdeyse uzmanlara göre, dünya güçlerinin, aynı siyasi hesapları Ortadoğu’nun geçmişteki değil, bugünkü durumuna göre yapması gerekiyor. Geçen yıl demokrasi yolunda gösterilere sahne olan Ortadoğu ve Küzey Afrika ülkeleri, farklı bir hızda ve farklı ölçüde ilerlemeyle demokrasiye geçmeye çalışıyor. Burada hem komşu ülkeler hem de Batı, ortaya çıkan yeni durumu değerlendirmeye çalışıyor. Tunus, Mısır ve Libya’da yaşanan ayaklanmalar, demokrasi için bir umut yarattı. Devrilen liderlerin yerini alan yeni liderlerin eski yöneticiler kadar dost olmaya çağı kaygılarına rağmen Batılı ülkeler de gelişmeleri memnunklukla karşıladı. Philip Luther Uluslararası Af Örgütü Ortadoğu Bölümü direktörlerinden ve durumu şöyle yorumluyor: “Burada bir çelişki var, Batı gelişmelerden hem memnun hem de yeni hükümetlerin, kurulan yeni siyasi partilerin kimlerden ve hangi hedeflerle oluşabileceğini düşünerek biraz da rahatsız.” Philip Luther, Batı’nın Ortadoğu’daki hükümetlerin dış politika ve insan hakları konusunda neler yapabileceğiyle ilgili kaygılarını fazla abartmadan, onları attıkları adımlarla değerlendirmesi gerektiğini söylüyor.

Uzman, Ortadoğu’daki bölgesel güçlerin ve özellikle de İran’daki dini liderlerle Suudi kraliyet ailesinin ayaklanmalara çok istikrarsız tepki gösterdiğine, evrensel haklar ve demokrasiden çok kendi çıkarlarını korumaya çalıştığına dikkati çekiyor: “Bu noktada çok ciddi bir çelişki görüyoruz. Verilen mesajlarda bir yandan bölgenin bazı ülkelerinde olup bitenler eleştirilirken, diğer yandan bazılarında yaşananlardan hiç söz edilmiyor, hatta bazı ülkeler kendi sınırları içindeki gerçekleri gözardı ediyor.”

Batılı ve bölgesel güçler Ortadoğu’da neler olabileceğini kestirmeye çalışıyor. Ne yaşanırsa yaşan-sın, tablonun çok karmaşık olacağı kesin. Tunus’ta belki de en sancısız geçiş süreci yaşanıyor. Mısır’da ordu iktidarı yeni seçilen parlamentoya devretmekte isteksiz davranırken, protestolar devam ediyor. Libya’da milislerin bazıları orduya katılmamakta direniyor. Yemen’de göstericiler eski cumhurbaşkanına af getirdiği için uluslararası destek bulan geçiş planını reddediyor. Suriye, Bahreyn ve Suudi Arabistan’da göstericiler sindiriliyor, gerçek reformlar engelleniyor. Maplecroft Risk Değerlendirme Şirketi Ortadoğu uzmanı Anthony Skinner’la Skype aracılığıyla konuştuk, şunları söyledi: “Bence bunun kısa vadede bir süreç olmadığı konusundaki siyasi bilinç artı-

İSRAİL’İN TEHDİTLERİ NE KADAR GERÇEKÇİ?

Nils Naumann

İsrail nükleer faaliyetlerinden rahatsızlık duyduğu İran’ı, bir süredir ‘askeri saldırı’yla tehdit ediyor. Avrupa’da özellikle Almanya, İsrail’e itidal tavsiye ediyor. İsrail’in en büyük gazetesi Yedioth Ahronoth’un Kudüs bürosu yazı işleri müdürü Gad Lior’a göre İsrail’in şu sıralarda dünyada çok az dostu var. Lior, ‘Bunlar ABD ve Almanya. Bayan Merkel burayı ziyaret ettiğinde, çok iyi karşılandı. Kendisi burada çok sevilir. İsrail’in yararına, man-tıklı konuşuyor. Olası bir saldırıda Almanya objektif kalamaz. Kesinlikle karşı tarafın değil, İsrail’in tara-

fında yer alacaktır” diye konuşuyor.

Lior Başbakan Merkel’in dört yıl önce İsrail’e yaptığı ziyarette, Almanya’nın İsrail Devleti’nin var olma hakkını tanıyarak, ülkesinin bu konudaki tarihi sorumluluğunu yerine getirdiğinin altını çiziyor. Lior’a göre İsrail’in İran’a düzenleyeceği olası bir saldırıda Almanya kesinlikle İsrail’den yana tavır sergileyecek. Ancak Almanya İsrail’i bir süredir uyarıyor. Almanya Savunma Bakanı Thomas de Maiziere, Mart ortasında Berlin’de İsrailli meslektaş Ehd Barak’la yaptığı görüşmede, olası bir saldırının yol açaca-

ğı risklerin kestirilemeyecek sonuçları olabileceği uyarısında bulunarak, askeri müdahale yerine İran’a sert yaptırımlar uygulanmasını tavsiye etmişti. Ancak Almanya’nın bu uyarılarına İsrail’de pek kulak asıldığı söylenemez. İsrail’in eski Almanya Büyükelçisi Avi Primor bunu şöyle açıklıyor:

“Almanya ABD’nin ardından İsrail’in en iyi dostu olarak görülse de, Ortadoğu ile ilgili meselelerde Almanya’ya pek önem verilmiyor. İsrail’in izlediği politikanın ne Almanya, Avrupa, ne Çin, ne de başka ülkeler tarafından etkilenemesine izin veriliyor. Bu

Türkiye ve İsrail, tekrar müttefik olabilirler

yor. Çünkü ortada uzun ve kararlı bir mücadele var. Bu süreçte zaman zaman yavaşlama görülse bile hareketin tekrar hız kazanması her an mümkün. Bunu artık herkes biliyor. Ancak bu noktada tabii ülkele- rin siyasi hesaplarını da gözardı etmemek gerekiyor.”

Bazı uzmanlar yapılan siyasi hesaplara kısa vade- de temkinli ve hatta kuşkuyla yaklaşılması gerektiği uyarısında bulunuyor. Uzun dönemdeyse uz- manlara göre, dünya güçlerinin, aynı siyasi hesapları Ortadoğu’nun geçmişteki değil, bugünkü durumu- na göre yapması gerekiyor.

“2012’de Amerika Türkiye’ye Daha Bağımlı Bir Süpergüç Olacak”

2011 Türk dış politikası açısından nasıl bir yıl oldu? Türkiye-AB ilişkilerinde nereye gelindi? Türk halkının AB üyeliğine ilgisinin azalmasında ekono- mik kriz rol oynadı mı? Suriye’yle, İran’la, İsrail’le ilişkiler 2011 iyi bir yıl oldu demek mümkün mü? Amerika’yla ilişkilerde iki ülkenin “aynı sayfada” ol- duğunu söyleyen Princeton Üniversitesi Erteğün Kürsüsü öğretim üyesi dış politika uzmanı Dr. Akın Ünver, soruları yanıtladı.

Soru - Türkiye-AB ilişkileri-son araştırmalar, eskiden Avrupa Birliği’ne girmek istediğini söy- leyen Türk halkının düşüncelerinin büyük öl- çüde değiştiğini gösteriyor. Avrupa Birliği üye- liği için bir zamanlar yüzde 70 olan destek ora- nı, yarı yarıya azalmış durumda. Bunun nedeni Avrupa’daki ekonomik kriz mi, AB’nin Türkiye’yi üyeliği Kabul yolunda ileri adım atmamış olma- sı mı, üyelik sürecinde ilerleme sağlanamamış ol- masının yarattığı hayal kırıklığı mı?

Akın Ünver - Aslında her ikisi de. Öncelikle ke- sinlikle ekonomik krizin bunda bir boyutunun ol- duğunu kabul etmemiz gerekiyor. Fakat onun dışın- da da Kıbrıs izolasyonunun kaldırılması ve Yunan açılımı konularında Adalet ve Kalkınma Partisi’nin bürokrasiyi bir adım ileri götürerek bu konuda içi- lim yapmak istemesi üzerine Avrupa’dan geri adım gelmediği zaman ve özellikle Sarkozy ve Merkel’in, Avrupa’nın iki en önemli liderinin Türkiye’nin üye- liğini bir kültür meselesi haline getirmeleri ve “Tür- kiye kültürel olarak Avrupalı değildir” demeleri bir kırılma noktası oldu. Türkiye’nin bu sebeple Avru- pa Birliği’ne giremeyecek dediler bu da en büyük kı- rılma noktası oldu. Son yıllarda giderek azalan bir AB üyeliği isteği görüyoruz Türkiye’de. Bunun en önemli noktalarından bir tanesi özellikle Sarkozy hükümetinin, Türkiye Kopenhag kriterlerini yeri-

ne getirirse bile, Avrupa genelinde bir referendum ya- palmı demesidir. Bu, herhangi bir geleneksel Avru- pa Birliği perspektifiyle uyumadığı için Türkiye sa- dece kendisine bu kuralın koyulması sebebiyle Av- rupa Birliği yürüyüşünü durdurmuş durumda. Bu- gün de zaten hem ekonomik kriz sebebiyle hem de Avrupa’nın kendilerini istemediğini düşünmesi ne- deniyle Türk halkında 2002, 2003’te gördüğümüz gibi bir Avrupa Birliği özlemi yok. Türkiye’nin de- mokratik ilerlemesi ve reform süreci çok hızlı ge- lişmişti ve özellikle Brüksel’deki birçok teknokrat, Türkiye’nin ilerlemesiyle başa çıkamadı. Yani, bunu nasıl bürokratik olarak Avrupa’ya uyumlu hale ge- tirecekleri noktasında Avrupa’nın 2003 ve 2004’te bir sorunu vardı. Fakat Türkiye’nin demokratik reform- ları en hızlı yaptığı dönemde Avrupa’dan geri adım gelmemesi Türkiye’yi bu konuda çok hassaslaştırdı, dolayısıyla Türkiye AB sebebiyle belli reformların önceliğini başka reformlara verdi.

Soru - Türkiye hareketli bir yıl geçirdi. Suriye’yle, İsrail’le İran’la ilişkilerde sarsıntı ya- şandı. Türkiye-Suriye ilişkilerinde bundan sonra neler olabilir?

Ünver - Türkiye’nin Suriye politikası 180 de- rece geri döndü tam manasıyla. Bugüne kadar Türkiye’nin Suriye politikası komşularla sıfır sorun politikasının en önemli ve en büyük başarı örnekle- rinden biri olarak gösteriliyordu. Fakat belli yapısal ve sistemsel meseleler sebebiyle Türkiye, İran’la ol- sun Suriye’yle olsun belli bir işbirliği parantezinin dışına çıkamayacağını gördü. Burada da bir numar- alı öncelik insan hakları. Bir devletin kendi halkı- na zulmetmesi ve hatta şehirleri bombalama nok- tasına gelmesi, herhangi bir ülke için dış politika- da çok büyük bir sorun teşkil ediyor. Bundan son- ra ne olabilir? Batının Türkiye’den, Türkiye’nin Batı- dan beklentileri bu noktada birbirini örten beklenti- ler. Fakat ekonomik kriz bu noktada çok önemli bir faktör. Eskiden ekonomik krizin olmadığı bir du- rumda, Avrupa’nın, Amerika’nın NATO bünyesin- de Türkiye’yi de içine alarak bir askeri müdahaleyi çoktan yapmış olabileceğini tahmin edebiliriz Lib- ya konusunda olduğu gibi. Ancak Avrupa’daki ekono- mik kriz özellikle askeri harcamaları çok ciddi et- kilediği için örneğin İngiliz Hava Kuvvetleri iki sene içinde 17 bin iş kesecek hava kuvvetlerinden ve yüz- den fazla uçağı hurdaya çıkaracak. Bu çok ciddi bir rakam. Fransa aynı şekilde iki sene içinde 4,5 mil- yar dolarlık bir kesintiye gidecek askeri harcama- larla. Dolayısıyla Suriye’de uzun vadeli olacağını bildiğimiz-Libya’nın ne kadar uzun surely olduğunu

göz önünde bulundurursak-çok daha zor bir Suriye müdahalesinin daha uzun süreceğini tahmin ettiği- miz için, bu ekonomik durum, NATO’nun özellikle Avrupa partnerlerini askeri bir harekete girişmekten uzak tutuyor. Tabii ki kimse Türkiye’den Suriye’ye bir askeri müdahalede bulunmasını beklemiyor an- cak özellikle askeri katkı bakımından Türkiye’den çok ciddi beklentiler var. Ancak Türkiye bu konu- da tek başına hareket etmeyi düşünmediğini defa- larca söylediği için şu anda durum ekonomik ceza- larla, ticari anlaşmaların kesilmesiyle devam ediyor. İlkeri safhalarda bu bir askeri müdahaleye dönüşür mü? Ben bunu biraz zor görüyorum çünkü İran bu konuda Suriye’ye saldırılmaması gerektiğini, saldırı- lırsa kendisinin de bu meseleye karışacağını söyledi. Rusya Savunma Bakanı İran’a saldırılırsa çok büyük bir tehdit olarak algılayacakları uyarısında bulundu. Dolayısıyla Suriye İran’a, İran da Rusya’ya bağlandı- ğı için bu noktada bir NATO müdahalesi Suriye’den daha büyük bir çatışmayı beraberinde getirebilir.

Soru - Komşularla sıfır sorun politikası açısın- dan bakersak, 2011 İran’la ilişkiler açısından siz- ce nasıl bir yıl oldu?

Ünver - Türkiye’nin İran’la ilişkilerinde çok önemli işbirliği çok önemli de çatışma noktaları var. Türkiye ne İran’la tam bir müttefik olabiliyor ne de tam düşman olabiliyor. Dolayısıyla hem İran hem Türkiye ilişkilerini bölgesel bazda ve ikili ilişkiler ba- zında belli bir seviyenin ne altına ne üstüne çeke- biliyor. En önemli işbirliği maddelerinden biri do- ğal gaz meselesi. Türkiye, İran’ın Körfez’deki doğal gaz yataklarına çok ciddi altyapı yardımı yaptı. Bu aynı zamanda Kafkaslar üzerinden Rus gazına alter- natif olarak da öngörülen bir çalışmaydı. Ve Tür- kiye Amerikan Kongresi’nin kararını aykırı olarak İran’ın enerji altyapısına çok ciddi katkıda bulundu. Ve Türkiye uzun vadede İran’dan ciddi bir doğal gaz alımı yapmayı planlıyor. İkinci olarak PKK mesele- sinde, özellikle Amerika Irak savaşından itibaren çok uzun bir süre Türkiye’ye PKK konusunda desteğini kesti. Burada İran çok pragmatik bir şekilde, eski- den desteklediği PKK’ı Irak savaşı sonrasında ikinc- i plana atıp hatta saldırı noktasına geldi. Kandil’i bombaladı. Dolayısıyla hem PKK hem gaz anlaş- ması meselesi Türkiye’nin İran’a belli bir seviyenin üzerinde tepki göstermesini engelliyor. Dolayısı- yla 2012’de özellikle Amerikan askerlerinin Irak’tan çekilmesiyle birlikte Irak’ta çok ciddi bir Sünni-Şii çekişmesi bekliyorum ben. Kısa vadede Irak’ta çok ciddi bir İran etkisi görmemizi bekliyorum. Çok bü- yük bir bölümünde nüfuzunu arttıracaktır.

konuda tek dikkate aldığımız ülke, ABD. Tamamen ABD’ye bağımlıyız. ABD aynı zamanda bizi neredey- se kayıtsız şartsız destekliyor. Kısacası İsrail hükü- meti için bir tek Amerika’nın tutumu önemli, başka hiçbir ülkenin değil.”

İsrail Almanya’ya Güveniyor

Primor bu gerçeğe rağmen İsrail’in Almanya’nın da desteğini beklediğinin altını çiziyor. Özellikle de İran’ı gerçekten diz çökmeye zorlayacak, daha sert yaptırımlar alınması konusunda.

İsrail’in Yedioth Ahronoth gazetesi Kudüs bürosu yazı işleri müdürü Gad Lior’a göre İsrail İran’a savaş açarsa, Almanya tarafsız kalamayacak. Lior, Ange- la Merkel’in bu durumda İsrail Parlamentosu’nda verdiği destek sözünü yerine getirmesi gerektiğini söylüyor. Örneğin Almanya’nın İsrail’deki sivillerin İran’ın füze saldırılarından korunmasında yardım- cı olabileceğini hatırlatıyor. Almanya, 1991 yılındaki

Körfez Savaşı’nda Saddam Hüseyin’in İsrail’e fırlat- tığı füzeleri havada imha etmek üzere İsrail’de patri- ot füzesarar sistemini konuşlandırmıştı.

Almanya bir süredir İsrail’e silah ve denizaltı sa- tıyor. Mart ortasında İsrail’in altıncı denizaltıyı tes- lim aldığı ortaya çıkmıştı. Satış bedelinin üçte biri- ni Almanya üstleniyor. Denizaltılar İsrail’in İran’ı sin- dirme stratejisinin önemli bir parçasını oluşturuyor.

Peki Ortadoğu’da yeni bir savaş çıkma ihtima- li var mı? Kasım ayında ABD’de Başkanlık seçim- leri yapılacak. İsrail’in eski Almanya Büyükelçisi Avi Primor’a göre Washington yönetimi en erken Kasım’a kadar İran’a saldırılmasını istemiyor. Pri- mor, “İsrail’de bu konuda farklı tahminler yapıyor. Ancak ben saldırıyı pek olanaklı görmüyorum. Birin- cisi ABD’nin izni olmadan böyle bir saldırı düzenle- meyi göze alamayız. ABD seçimlerden önce bunu kesinlikle yapmayacaktır. Bunun yanı sıra halkın ya- rısı ve güvenlik alanındaki önemli isimlerin birçoğu buna karşıyken, İran’a saldırı düzenlemek zor. Sal-

dırı tehditleri daha çok Avrupa ve Amerika’nın bu konuda bastırması için, kısacası İsrail’in iç politika- sı nedeniyle yapıyor. İsrailililer İran’la meşgul olur- larsa, o zaman Ortadoğu barış süreciyle daha az il- gilenilecekler ve hükümet de, orta kesimi fazlası- yla meşgul eden ekonomik durumla ve ekonominin canlandırılmasıyla gerçekten ilgilenmek durumunda kalmayacak” diye konuşuyor.

‘İran Muhalefeti Desteklenmeli’

Primor olası bir saldırı yerine İran muhalefeti- nin desteklenmesini ve rejim değişikliğinin teşvik edilmesini savunuyor. Primor’a göre sorun sade- ce İran’ın nükleer silaha sahip olup olmaması de- ğil, aynı zamanda bu silahların kimin elinde oldu- ğu. İsraili diplomat nükleer bomba ya da silahla- rın demokratik ya da en azından dışa açık bir hü- kümetin elinde olması hâlinde tehlike oluştura- cına inanmıyor.

Soru - İsrail’le ilişkiler düzelmedi. Amerika bundan kaygı duyduğunu giz- lemiyor. 2012’de Türkiye-İsrail ilişkile- rinin düzelmesi olası mı?

Ünver - İsrail sadece Türkiye için değil Amerika’da da tepkiyle karşılanan bir ülke. Ayrıca bölgede de İsrail’le ilişkileri iyi ol- mayan tek ülke Türkiye değil. Avrupa Birl- ği İsrail’e sırtını dönmüş durumda. Rusya ve Çin, Amerika’nın bölgedeki etkisini bloke et- mek amacıyla İsrail’in çevresindeki ülkele- re destek veriyor. Yine de 2012’de çok ente- resan bir şekilde Türkiye ve İsrail, tekrar müt- tefik olabilirler Suriye ve İran meselelerini göz önünde bulundurursak çünkü bir taraftan İs- rail İran’ın nükleer programını kendisine kar- şı çok büyük bir tehdit olarak görüyor ve hem Washington’da İsrail’in İran’a saldırma aralı- ğının yavaş yavaş kapandığı yolunda görüş- ler var. Suriye konusunda da İsrail Esat’ın git- mesini istiyor. Eğer Türkiye ve İran arasında da benzer bir kriz ortaya çıkarsa bu otoma- tik olarak Türkiye’yle İsrail’i yanyana getire- cek bir durumdur. Ancak Mavi Marmara ola- yına bakarak en azından Netanyahu dönemin- de Türk-İsrail işbirliğinin gerçekleşeceğini pek tahmin etmiyorum.

Soru - 2011, Türk-Amerikan ilişkileri açısından nasıl bir yıl oldu? 2012’de ne- ler bekleyebiliriz?

Ünver - Türk-Amerikan ilişkileri 2011’de sa- nıyorum son yıllardaki en iyi dönemini geçirdi. 2010’un başında Amerika Türkiye’nin İsrail’le ilişkilerinde sorumluluğun biraz Türkiye’ye ait olduğu ve Türkiye’nin ilişkileri düzeletme- si gerektiğine dair açıklamalar yaparken şim- di İsrail’in ilişkileri düzeltmesi gerektiğini söy- lüyor. Burada iki unsur var, bir Arap Baha- rı, Amerika’nın tam manasıyla yavaş yavaş Ortadoğu’dan çekilmesi ve Amerika’nın bu noktada Türkiye’nin bölgedeki popülaritesin- den yararlanarak kendi çıkarlarını koruma is- teği. Bu, Amerika’dan Türkiye’ye gelen her- hangi bir eleştiriyi anlamsız hale getiriyor. Zaten Amerika’da Türkiye eskisi kadar eleş- tirilmiyor, iç siyasetteki demokrasi eksikli- ği olarak tanımlanan durumla ilgili. İkinci me- sele de Amerika’nın Irak’tan çekilmesi. İncir- lik üssü Irak savaşı boyunca Amerikan asker- lerinin muharip olmayan hizmetlerinin yüzde 75’inin karşılandığı yer oldu. Yine bu hizmet- lere ihtiyacı var. Bu yüzden Türk hükümetiy- le ilişkileri iyi tutmak istiyor. Hem Arap Baha- rı sonrası olabilecek yeni ittifaklar ve yeni böl- gesel dinamikler açısından hem de İsrail’in ne olması gerektiği açısından Türk-Amerikan ilişk- ileri belki de tarihte hiç olmadığı kadar aynı sayfada Amerikan tabiri kullanırsak, 2012’de bunun kesinlikle artarak devam etmesini bek- liyorum ben çünkü Irak’tan geri çekilme ve Amerika’nın Arap Baharı’yla birlikte bölge- de istihbaratının azalması ve bölgede temsi- linin azalmasıyla Türkiye’ye daha bağımlı bir süpergüç olacağını düşünüyorum. Dolayısı- yla 2012’nin Türk-Amerikan ilişkileri açısından çok iyi bir yıl olacağını tahmin ediyorum.

AVRUPA’DA AŞIRICILIK SORGULANIYOR

AŞIRI SAĞCILARIN İDEOLOJİSİ

RADİKAL İSLAM’LA NASIL ÖRTÜŞÜYOR?

Al Pessin - Daphne Grathwohl

Fransa’da bir Yahudi okuluna düzenlenen saldırıda ilk önce aşırı sağcıların parmağı olduğu düşünülmüş, polis daha sonra İslamcı bir militanın sorumlu olduğundan şüphelendiğini bildirmişti. Peki saldırıdan hemen sonra birçok uzman neden aşırı sağcılardan şüphelendi?

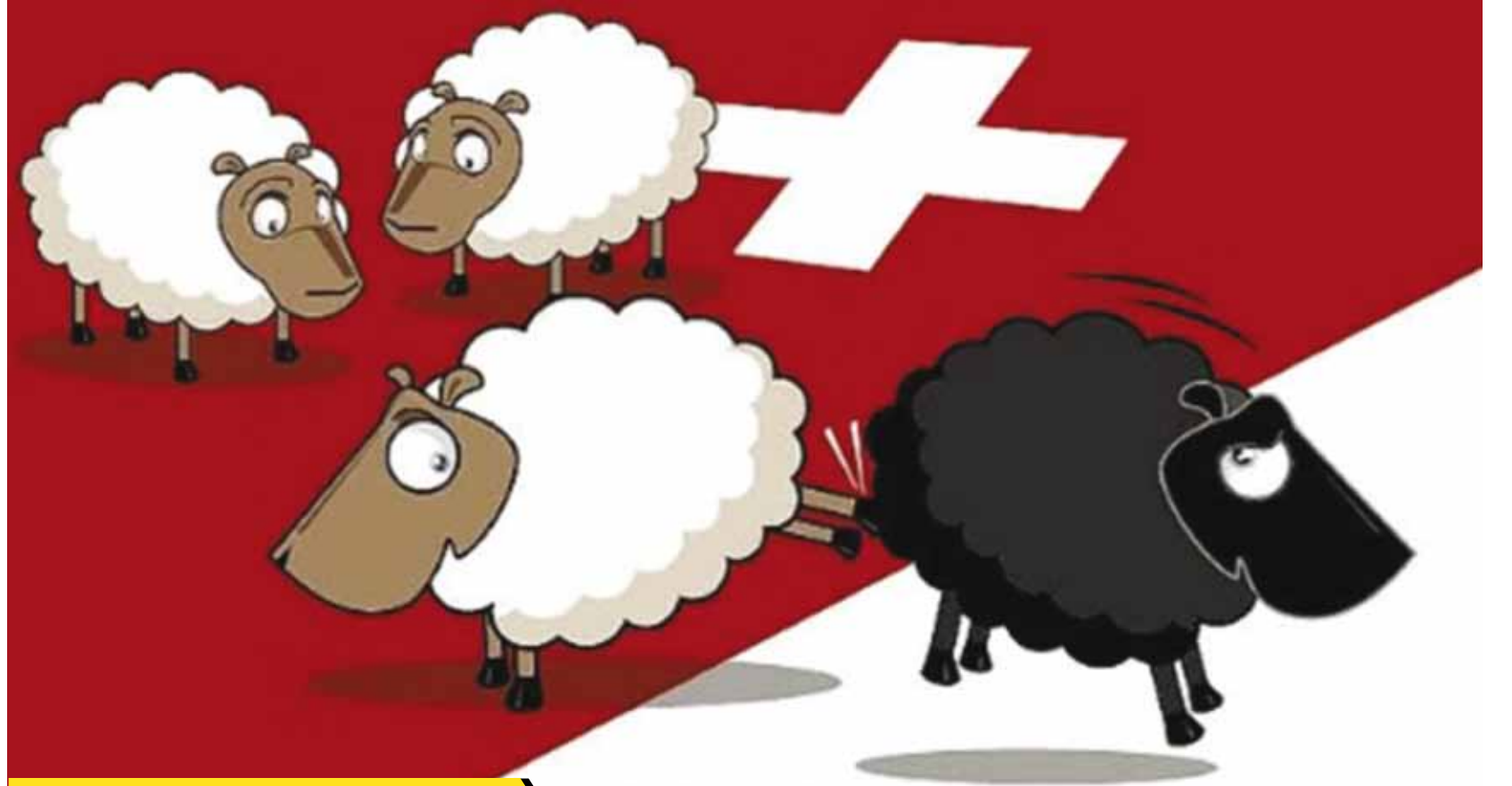
Fransa’da bir Yahudi okuluna düzenlenen saldırıda ilk önce aşırı sağcıların parmağı olduğu düşünülmüş, polis daha sonra İslamcı bir militanın sorumlu olduğundan şüphelendiğini bildirmişti. Peki saldırıdan hemen sonra birçok uzman neden aşırı sağcılardan şüphelendi? Aşırı sağcıların ideolojisi radikal İslam’la nasıl örtüşüyor? Fransa’nın güneybatısındaki Yahudi toplumu çok büyük bir şok geçirdi. Pazartesi sabahı Yahudi çocuklar okula gelirken motosikletli silahlı bir saldırganın ateş açması sonucu bir haham, hahamın iki küçük oğlu ve bir kız çocuğu öldü. Kuzey Afrika ve Karayip kökenli iki Fransız askerinin vurulmasından birkaç gün sonra girişilen saldırı birçok kişinin, hatta uzmanların, sorumluların göçmenliğe ve azınlıklara karşı olan aşırı sağcılar olduğunu düşünmesine yol açtı. Son yıllarda bu görüş Avrupa’da destek kazandı. Aralarında Fransa’nın da bulunduğu birkaç ülkede bu görüş ve tavır, politikaya da yansımaya başladı. Ancak uzmanlar İslamcı militanların da saldırıların arkasında olabileceği uyarısında bulundu.

Londra King’s College’dan sosyolog Marat Shretin de bu gerçeği savunan uzmanlardan: “Saldırıdaki her iki senaryonun da, yani hem aşırı sağcıların hem de İslamcılarının parmağı olabileceği gerçeğinin geçerli olması oldukça ilginçti. Birçok kişi aşırı sağcıları sorumlu tuttu.” Birçok kişi, Fransa’daki cumhurbaşkanlığı seçimlerinde göçmenlik ve azınlıklar konularında yapılan rahatsızlık verici açıklamaların şiddete yol açan bir atmosfer yarattığı görüşündeydi. Marat Shretin, geriye bakıldığında, aslında aşırı sağcılarla ilgili teorinin çok öne çıkmaması gerektiğini, çünkü bu görüşlerin Fransa’da yasal olarak ifade edildiğini söylüyor: “Çok tuhaf bir durumla karşı karşıyayız. Fransa’da aşırı sağcılık oldukça geçerli bir görüş. Ancak aşırı sağcıların şiddete başvurma olasılığı düşük. Bence aşırı sağcı görüşlerin açıkça ifade edildiği ülkelerde bu görüşleri şiddet aracılığıyla ifade etme olasılığı daha düşük.”

Yahudi okulundaki olay, ölenlerden üçünün çocuk olması nedeniyle birçok kişiyi rahatsız etti. Ancak saldırının Fransa’daki Yahudi hedeflere yönelik başka saldırıların bir parçası olduğu görülüyor. Nottingham Üniversitesi’nden Matthew Goodwin şunları söylüyor: “Yahudi düşmanlığının endişe verici özelliklerinden biri, sadece aşırı sağcıların değil aynı zamanda Ortadoğu’daki sorunlardan etkilenen, şiddet yanlısı radikal İslamcılarının da bu görüşlere sahip olması.” Yahudi okuluna saldıran kişi, 30 saat kuşatma altında kaldığı apartman dairesinde polisle girdiği çatışmada öldürüldü. Cezayir asıllı Fransa vatandaşları Muhammet Merah, El Kaide’nin Kuzey Afrika koluna mensup olduğunu söylemişti. Yetkililer Merah’ın, Fransa’nın İslam ülkelerindeki faaliyetlerine misilleme yapmak amacıyla askerleri hedef aldığını, hain olarak gördüğü için de Arap asıllı askerleri seçtiğini bildiriyor. Yahudi okuluna ise İsrail’in güttüğü politikalara öfke duyduğu için gittiği söyleniyor. Merah’ın amacı ne olursa olsun düzenlediği saldırı Fransa’daki farklı dini ve etnik gruplar arasındaki dayanışmayı arttırdı. Fransızlar açık bir toplumun, kaynağı ne olursa olsun militan ideolojilere karşı nasıl önlem almaları gerektiğini de tartışıyor.

Fransa’da Aşırı Sağ Yükselişte

Cumhurbaşkanlığı seçimleri öncesinde partiler, özellikle de aşırı sağcı Milli Cephe Partisi geçtiğimiz hafta yedi kişinin ölümüyle sonuçlanan seri saldırılardan pay çıkarmaya çalışıyor. Düzenlenen operasyonda öldürülen şüphelinin Cezayir asıllı ve radikal İslamcı olması ise aşırı sağın ekmeğine yağ sürdü. Aşırı sağcı Milli Cephe partisi lideri Marine Le Pen, ülkede İslamcı köktendincilik tehlikesinin hafife alındığı suçlamasıyla puan kazanmaya çalışıyor. Kamuoyu yoklamalarında geçen sırada görünen Milli Cephe, Fransa’da giderek daha geniş bir yelpazeden kabul görüyor. Berlin Hür Üniversitesi Fransa Araştırmalar Merkezi’nden tarihçi Etienne François de ‘başka hiçbir Avrupa ülkesinde aşırı sağcı bir partinin Fransa’daki kadar taraftarı bulunmadığını’ belirtiyor. Kamuoyu yoklamalarına göre 22 Nisan’daki cumhurbaşkanlığı ilk tur seçimlerinde seçmenin yaklaşık yüzde 15’i, oyunu Milli Cephe’ye verecek. Parti, 1980’lerin sonundan beri giderek oy oranını artırmış, ikinci tura ise sadece 2002 yılında yükselebilmişti. Kırk yıl önce partiyi kuran, antisemitist ve ırkçı söylemleri tanınan Jean Marie Le Pen, parti yönetimini 2011 yılı ocak ayında küçük kızı Marine Le Pen’e devretti. 43 yaşındaki avukat Marine Le Pen, partiyi modernleştirme yoluna giderek yeni bir sayfa açmaya çalışıyor. Brüksel merkezli Avrupa Araştırmalar Merkezi’nden araştırmacı Florian Hartleb, tematik olarak Marine Le Pen’in babasından daha es-

Merah Türkiye’de de kalmış

DCRI Genel Müdürü, Merah’ın Türkiye, Suriye, Lübnan, Ürdün ve İsrail’in ardından Mısır’ın başkenti Kahire’de yaşayan kardeşinin evinde kaldığının da tespit edildiğini belirtti. Merah’ın erkek ve kız kardeşinin bir “Kur’an okulunda” eğitim görmek için Temmuz 2010’da Mısır’a gittiklerini de söyledi. Kudüs’te İsrail polisinin Merah’ın üzerinde çakı bulduğunu ancak kendisini serbest bıraktığını da aktaran Squarcini, Merah’ın Tacikistan üzerinden Afganistan’a geçtiğini tespit ettiklerini söyledi.

Fransız iç istihbarat müdürü, Merah’ın 2011 yılında da Pakistan’da iki ay kaldığını ve Veziristan bölgesinde “özel eğitim” aldığını söylediğini bildirdi.

DCRI Genel Müdürü, Muhammed Merah’ın çalkantılı bir çocukluk dönemi geçirdiğini, ebeveynlerinin boşanması ve babasının Cezayir’e dönmelerini kaldırmadığını, polise “hapiste kendi kendine Kur’an okuyarak radikalleştiğini” söylediğini de aktardı. Squarcini, “Annesiyle özel bir ilişkiye sahipti. Bir, bir buçuk ay süren küçük işlerde çalışıyor-

du. Aslında lojistik ihtiyaçlarını annesi karşılamaktaydı. Çarşamba günü kapı arasından bizlere küçük hırsızlık işleri sayesinde para biriktirip silah aldığını söyledi” şeklinde konuştu. Fransa’nın önde gelen savunma ve istihbarat uzmanlarından François Heisbourg ise herkesin kontrol edilemeyeceğini kabul etmekle birlikte, Afganistan veya bu ülkeyle Pakistan arasındaki aşiret bölgelerine gitmiş Merah benzeri Fransız sayısının 20’yi geçmediğini söyleyerek istihbaratta zaaf olduğu imasında bulundu.

nek ve ılımlı olduğunu, partiyi daha modern, daha ılımlı bir çizgiye çekmeye çalıştığını belirtiyor.

Ancak Marine Le Pen de AB’ye şüpheci bakış, milliyetçilik, Fransa’nın egemenliğinin korunması gibi temel konularda babasının çizgisine sadık ve Fransa’nın Euro bölgesi ve NATO’dan çıkmasını savunuyor. Yabancı düşmanlığı da partinin ana temalarından. Araştırmacı Florian Hartleb, partinin çizgisini şöyle açıklıyor: “Milli Cephe geleneksel olarak milliyetçi çizgide ama aynı zamanda dışlayıcı bir çizgi bu. İnsanlar eşit olarak değerlendirilmiyor, yerliler ve yabancılar ya da somut olarak ülkenin yerlileri ile göçmenler ayırılıyor.” Berlin Hür Üniversitesi Fransa Araştırmalar Merkezi’nden tarihçi Etienne François, Milli Cephe’nin kitlesel bir protesto partisi olduğunu belirtiyor: “Bu parti göçün, özellikle de Müslüman göçmenlerin göya Fransa’yı ele geçirmesine karşı savaşıyor. Sadece Avrupa’ya değil, aynı zamanda küreselleşmeye, toplumdaki monopollerleşmeye de karşılar. Toplumun üst düzey memurlar ve zengin kişi ve ailelerden oluşan bir sınıfın tekeli altında olduğunu savunuyor, günlük yaşamdaki sıkıntı ve sorunların sorumluluğunu bu sınıfa yüklüyorlar.”

“Temelde Değişiklik Yok”

Marine Le Pen, babasından farklı olarak ırkçı ya da antisemitist söyleme başvurmuyor. Buna rağmen temel tutumlarda bir farklılık olmadığının altını çizen tarihçi François, aşırı sağcı liderin kendini laikliğin, Fransa Cumhuriyeti’nin değerlerinin avukatı olarak, sıradan vatandaş büyük patronlara karşı koruyacak hami olarak lanse ettiğini belirtiyor.

Marine Le Pen örneğin seçimler öncesinde İslamî usullere göre kesilmiş ete karşı açtığı kampanyayla yoğun destek gördü. Kendi internet sitesine videolar koyarak ‘İslam inancının zararlı gelenekleri’ karşısında korku uyandırmaya çalıştı. “Tüketici helal et yiyecek İslam inancına haraç vermiş oluyor. Cumhuriyet değerleri nerede, devlet niye bir şey yapmıyor? Sağcılar, solcular bu skandala niye göz yumuyor?” diyor Le Pen böylece toplumun tüm kesimlerine hitap etmiş oluyor. Marine Le Pen’in söylemi geniş kesimlerde taraftar da buluyor. Etienne François, partinin giderek daha geniş bir yelpazeye hitap ettiğini vurguluyor.

yor: “Durumu iyi olan, ürkek seçmenler... ve bunları tüm siyasi yelpazede buluyorsunuz. Emeklilerde, yaşlılarda, ama aynı zamanda pek çok işçi, çalışan arastırma. Ama eğitimli kesimde de bu partiyi destekleyenlerin sayısı giderek artıyor ve seçmen yelpazesi son derece çeşitli.” Cumhurbaşkanı Nicolas Sarkozy de rakibinin güçlü noktalarının farkında ve seçim kampanyalarında helal et, göç gibi tartışmalarda pastayı Milli Cephe’ye kaptırmamaya çalışıyor. Marine Le Pen’in cumhurbaşkanlığı yarışına ilk turun ardından veda etmesi bekleniyor. Bu durumda Milli Cephe seçmenin büyük bölümünün ikinci turda Sarkozy’yi destekleyeceğine kesin gözüyle bakılıyor.

Fransa’da 23 yaşındaki Muhammed Merah’ın ölü ele geçirilmesi sonrası başlayan polemik devam ediyor. Fransız medyası, gizli servisler tarafından daha önceden fişlenmiş olan Merah’ın neden takibe alınmadığını sorguluyor. Fransa’nın güneybatısındaki Toulouse kentinde 11-19 Mart tarihleri arasında 7 kişiyi katlettiği belirtilen 23 yaşındaki Cezayir kökenli Fransız vatandaşı Muhammed Merah dün polisin düzenlediği bir operasyonda öldürüldü. Ancak öldürülmesi öncesindeki olası istihbarat zaafı, polisin yürüttüğü operasyonun ne derece etkin olduğuna ilişkin şüpheler ve hükümetin operasyonu kendi işine geldiği gibi yönetmek istediğine dair iddialar ülkede polemik yaratmış durumda.

İlk ve en önemli polemik konusu Muhammed Merah’ın kimliğiyle ilgili. Merah’ın daha önce Fransız iç istihbarat birimleri (DCRI) tarafından fişlenmiş olduğu ortaya çıktı. 2010 yılında Afganistan, 2011 yılında ise Afganistan-Pakistan sınırındaki Peş-tun aşiret bölgesinde bulunduğu Fransız adli makamları tarafından doğrulandı. İçişleri bakanı Claude Gueant, Merah’ın Kasım 2011’de DCRI tarafından sorgulandığını da bildirdi. Merah’ın Afganistan ve Pakistan’ı “ziyaretleri” nedeniyle ABD tarafından fişlenip, ticari uçaklara binmesine izin verilmeyen terör şüphelileri için oluşturulan “no fly list” kapsamına alındığı da öğrenildi. Tüm bu veriler, Merah’ın neden Fransız istihbaratı tarafından kontrol edilemediği, takibe alınmadığı, alındıysa neden eylemlerinin önüne geçilmediği konusunda soru işaretleri yaratmış durumda. DCRI bu soru işaretlerine, “Daha hızlı hareket etmemiz mümkün değildi” şeklinde yanıt

veriyor. DCRI Genel Müdürü Bernard Squarcini, konu hakkında Le Monde gazetesine yaptığı açıklamada, Muhammed Merah hakkında ayrıntılı bilgi de verdi. Muhammed Merah’ın izine Kasım 2010’daki Afganistan’ın Kandahar kentinde Afgan polisi tarafından gerçekleştirilen rutin bir kontrolün ardından rastladıklarını belirten Squarcini, Afgan polisinin bu kontrol sonrası Merah’ı ABD askerine verdiğini, Fransız ordusunun istihbarat biriminin (DPSD) bu olayı kendilerine ilettiğini bildirdi.

Fransız medyası tüm bunlara ek olarak, Merah’ın 11 ve 15 Mart günleri öldürdüğü askerlerle ilgili soruşturmanın ilk günlerde neden yargının terörle mücadele birimlerine sevk edilmediğini, İçişleri Bakanı Claude Gueant’ın neden Merah’la ilgili operasyonda hep ön planda yer aldığını, Merah’a yönelik operasyonun neden başarısızlıkla sonuçlandığını ve Merah’ın neden öldürülmeden ele geçirilemediğini de sorgulamakta. Fransız hükümeti, operasyonun ilk saatlerinden itibaren Merah’ı canlı ele geçirmek istediklerini bildirmişlerdi. Operasyonu gerçekleştiren emniyet özel kuvvetlerinin (RAID) “hatalı taktik” uyguladıklarını düşünenler de var. Jandarma özel kuvvetlerinin kurucusu Christian Prouteau, Fransız basınına yaptığı açıklamada, RAID’in göz yaşartıcı bomba kullanmamış olmasını eleştirdi. Bu eleştirileri reddeden RAID ise Muhammed Merah’ın “ölmeye hazır” olduğunu söyleyerek kendini savunuyor.

Seçim Kampanyaları Etkilendi

Öte yandan, Muhammed Merah olayı Fransa’da 22 Nisan-6 Mayıs tarihlerinde yapılacak cumhurbaşkanlığı seçiminin kampanyasını etkilemeye başladı. Kampanyada bu olay öncesi ön planda olmayan güvenlik, asayiş ve İslam’ın Fransa’daki yeri konuları ön plana çıkmaya başladı. Her ne kadar siyasi ve dinî liderler İslam ile terörün birbirlerine karıştırılmaması konusunda çağrılar yapsalar da Fransız toplumu özellikle 19 Mart’ta Yahudi okuluna yapılan ve üç küçük çocuğun katledildiği saldırıdan olağanüstü olumsuz etkilenmiş durumda. Siyasi uzmanlar güvenlik ve asayiş konularının seçim ortamında genel olarak sağcı partilerin işine geldiği ve onları ön plana çıkardığı yorumsuzunda bulunuyor.

Suriye'deki olayların patlak vermesinin üzerinden bir yıl geçmesine rağmen, Esad hükümeti diğer dört Arap rejimini yıkan baskıya dayanmayı başardı. Mısır'da Hüsnü Mübarek'in çok güvendiği ordu onu devlet başkanlığından aldı. Libya'da daha isyanın başında yardımcıları, Muammer Kaddafi'den uzaklaştı. Tunus'ta Zeynel Abidin bin Ali birkaç hafta içinde ülkeyi terk etmek zorunda kaldı. Yemen'deyse Ali Abdullah Salih uzun süre dayandı, ama komşu ülkelerin baskısıyla sürgüne gitmek zorunda kaldı. Ancak Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad hiçbir yere gitmeye niyetli değil. Ordusu Humus'tan sonra Dara ve İdlib'de rejim karşıtlarını yok etmeye çalışıyor. Esad ailesinin isyancılar tarafından ele geçirilen elektronik postaları, Beşar'ın eşi Esmâ'nın bunca karmaşanın içinde Şam'daki konutlarına yeni eşya almayı kendine dert ettiğini gösteriyor.

Beşar Esad bu rahatlığı, 40 yıl önce babası Hafız Esad'ın yönetimi ele geçirdikten sonra kurduğu sisteme borçlu. Carnegie Ortadoğu Merkezi'nden Paul Salem, 1970 yılında bir darbeye işbaşına gelen Esad rejiminin, her türlü darbe girişimi ve isyana dirençli bir yapı geliştirdiğini belirtiyor. Baba Esad zamanında karmaşık bir istihbarat yapısı kurdu. Kurduğu sistem yalnızca herkesi izlettirmekle kalmadı, izleyenleri de izlemeye aldı. Yönetiminin kilit noktalarına, bağlı olduğu Nusayri mezhebinden yakınlarını yerleştirdi, Hristiyan ve Dürzi azınlığı da yanına çekerek, onları Sünni çoğunluktan gelebilecek tehlikelere karşı koruduğu izlenimi yarattı.

Esad rejimi o kadar sağlam bir sistem kurdu ki, ayaklanmaların başlamasının üzerinden ancak bir yıl geçtikten sonra rejimden kopan en üst düzey yetkili petrol bakan yardımcısı oldu. Uzman Paul Salem, Esad rejiminin ihanet, saf değiştirme, ve muhalefet gibi olasılıklara karşı tüm yetkilileri “Muhaberat” kısa adıyla bilinen istihbarat dairesi tarafından izlemeye aldığını belirtiyor. Şu ana kadar saf değiştirme vakalarına ancak ordunun alt kademelerinde rastlandı. Özellikle Sünnileri öldürmeyi reddeden Sünni askerler orduyu terk etti. Saf değiştiren askerlerin büyük çoğunluğu isyancı Hür Suriye Ordusu'na katıldı.

Lübnan'da yaşayan Suriyeli muhaliflerden Hişam el Malih, Hür Suriye Ordusu'nun Esad rejimiyle başa çıkabilecek tek güç olduğunu savunuyor. El Malih, rejimin barışçı protestolar ya da siyasi baskılarla değil ancak kaba kuvvetle durdurulabileceğine inanıyor. Daha Şam hükümetini kinama konusunda bir uzlaşmaya varamamış uluslararası toplumun Libya gibi Suriye'ye müdahale edebileceği olasılığı oldukça zayıf. El Malih, “Uluslararası toplum, Hür Suriye Ordusu'na en azından silah desteği verebilir” diyor.

Körfez Araştırma Konseyi Başkanı Abdülaziz Sakr, isyancılara silah desteği verilmesinin önemli olduğunu kabul etse de bunun denklemin yalnızca bir bölümünü çözeceğini söylüyor. “Düzenli bir orduya karşı Kalaşnikovlar ya da tabancalarla savaşılamazsınız” diyen Sakr, tankları durduracak füzeler, hatta istihbaratın da önemli olduğunu belirtiyor. Rus uydularının Suriye ordusuna istihbarat sağladığına inandığını kaydeden Sakr, aynı şekilde isyancıların da istihbarat desteğine ihtiyacı olduğunu kaydediyor.

Şam hükümetine en fazla silah satan ülke Rusya ve Suriye Moskova hükümetinin bölgedeki en son müttefiki. Ruslar, Batı'nın Libya'da olduğu gibi Suriye'ye karşı bir müdahalede bulunmasına şiddetle karşı çıkıyor. Abdülaziz Sakr, Rusya'nın Güvenlik Konseyi'ndeki veto hakkını kullanarak yalnızca Suriye'de zafer kazanmadığı, Suriye üzerinden Amerika'ya karşı da zafer kazandığı görüşünde.

Amerika ise Suriye muhalefetine sözlü destek verse de adımlarını yavaş atıyor. Washington müdahalenin karmaşıklığına dikkati çekiyor, savaşacak cephe olmadığını savunuyor. Amerika bir yandan da İran sorunuyla uğraşüyor. Tahran rejimi, Sünni nüfuzuna karşı son kale gördüğü Suriye'ye destek veriyor ve Lübnan'daki Hizbullah örgütüne yardımını bu ülke üzerinden yapıyor. Körfez Araştırma Konseyi'nden Abdülaziz Sakr, “Suriye iç güvenliği ağırlık veren güçlü bir askeri rejim” diyor ve Ürdün, Lübnan, Irak ve Türkiye gibi komşularının kendisine karşı durma konusunda isteksiz olduğunu savunuyor. Sakr'a göre Suriye'nin kazandığı bu jeopolitik konum ve komşularıyla ilişkiler, bu ülkeye dış müdahale olasılığını daha da güçleştiriyor. Geçen yıl, Esad rejiminin Mısır ve Tunus'taki rejimler gibi devrileceği tahminleri çok yapılıyor, rejimin devrilmesinin “kaçınılmaz” olduğu, “her an devrilebileceği” sıkça iddia ediliyordu. “Kaçınılmaz” ifadesi bugünlerde hala rağbette, ama “her an” ifadesi artık hiç kullanılmıyor.

Suriyeli Kürtler Kilit Oyuncusu Olabilir

Suriyeli mülteci Civan ve oğlu, Türkiye'nin Suriye sınırında eski bir tütün fabrikasının harabeleri arasında kurulan çadırkentte yerleştirilmiş. Hatay Yayladağı kampı, şiddet olaylarından kaçan Suriyelilerle dolu, taştı. Kürt olan Civan, Araplarla bir arada yaşamaya hiç alışık değil. Suriye hükümeti 50 yıldır kanlı yöntemlerle ülkede yaşayan 2 milyon Kürt'ü baskı altında tuttu. Kürtler Suriye nüfusunun yüzde 10'unu oluşturuyor. Şam hükümeti 1962 yılında, sınırı yasadışı geçip Suriye'ye yerleştikleri iddiasıyla 100 bini aşkın Kürt'ün vatandaşlığına kaldırdı. Bugün vatansız olan bu Kürtlerin sayısı 300 bine ulaşmış durumda. Kısa bir süre önce ayaklanmalarla birlikte Kürt nüfusu hoş tutmak isteyen Devlet Başkanı Beşar Esad, 200 bin vatansız Kürt'e vatandaşlık verdi. Ancak bu

TESLİM OLMAYAN ESAD DEĞİL SURIYELİ KÜRTLER DEVİRİMİN KİLİT OYUNCUSU OLABİLİR

Yıllar süren baskı ortamı ve geleceği belli olmayan bir ülke arasında sıkışan Suriyeli Kürtler, bir yıldır süren ayaklanmalara itidalle yaklaşıyor. Suriye'nin en büyük etnik azınlığı olarak Kürtler'in, bir yıldır savaşan hükümet ve isyancılar arasındaki dengeleri değiştirmesine mümkün gözülle bakılıyor. Suriye'de şiddet olayları arttıkça, orduyu terkeden Suriyeli askerlerin sayısı artıyor. Suriye ordusunda görevli Kürt askerlerin de Irak'a sığındığı bildiriliyor

JulieAnn McKellogg - Henry Ridgwell

artık yeterli olmayabilir. 50 yıllık kanlı geçmişlerini unutamayan Kürtler, artık Beşar Esad'ın çekilmesi gerektiği konusunda görüş birliği içinde. Suriye Demokratik Kürt Partisi Genel Sekreteri Dr. Abdülhekim Başar, Suriye hükümetinin artık meşru olmadığını savunuyor. Ancak London School of Economics öğretim üyesi Robert Lowe buna katılmıyor. Lowe'a göre, Kürtler yalnızca gelişmeleri izliyor ve rüzgar kimin yönünden eserse onların yanında tavrı aynı bekliyor. Robert Lowe, Kürtlerin mevcut süreçte katılmasının çok da gerekli olmadığına inanıyor.

yük muhalefet grubu olan Suriye Ulusal Konseyi tarafından hoş görülüyor. Londra merkezli Henry Jackson's Society'den Michael Weiss, Kürtlerin öneme dikkati çekiyor ve Suriye'deki devrimin Kürtlerin katılımı olmadan başarıya ulaşamayacağını savunuyor. Ancak London School of Economics öğretim üyesi Robert Lowe buna katılmıyor. Lowe'a göre, Kürtler yalnızca gelişmeleri izliyor ve rüzgar kimin yönünden eserse onların yanında tavrı aynı bekliyor. Robert Lowe, Kürtlerin mevcut süreçte katılmasının çok da gerekli olmadığına inanıyor.

Suriye'deki Kürt Askerler Irak'a Sığınıyor

Ancak Yayladağı'ndaki mülteci kampında bekleyen Civan'ın siyaset düşünecek hali yok. Civan'ın

tek derdi, Esad rejiminin olmadığı Suriye'ye geri dönebilmek ve bir Kürt olarak serbestçe yaşayabilmek.

Suriye hükümeti birliğini terk eden askerlerin sayısını önemsiz olarak göstermeye çalışıyor. Ancak şiddet olayları yayıldıkça Hasan ve Abdullah gibi askerlerin Irak'a veya diğer komşu ülkelere sığınması muhtemel. Şu ana kadar Irak'a sığınan asker sayısı 130 Suriye'de şiddet olayları arttıkça, orduyu terkeden Suriyeli askerlerin sayısı artıyor. Suriye ordusunda görevli Kürt askerlerin de Irak'a sığındığı bildiriliyor. Askerler, ordudayken sivil halkın üzerine ateş açmaya zorlandıklarını anlatıyor. İnternette yayınlanan görüntülerde göstericiler Suriye'nin Dara kentinde Devlet Başkanı Beşar Esad'ı protesto ediyor.

21 yaşındaki Suriyeli asker Hasan, geçen yıl benzer bir protesto gösterisinde halkın üzerine ateş etmesi için emir verildiğini anlatıyor: “Gösteri yapmak için toplandılar, biz de onları öldürdük. Öldürmeye zorlandık. Protestocular dağıldıktan sonra dükkanlara girdik, camları, şofbenlerini kırdık. Camilerin içine de girdik ve oraları da yıktık.”

Hasan, emre itaat etmeyen askerlerin idam edilmesine tanık olmuş: “Onları nasıl öldürdüklerini gördüm. Hepsinin vurdular. Duvara dizdiler, gözlerini bağladılar ve ateş ettiler. Bunu kendi gözlerimle gördüm.” Dohuk kenti yakınlarındaki bir mülteci kampında, tank sürücüsü Abdullah, Humus'u nasıl bombaladıklarını anlatıyor: “Baba Emir'in dışın-da birkaç tank konuşlandırılmıştı. Gelişigüzel ateş ediyorduk. Hedef yoktu. Rastgele atış yapıyorduk. Hedefin sivil mi, muhalif mi, Hür Suriye Ordusu mu olduğu belli değildi. Hiçbirşey belirlenmemişti. O gün çok sayıda insan öldürüldü.” Bombardmanın ardından Abdullah, Suriye askerlerinin cesetleri toplu mezarlara gömdüğünü gördüğünü söylüyor: “Baba Emir'de çok sayıda sivil öldürüldü. Bir zeytinlikte katliam yapıldı. El Zeytun bölgesinde çok sayıda insan gömüldü.” Bu askerler şimdi güvende ama ruh sağlıkları olumsuz yönde etkilenmiş. Hasan şöyle konuşuyor: “O sahneleri her zaman hatırlıyorum. Özellikle uyumaya çalıştığımda nereye baksam onları görüyorum. Saatlerce uyuyamıyorum. Gerginim, sinirliyim ve kafam karışık.”

Suriyeli Muhalifler İçin Sosyal Medya Kilit Araç

Son bir yılda Arap ülkelerinde yaşanan ayaklanmalar arasında küresel medya açısından izlenmesi en zor olanı Suriye'deki oldu. Devletin bağımsız basın faaliyetlerini yasaklaması yüzünden Suriye muhalefeti olup biteni, YouTube, Facebook ve Twitter gibi sosyal paylaşım siteleri üzerinden dış dünyaya ulaştırmaya çalışıyor. Humus'un Baba Amr mahallesi haftalarca Suriye ordusunun kuşatması altında kaldı. Baba Amr'a düzenlenen belki de binlerce saldırıdan yalnızca bir tanesini göstermek için İnternet'e bu video yüklenmiş. Yabancı gazetecilerin ülkeye alınmadığı, hatta öldürüldüğü bir ortamda sosyal paylaşım siteleri, dış dünyaya olup biteni aktaracak kilit araç haline geldi. Yakin zamana kadar Suriye'de manifatürcülük yapan Abdi Hakim Ecburi, Arap Baharı ayaklanmaları başlayınca internete girmiş ve Mısır ve Tunus'taki protestoları kendi ülkelerine taşımak isteyen çok sayıda Suriyeli eylemcikle tanışmış.

Ecburi, “Önce eylemciler ve gençler Facebook, YouTube ve Twitter üzerinden haberleşmeye başladı. Bu grup aracılığıyla organize olduk. Sonra kendi memleketim Talkala'da duvarlara rejim aleyhtarını yazılar yazmaya başladık,” diyor. Eylemler yayılmaya başladıkça Hakim önce tutuklanmış, sonra işkence görmüş. Daha sonra da diğer binlerce Suriyeli gibi Lübnan'a kaçmış. Burada muhalefet mücadelesini İnternet üzerinden devam ettiriyor. Abdi Hakim Ecburi, “Memleketim Talkala'da bile muhalefet hareketinin bu kadar yandaşı, sempaticisi olduğunu bilmiyordum. Eğer sosyal paylaşım siteleri olmasaydı, asla birleşemeycektik,” şeklinde konuşuyor. YouTube'da gösterilen bu vahşet gibi birçok videoyu televizyonda yayınlamak imkansız. Ama sorumluların ileride yargı önüne çıkarılması için cesetlerin ve işkence mağdurlarının filmi nasıl çekilmesi gerektiği konusunda tavsiyeler var. Amerika'nın Sesi'ne Skype üzerinden gönderilen bu mesaj, bir yaranın nasıl filme alınması gerektiğini, bu şekilde kullanılan silah türünün belirleneceğini anlatıyor. Bir önemli unsur da olayın geçtiği tarihi kanıtlamak için filmde o güne ait bir gazetenin bulundurulması. İngiliz köşe ve blog yazarı Emanuelle Esposti, bu tarz videoların yabancı basın tarafından nasıl kullanıldığını inceliyor. “Bu videonun nereden geldiğini, kimin gönderdiğini, neden gönderdiğini kestirmek çok güç. Olay sırasında görebileceğiniz kimse yok. Bir muhabir gelip de ‘Evet, olanları gördüm’ diyemiyor. Olay yerinde bulunan bir kişiye inanma ihtiyacı hissediyoruz.”

Rami el Sayid, en faal Suriyeli eylemcilerden biriydi. Bambuser adlı web sitesinde Humus'un Suriye ordusu tarafından bombalanmasını canlı yayınladığı dış dünyaya ulaştırdığı söyleniyor. Ancak arkadaşları şarapnel parçası isabet eden Rami'nin öldüğünü açıkladı. Özellikle Suriye'de iki Batılı gazetecinin öldürülmesinin ardından medya uzmanları, içerdeki şiddet olaylarını dış dünyaya aktarma konusunda Suriye vatandaşlarına daha bağımlı hale gelmiş durumda.

ARTIK AB ÜYESİ OLMAK İÇİN ÇIRPINIP DURMAYA GEREK YOK

Alan Sked

Yine de Kosova'nın geleceği halen muamma olmayı sürdürüyor; özellikle de ülkenin tümüne Sırbistan ile uzlaşıya varması için AB tarafından sunulan şey, aslında entegrasyona ilişkin bir "fizibilite araştırması" idi. Ancak, buradaki temel soru; Yunanistan ile onca anlaşmazlık süregiderken AB'nin niçin tüm Balkan ülkelerini hazmetmek istediği noktasında düğümleniyor. Dahası, zaten kendisi de paytak paytak ilerleyen Avrupa projesine bir ülke neden katılmak istesin ki?

Bu soruya verilecek yanıt, büsbütün umutsuzca olacak. AB, halen bazılarına "çekici" geldiğini ispatlama telaşı içinde; Balkan ülkeleri ise, AB üyelerini kendilerinden daha zengin ve daha istikrarlı gördükleri için, onlardan arta kalan servet ve istikrardan nemalanmak istiyorlar.

Kısa süre sonra oraya çıkabilecek olan bir başka tuhaf AB üyeliği vakası ise, İskoçya. Başbakan Alex Salmond, AB içinde İskoçya'nın bağımsızlığına dair bir referandum düzenlemeyi vaat etti. Bu, hiç kuşku yok ki, kendi içinde çelişkili bir durum; keza İskoçya bu plan dahilinde, tamamen bağımsız bir devlet olmak yerine, AB'nin ayrı ancak küçük bir eyaleti haline gelecek. Salmond, bağımsız bir İskoçya'nın üyelik için başvurmuyacağını, çünkü zaten Birleşik Krallık'ın bir parçası olarak AB toprakları içinde olduğunu ileri sürüyor.

Doğrudur: Salmond, İskoçya'nın para birimi olarak (kısa süre öncesine kadar olduğu gibi) Euro'yu değil, Pound sterlin'i kullanmak istediğini söylüyor bugünlerde... Bununla birlikte, tercihi ne yönde olursa olsun, bağımsız İskoçya'nın faiz oranları her zaman olduğu gibi yabancı bir banka (Londra'daki İngiliz Bankası veya Frankfurt'taki Avrupa Merkez Bankası) tarafından belirlenmeye devam edecek ve neredeyse tüm politik kararların da Brüksel'e bağımlı olmayı sürdürecektir (Federal Adalet Bakanlığı'nın verilerine göre Almanya'daki iç hukukun %84'ünü belirliyor). Dahası, AB'nin oyçğunluğu sistemine göre, İskoçya'nın birkaç oy hakkı da pek bir şeyi değiştireceği benzemiyor.

AB Mutlak Bir Demografik Çöküş İçinde

Görünüşte, Avrupa Birliği 1957 tarihli Roma Antlaşması'ndan bu yana oldukça büyük ilerleme kaydetmiş benziyor. Artık politikasının neredeyse her unsuru, Brüksel'deki bürokratların Avrupa Konseyi ve Avrupa Parlamentosu'yla işbirliği sonucu belirlenir oldu. Avrupa Birliği'nin kendi dış politikası var ve kendi istihbarat ve federal polis hizmetlerini oluşturmak için mücadele veriyor. Bu sürecin kendi birlik mücaadesini veren Arapları ve Afrikalıları etkilememiş olmasının pek bir önemi yok.

Bununla birlikte, buradaki sorun şu ki, Avrupa Birliği bir bütün olarak mutlak bir demografik çöküş içinde bulunuyor; göreceli ekonomik ve teknolojik gerilemesi de cabası. Ve Avrupa Birliği'nin başlıca politikaları (ortak balıkçılık, tarım, para birliği gibi) da çuvallamış durumda. Dış politika ve güvenlik politikası açısından bakıldığında, uluslararası düzeyde bir "şaka" olarak görülüyor. Savunmaya neredeyse beş kuruş harcanmıyor ve bu alanda en büyük katkı veren ülkelerden olan İngiltere ve Fransa'nın silahlı kuvvetlerinde Libya savaşındın bu yana ciddi bir kesinti söz konusu. Keza, Avrupa'nın "liderlik" üstlendiği bu savaşta, Fransa ve İngiltere tamamen Amerika'nın lojistik ve tedarik ağına bağımlı durumdaydılar. Eğer Avrupa Birliği "yumuşak güç" unsurunu ön plana çıkarmışsa, bunun sebebi başka bir seçeneği olmamasıdır. Avrupa Birliği'nin dış ilişkiler şefi İngiliz barone Catherine Ashton, "dünyanın en çok kazanan kadın politikacısı" olarak nitelendirilse de, aslında ismini pek fazla bilen yok; dahası uluslararası gelişmeler üzerinde en ufak bir etkisi dahi bulunmuyor. Ashton'ın pozisyonu, Avrupa Birliği'nde kötüye giden her şeyin bir özeti aslında: pahalı ancak etkisiz...

Bununla birlikte AB'nin temel sorunu, Avrupa halklarının Avrupa'ya inanmamaları ve kendilerini Avrupa ile özdeşleştirmemelerinden ileri geliyor. 2010 yılında yayımlanan bir Eurobarometre anketine göre, AB vatandaşlarının sadece %49'luk bir dilimi ülkelerinin AB üyeliğinin "iyi" bir şey olduğunu düşünüyor, sadece %42'sinin AB kurumlarına güvendiği ortaya çıkmıştı. Söz konusu kurumların da tamamen anti-demokratik olması cabası.

Temel karar alma kurumları olan Avrupa Konseyi, Adalet Divanı ve Avrupa Komisyonu, pratik sebeplerden dolayı, seçimle iş başına gelmiyorlar; hesap verebilir değil; halklardan uzak konumda; burada çalışan komiserlerin daha önce kendi ülkelerindeki siyasi kariyerleri de genellikle başarısız addediliyor. Bu kurumların aldığı kararları ulusal parlamentolar uygulamak zorunda. Avrupa Parlamentosu ise, Avrupa Konseyi ile ortak karar alma gücüne sahip bulunsa da, halktan uzak durumda; üyelerini de pek fazla tanıyan yok. Avrupa Parlamentosu seçimlerine katılım oranı giderek düşüyor; bu da Avrupa Birliği'nin kendi çıkarlarını korumadığı veya temsil etmediği konusunda AB vatandaşları arasındaki yaygın kanıyı ortaya koyuyor.

AB'deki demokrasi noksanlığının en dikkat çekici örneklerinden biri, AB referandumlarında "hayır" oyu kullanan küçük devletlerde tekrar oylamaya gidilmesidir. Danimarka, Maastricht Antlaşması'nda iki kez hayır oyu kullanmış; İrlanda ise Nice ve Lizbon Antlaşmaları'nda iki kez sandık başına gitmeye mecbur tutulmuştu. Büyük devletler de bu tür uygulamalardan muaf değil elbette. Fransa ve Hollanda'daki seçmenler 2005 yılında AB anayasasını reddettiklerinde Avrupalı liderler anayasanın orijinal yazımını %4 oranında değiştirip, ismine Lizbon Antlaşması koyup, bunu yeniden Fransız ve Hollanda parlamentolarının önüne sürdüler. Halkın daha önce vermiş olduğu oyları ise göz ardı ettiler. Yunanistan Başbakanı George Papandreu, geçtiğimiz sene Yunanistan'a verilen yargım paketi konusunda bir referanduma gidilmesi önerisi getirdiğinde, birkaç gün içinde tertiplenen bir manevra ile koltuğundan oldu.

Avrupa Birliği, İngilizlerin "Roma'dayken Romanılar gibi davran" şeklindeki deyişine inanmıyor. Daha ziyade AB'de geçerli politika şöyle: "Roma'dayken Almanlar gibi davran."

Herhangi bir AB ülkesi Brüksel'in girişimlerine dair bir referanduma gitme kararını açıkladığında Almanların takındığı resmi tutum, Alman politikacılar ve Alman medyası eliyle düzenli bir hiddet şeklinde oluyor. İrlanda Şubat ayında "AB'nin yeni mali antlaşmasına dair referanduma gideceğini" açıkladığında, Der Spiegel, "Yine mi İrlandalılar!" manşetiyle çıkmış; Süddeutsche Zeitung ise eğer İrlandalılar bu mali antlaşmanın "onların ulusal çıkarlarına aykırı olduğuna" hükmederlerse, Almanya'nın "onlara artık hiç yardım eli uzatmayacağını" ileri sürmüştü.

Almanya'nın elitist yaklaşımını belki de en iyi özetleyen ise, Der Spiegel'de geçtiğimiz yaz döneminde Alman siyaset bilimci Herfried Mükler imzasıyla yayımlanan "Demokratikleşme Avrupa'yı Kurtaramaz: Gücün Merkezileşmesi Gerekir" başlıklı makale olmuştu. Münkler, bu makalede, seçimlerin ve referandumların Avrupa'da güven verici araçlar olmadığını ileri sürmüş; bu iddiasına gerekçe olarak ise "Avrupa nüfusunun hiçbir zaman bir 'halk' noktasına erişemediğini" göstermişti. Münkler'e göre, AB elitlerinin "kendilerini geliştirmeleri gerekiyordu ve gücün periferiden merkeze çekilmesi lazımdı." Bazı eyaletlerdeki seçmenler ve Amerikalı elitler konusunda Amerika'da yayımlanan saygın bir dergide böyle bir görüşün çıkabileceğini hayal edebiliyor musunuz?

Ancak şu anda Avrupa'da tam da böyle bir durum söz konusu.

Güç, periferiden alınarak merkezi elitin eline veriliyor. Ancak bu elitler de bir başarısızlık çemberi içinde debeleniyor. Avrupa Birliği'nin kilit politikası olan parasal birlik, bir "felaket" halini aldı. Siyasi ve mali bir birlik olmaksızın başarılı bir parasal birliğe sahip olunamayacağı ise, tüm bu durumun ardında yatan basit gerçek... Zengin ve yoksul bölgeler arasındaki para transferlerinin demokratik kurumlar üzerinden meşrulaştırılması gerekiyor. (Farklı güçteki ekonomilerin bulunduğu bir para birliğinde, faiz oranlarında değişiklik yapılması yasaklanınca, zayıf ekonomilerin de güçlü ekonomilerle rekabet edebilmesinin tek yolu, aralarında demokratik bir anlaşmanın tesis edilmesidir. Aksi takdirde borçlandıklarında zayıf ekonomileri kurtarmak üzere güçlü ekonomilerin yardımı koştuğu kısır döngü kendini tekrarlayacaktır.)

Bununla birlikte, Avrupa Birliği içinde siyasi veya mali bir birliğe erişme yolunda en ufak bir istek görülüyor. Özellikle de Almanya'da durum bu şekilde. Dolayısıyla, Euro bölgesinin kuzey ve güneyi arasındaki üretkenlik farklılığının üstesinden gelmenin tek çözümü, güney ülkelerinin kemer sıkma politikaları aracılığıyla Almanya karşısında rekabet gücü elde edebilmek üzere Çinli çiftçiler düzeyine kadar fiyatlarını düşürmeleridir. Dünya Ekonomik Forumu verilerine göre, Almanya dünyanın altıncı en rekabetçi ülkesi iken, Yunanistan 90.sırada yer alıyor. Örneğin Yunanistan, önümüzdeki sene sonu itibarıyla GSYİH'da %25'lik bir düşüşle karşı karşıya kalacaklar. 5 milyonluk Yunan işgücü içinde 1 milyondan fazlası işsiz durumda; intiharlar giderek artıyor. Kırsal alanlarda "takas" bir değişim aracı haline geliyor. Aşırı sağ ve aşırı sol siyasi partilere olan halk desteği yükseliş eğilimi.

Almanya'ya Karşı Suçlamalar Giderek Artıyor

Hiç şaşırtıcı olmasa gerek, Yunanlıları sahtekar olmakla suçlayan, Yunanistan'ın ekonomisini rayına koyma yeteneğinden şüphe duyan, parlamento seçimlerinin ertelenmesini öneren ve Yunanistan için tek kuruş harcanmadan önce Frankfurt'a olan borçların ödenmesi için ayrı bir ulusal hesap kurulması çağrısında bulunan Almanya'ya karşı suçlamalar giderek artıyor. Tüm bu itiş kakış, hiç kuşku yok ki, Almanya'nın Euro alanından çıkmasıyla son bulacak. Almanlar da artık bu seçenektan yana tercihlerini koymaya başladılar.

Öte yandan; İrlanda, Portekiz ve İspanya'da da benzer sorunlar yaşanıyor. Ancak, bu ülkelerin sorunları, Avrupa Merkez Bankası'nın yeni İtalyan başkanı Mario Draghi'nin politikaları sayesinde geçici olarak dindirilmiş durumda. Draghi'nin uzun vadeli yeniden finansman operasyonu sayesinde, Avrupa bankalarına 1 trilyon Euro'dan fazla para aktarıldı; böylelikle iflas edebilecek türden ülkelere tahvil satın almada bu bankalar teşvik edilmiş oldu. Berlin ve Brüksel, yeni Avrupa mali pakttın kabul edilmesi için ellerinden geleni artırlarına koymuyorlar. Pakt, halihazırda 27 üye ülkenin 25'i tarafından imzalanmış durumda. Bu pakta göre, AB üye ülkelerinin bütçelerini Brüksel'in onayına sunmaları gerekiyor.

Buradaki temel sorun, söz konusu pakttın meclislerden de geçerek nihai olarak onaylanması. Ve bir kez daha demokrasi çirkin suratını göstermek zorunda kalacak. Fransa'da gerçekleşecek cumhurbaşkanlığı seçiminin muhtemel kazananı François Hollande, bu antlaşmayı yırtarak parçalamayı öneriyor. Talihsiz İrlandalılar, referandumda "hayır" oyu verebilir. Bir yıl sonra Yunanistan veya İtalya'da başa kimin geçeceğini ise kimse şu andan tahmin edemiyor. İspanyollar, AB tarafından kendileri için belirlenen borç azaltım hedefini tek taraflı olarak reddettiler. Almanya'da bile Şansölye Angela Merkel'in bu mali pakti geçirmek üzere parlamentonun her iki meclisinden üçte iki oy alması gerekiyor. Bir diğer deyişle, bir takım tavizler öne sürülecek olan muhalefet partilerinin desteğini alması şart. Tüm bu girişimler ise, önümüzdeki dönemde yaşanacaklar tarafından belirlenecek.

İşte, Sırbistan'ın bir adası olarak girmekte olduğu Avrupa Birliği tablosu bu şekilde. Ne diyelim; kolay gelsin...

Kaynak: http://www.foreignpolicy.com/articles/2012/03/14/hey_serbia_be_careful_what_you_wish_for?page=full

ABD İLE İSRAİL ARASINDA GÖRÜŞ FARKI

ABD Başkanı Barack Obama, İsrail Başbakanı Benjamin Netanyahu'yla Washington'da 6 Mart günü görüştü. İran'a askeri müdahale konusunda, İsrail'in tavrını giderek sertleştirdiği bir dönemde gerçekleştirilen ABD-İsrail zirvesi, uluslararası toplumda geniş yankı uyandırdı.

Obama, Netanyahu ile yaptığı görüşmede, İsrail'in güvenliği konusunda, eskiden olduğu gibi bundan sonra da İsrail'e destek vereceklerini yineledi. Obama'nın destek beyanı, 4 Mart günü yapılan ABD-İsrail Kamu İşleri Karma Komitesi yıllık politika toplantısında ileri sürülen tutumla örtüşüyor. Ancak Obama, İran nükleer sorununun, diplomatik yollarla ve ekonomik yaptırımlarla çözülmesi gerektiğini söylemeyi de ihmal etmedi. Obama'ya göre, diplomatik çözüm yolu şu an için tükenmiş değil.

Obama'nın diplomatik çözüm tutumuna, İsrail'den olumsuz yanıt geldi. İsrail Başbakanı Netanyahu görüşmede nükleer tehditlere karşı ABD ve İsrail'in omuz omuza kalacağına işaret etmesine rağmen, İsrail'in herhangi bir tehdidi gidermek için kendi çıkarlarını koruma hakkını saklı tuttuğunu söyledi. Netanyahu, İsrail'in özellikle milli güvenliğine zarar getirecek tehditlere karşı, kendi kendine karar alma hakkına sahip olduğunu altını çizdi. Netanyahu, İsrail Başbakanı olarak en büyük sorumluluğunun, "İsrail halkının kendi geleceğinin

efendisi olmasını sağlamak" olduğunu sözlerine ekledi. İsrail Başbakanı'nın yanı sıra, ABD'deki Yahudi lobisi ve ABD Cumhuriyetçi Parti'nin İran'a askeri müdahale düzenlenmesi ısrarına karşı, Obama son aylarda her vesileyle İran nükleer sorununun diplomatik yollardan çözülmesi için hâlâ fırsat bulunduğunu yineledi. Obama'nın açıklamalarına göre, ABD ve müttefikleri, siyasi olarak İran'ı her geçen gün yalnız bırakıyor, ekonomik olarak ise yaptırımlarını sürdürüyor. Ancak, bu tedbirler kısa vade içinde büyük sonuç veremez, bunların etkilerinin görülmesi için zamana ihtiyaç duyuluyor. Obama, İran'a askeri saldırı tehditlerinin dozunun artırılmasının, tersi sonuçlar doğurulabileceği kannatında. Örneğin uluslararası ham petrol fiyatlarında sürekli artış görülmesi, sadece İran'ın işine yarayacak. Bunun yanı sıra, İsrail öteden beri İran'ı nükleer silah geliştirmekle suçluyor. Ancak ABD istihbarat kuruluşları yaptığı açıklamada, şu ana kadar İran'ın nükleer silah geliştirmesiyle ilgili güçlü bir delil ele geçirmediklerini duyurdu.

İran nükleer sorunu üzerindeki büyük görüş ayrılıkları nedeniyle ABD-İsrail ikili ilişkilerinde soğuk rüzgarlar esiyor. ABD hükümeti, İsrail'i ikna etmek için büyük çaba harcadı ve askeri yollara başvurulmasının sadece İran nükleer programını bir süre yavaşlatabileceğini, bunun iyi bir seçim ol-

madığını vurguladı.

Uzmanlar, ABD'de seçimin giderek yaklaştığı bir dönemde, dünya petrol piyasası için büyük önem taşıyan Basra Körfezi'nde savaş çıkmasının akıllı bir seçim olmadığı görüşünde. Obama hükümetinin bu nedenle İran halkı arasında paniğe yol açmak için bu ülkeye petrol ve finans yaptırımları uyguladığını, böylece İran'ın nükleer silahlarını geliştirmekten vazgeçmesini sağlamaya çalıştığını ileri sürdüler.

Öte yandan, ABD ve Avrupa ülkelerinin İran'a petrol yaptırımları, uluslararası toplumdan tam destek alamadı. Bütün bunlara Ortadoğu'da her geçen gün kötüleşen siyasi durum eklenince, İran'a askeri saldırı düzenlenmesinin kötü sonuç doğuracağına kesin gözüyle bakılıyor. İran'a askeri saldırı, bazı Ortadoğu ülkelerinin, özellikle de İran'a komşu ülkelerin sert tepkilerine yol açabilir. Böylece Ortadoğu'daki siyasi kriz iyice derinleşecek ve İsrail'in güvenliği daha büyük tehdit altında olacak.

Her şeye rağmen, İsrail'i sakinleştirmek ve genel seçimde Yahudi nüfusun desteğini almak için Obama'nın tavrını eskiye göre sertleştirdiği görünüyor. Obama Netanyahu'yla görüşmesinde, İran nükleer sorununun çözümü için, askeri yolları dışlamayacaklarını vurguladı. Şimdi gözler, ABD ile İsrail'in bu konuda aralarındaki anlaşmazlığı nasıl giderebileceklerine çevrilmiş durumda.

SURİYELİ HIRİSTİYANLAR ARADA KALDI

BBC Radyosu

Bir yıldır devam eden çatışmalar Suriye toplumunu kutuplara iterken, BBC Arapça servisinden Omar Abdel-Razek, Ortodoks Hristiyan topluluğunun hem hükümet hem de muhalefet kaynaklı sorunlarla yüzyüze gelmekten duyduğu kaygıya dikkat çekiyor. Halep Üniversitesi'nde tıp öğrencisi Lena (kod adı) anlaştığımız üzere kampüste benimle görüşemeyeceğini bildiren mesajında, "Üniversite, rejim yanlıları ile rejim karşıtlarının mücadele alanı haline geldi" diye yazıyor.

"Hristiyan olduğum için her iki taraf da benden şüpheleniyor; oysa ne rejim yanlısı ne de rejim karşıtım" diye devam ediyor. Lena, daha önce politikayla hiç ilgisi olmadığını, ama bir yıl önce Suriye krizi başgösterdiğinden bu yana ailesiyle her gün bu konuyu konuştuklarını söylüyor. "Ne yaparsan yap ama 'politikadan söz etme' kuralına uyduk" diyor Lena ve devam ediyor: "Daha önce ben sınavlara giderken annemin derdi imtihanlarımla ilgili geçmesiydi. Şimdiki derdi ise okula giderken taksiye binmem; çünkü adam kaçırıyorlar." Bazı Hristiyan aydınlar Esad rejimine aşıktan muhalif olup hapse atılmış olsa da çoğunluk rejimin çökmesinin ardından ne olacağını bilmemenin korkusunu yaşıyor. Bu korkunun arkasında yatan şey, Irak ve Mısır'daki Hristiyanların durumu. Suriye'deki Ortodoks Kilisesi bir zamanlar Doğu Roma İmparatorluğu'ndaki en büyük Hristiyan kiliselerinden biriydi ve Yunan yazıtlarını Arapçaya kazandırmıştı.

Halep rahibi Gregorious Yohanna İbrahim'e göre Suriye'deki Ortodoksların sayısı bugün 140 bine gerilemiş bulunuyor. Onunla manastırda görüştüğümde, Hristiyan azınlığın ülkeyi saran krizi nasıl ele aldığını sordum. "Bizi azınlık olarak nitelemeyin, Suriye'de derin kökleri olan yegane bir topluluğuz" diye cevapladı kızarak. "Rejim de muhalefet de yanlış yaptı; sağduyuyu seçmediler; kan dökme daha çok kan dökmeyi getirdi" diye devam etti. "Muhalefeti temsil eden herkesin katılacağı bir diyalogdan yanayız, yalnızca rejimin muhalefet olarak gördüklerinin değil." Rahip Gregorious'a bazı Hristiyanların korkudan rejim yanlılığını seçip seçmediğini sordum. "Büyük kaygılarımız var; Irak modelini istemiyoruz; bölgedeki Hristiyanlar ayrıca son dönemlerde Mısır'da yaşananlar konusunda da kaygılı" diyor. "Bizim kaygımız kimin iktidarda geleceğiyle ilgili değil; diğer tarafı kabul etmeye yanaşmayan şiddet yanlısı aşırı uçlardan korkuyoruz." Şam'daki Yunan Ortodoks Patrikhanesi'ni ziyaretim sırasında sokakta dolaşan birkaç kişi vardı. Bu turistik bölgede sokak, bina, pazarlar hala eski Hristiyan geçmişi çağrıştıran adlar taşıyor. Ama Piskopos Louka al-Khoury ile görüştüğüm kilise hemen hemen boştu. Piskopos Louka en eski Arap kilisesinin mensubu olmaktan gurur duyuyor. "Suriye'de, liderleri arasında Yunan Ortodoksu olmayan bir parti ya da siyasi hareket söyleyebilir misiniz?" diye soruyor. Sesindeki nostaljik havayı seziyorum.

"Suriyeli Hristiyanlar rejim yanlısı olmakla suçlanıyor, ama bu doğru değil" diyor. "Suriyeliler sadece anavatana bağlıdır, rejime değil; ülkeleri için ilk canlarını verenlerin Hristiyanlar olmasının nedeni işte bu yurtseverliktir." "Elbette bazı korkularımız var, çünkü bugün yaşadığımız şiddete daha önce hiç tanıkl olmamıştık" diyor ve ekliyor: "Ama rejime değil ülkemize destek veriyoruz; anavatanımıza ve çıkarlarımıza hizmet eden kimse ondan yanayız."

PENTAGON'DAN BİYONİK ADIM

L.J Rich

Amerika Birleşik Devletleri Savunma Bakanlığı tarafından sipariş edilen kontak lens nümuneleri askerlere çok daha iyi görüş alanı sağlıyor. Lensler askerlerin başlarına taktıkları, üzerlerine fotoğraf veya bilgi yansıtılabilen gözlüklerle birlikte kullanılmak üzere tasarlanmış.

Amerikan kara ve hava kuvvetleri başa takılan bu özel gözlükleri hali hazırda, askerlere hedefler hakkındaki bilgileri ve genel durumla ilgili güncellemeleri iletmede kullanıyor. Böylelikle teknolojiden yararlanılarak askerlerin savaş alanındaki etkinliği artırılmaya çalışılıyor. iOptik adı verilen sistemi geliştiren Innovega şirketi BBC'ye bu hafta başlarında Pentagon araştırma laboratuvarı Darpa'ya görüş sahası geliştiren ilk lenslerin nümunelerini göndermek üzere sözleşme imzaladıklarını açıkladı. Amerikan Savunma Bakanlığı Pentagon daha önce, Washington merkezli şirketin bu projeyi geliştirmek için ilk aşamada yapması gereken masrafların bir kısmını karşılamıştı.

Şirketin yöneticisi Steve Willey "Bu yeni sözleşme bize hemen örnekler yapmak ve bu yeni sistemin unsurlarını tanıtmak için fırsat veriyor" diye konuştu. Çok-odaklı Lensler kullanmanın aynı anda iki şeye odaklanabilmesini sağlıyor: Hem başlarına taktıkları özel gözlüklere hem de onun ötesindeki genel görüntüye. Bunu iki fark-

lı filtre sayesinde mümkün kılabilir. Her bir lensin orta kısmı, başa takılan özel gözlüklerden gelen ışığı göz bebeğine veriyor. Lensin geri kalan kısmı ise özel gözlüklerin ardındaki görüntüden gelen ışığı yansıtıyor. Böylelikle retina her iki odaktan gelen ışığı aynı anda alabiliyor. Innovega şirketi yöneticisi Steve Willey "Normal olarak örneğin bir fotoğraf makinasıyla ya yakındaki ya da uzaktaki bir şeye, ama mutlaka bir şeye odakla-

nırsınız. Ama bu kontak lensleri taktığınızla otomatik olarak çok odaklı ya da iki odaklı görebiliyorsunuz. Yani insanların normal olarak yapamadığı bir şeyi yapabiliyorsunuz" diyor.

Zenginleştirilmiş gerçeklik Willey teknolojiyi genel satışa çıkarabilmek için patentini de almayı umduklarını söyledi. Teknoloji, kullanıcıların gözlüklerine yansıtılan 3 boyutlu filmleri her bir lense farklı görüntüler yansıtılarak seyredilmesini mümkün kılabilir. Diğer kullanım alanları arasında yakınlarda Google tarafından yayınlanan bir tanıtım videosuyla gündeme gelen zenginleştirilmiş gerçeklik gözlüklerinin bir benzeriyle, kullanıcıları aynı anda çok sayıda farklı şeyi görebilme imkanı sağlanması olabilir. Fakat bir göz uzmanı bu tür bir teknolojinin daha önce katarakt ameliyatı geçiren hastalar üzerinde denendiğinde sorunlara yol açtığını söyledi.

Londra Üniversitesi'nin Göz Hastalıkları Enstitüsü'nden Profesör Gary Rubin "Aynı anda iki imajın da öne çıkması görüşü ve kontrastı azaltan bir şey. Eğer başınızda bir de özel görüntü gözlüğü var ise, buraya yansıyan görüntü çevreye da merkezdeki görüntüyü maskeleyebilir. Eğer gözünüzü oynattığınızda görüntüyü büyütüyor ya da hareketini değiştiriyorsa başınızın dönmesine yol açabilir" diyor.

Hileli Kredi

İşgal Eylemcileri Başka Kentlerde de Büyük Şirketleri Hedef Alıyor

Wall Street'i işgal hareketi eylemcileri evlerini haciz nedeniyle kaybeden Amerikalılar'ın içinde bulunduğu zor duruma dikkati çekmek için New York'ta gösteri düzenledi. Yüzlerce gösterici, yağmur altında Doğu Brooklyn'in darboğazdaki mahallelerinden birinde haciz gelen evleri dolaştı. Bir kadın bir zamanlar sahip olduğu evin merdivenlerinde eylemcilere verdikleri destek için teşekkür ediyor. Evini kaybetmek üzere olan bir başka kişiye perişan durumda. Kendall Jackmon kaybettiği evine bir daha dönemeyeceğini biliyor. Jackmon, "Kısa süre içinde yeni bir eve taşınmayı umuyorum. Hiçbirimiz barınaklarda, sokaklarda, tek göz ev-

lerde üç-dört aileyle yaşamak zorunda kalmamalıyız çünkü bu kentte herkese yetecek kadar çok boş ev var" diyor. Jackmon ve diğerleri evlerini kaybetmelerinin nedeninin hileli krediler olduğunu söylüyor. Pace Üniversitesi'nden siyaset bilimi uzmanı Profesör George Martinez, bankaların kredileri Wall Street firmalarına sattığını, bunların değerinin kısa süre içinde düştüğünü anlatıyor. Martinez, "Bankalar kirli işler çeviriyordu. Müşterilerinin evlerini sat-

tılar ama yine de kurtuldular. Şimdi herkes evlerini, temel barınma haklarını geri istiyor. Bu son derece olumlu bir adım," diye konuşuyor. Banka yöneticileri, insanlar evlerini kaybederken, hükümetin kurtarma paketinden aldıkları paraları ikramiye olarak kullanmakla suçlanıyor. 20'den fazla kentte devam eden protestolara katılan eylemciler bankalar yüzünden evlerini kaybedenlere destek verdi. Atlanta kentinde bir grup adliyeyi işgal ederek bir kadının evinin elinden alınmasını engellemeye çalıştı. California ve Nevada eyaletlerinden başsavcılara kredi dolandırıcılığı yapan bankalar hakkında ortak bir soruşturma başlattıklarını açıkladı.

OBAMA YÖNETİMİ, KÜRESEL SERMAYE KARŞITLARINI DESTEKLİYOR 'İŞGAL' GÖSTERİLERİ ABD SİYASETİNİ NE DERECE ETKİLER?

Jeff Swicord

Sokak gösterileri Amerika'da liberal-sol tabana ivme kazandı. Peki Amerikan siyasetini; siyasi diyalogunu ne derece etkileyebiliyorlar? New York'ta büyük şirketler lehine işleyen ekonomik sistemi ve savaşı protesto eden gösterilerin sayısı büyüdü. Gösteriler Washington dahil diğer kentlere yayıldı. Amerika'da sol hareket, protesto gösterileri sayesinde yeni bir enerji buldu. Kuzey Carolinalı Trevor Bradford, Washington'da gösterilere katılmaya sabırsızlandığını anlattı: "Yapılması gereken, kaç kişi olursa olsun – 10 kişi bile olsa – bu gösterilerin 7 gün 24 saat devam etmesini sağlamaktır." Mevcut ekonomik krizden Wall Street'teki yatırım şirketlerinin sorumlu olduğu ancak bedelini orta sınıfa veya işçi sınıfının ödediği fikri birçok kesim tarafından benimseniyor. Tecrübeli solcu eylemciler de bu fırsattan istifade etmeye çalışıyor. Georgetown Üniversitesi'nden tarihçi Michael Kazin Amerikan solu hakkında yazılar yazıyor. Kazin, "Barack Obama'nın destek oranları düştüğünde; Kongre üyelerine desteğin hemen hemen hiç kalmadığı bir dönemde seçmen kime döneceğini bilemiyor. Bu gösteriler de liberallere ses verdi," şeklinde konuşuyor. David Soumis, Vietnam savaşına karşı protesto gösterilere katılmış eski bir muharip. Soumis, "Burada önemli olan devletin halkın ne istediğini görmesidir. Bizleri burada, sokaklarda görmeliler. Bu eylemlere daha fazla insanın katılacağını göreceksiniz," diyor.

Siyaset uzmanları protestocuların Arap Baharı'nda kullanılan taktiklere başvurduğunu söylüyor. Politika Araştırmaları Enstitüsü Direktörü John Cavanagh, tüm dünyadaki sosyal hareketleri izliyor: "Şöyle diyorlar: şu meydana gideceğiz; orada duracağız, değişim olana kadar orayı işgal edeceğiz ve gitmeyeceğiz."

Protestocular ulusal bir hareketin oluşturulmasını istiyor ancak tarihçi Michael Kazin, lider seçme-

meleri ve belirli bir gündem üzerinde uzlaşmamaları nedeniyle hareketin büyümesinin zor olduğunu söylüyor: "Protesto hareketlerinin devam edebilmesi; Amerikan toplumunu ve siyasetini etkileyebilmesi için bir strateji oluşturmaları, örgütlenmesi ve lider seçmeleri gerekir." Washington'daki gösterilere katılanların çoğu şehir dışından. Ancak tekrar tekrar gelmeyi planlıyorlar. Bazıları ise kendi memleketlerine dönüp hareketi orada canlandırmak istiyor.

Amerika'da yayılan "işgal" protestoları iktidardaki Demokratlarla muhalefetteki Cumhuriyetçiler arasındaki görüş ayrılıklarına bir yenisini ekledi. Siyasetçilerin gösterileri lehlerine çevirmeye çalışmasını protestocular hayretle izliyor. Cumhuriyetçiler başlangıçta göstericileri küçümsüyordu. Sonraları Cumhuriyetçi başkan aday adaylarından Herman Cain, gösterilerden Başkan Obama'ya sorumlu tutmaya başladı: "Bu olay Obama'nın başarısız politikalarından dikkati uzaklaştırmak için başladı."

Siyasi gözlemciler bu stra-

tejiyle Cumhuriyetçiler'in seçmenin tepkisini yeniden canlandırmaya çalıştığını söylüyor. John Fortier, Partilerüstü Politika Merkezi uzmanı: "Cumhuriyetçiler'in etkili olarak kullandıkları sloganlardan biri, göstericilerin tepkilerini Wall Street'e değil; Beyaz Saray'a yönlendirmeleri gerektiği." Ron Sanger gibi protestocular ise siyasetçilerle medyanın mesajlarını çarpıtmasına şaşırmadığını söylüyor: "Sorunların üzerine gitmiyorlar, hatta reddediyorlar. Sloganlarla bu iş çözülmez. İnsanlar artık akıllanıyor. İşte bu nedenle buradayız." Demokratlar ise göstericilere sempati duyduklarını açıkladı. Siyaset uzmanlarına göre Demokratlar, zenginlerin daha fazla vergi ödemesi gerektiği gibi konularda göstericilerin desteğini alabileceklerini, onları sandık başına çekebileceklerini düşünüyor. Ruy Teixeira Amerikan İlerleme Merkezi'nden: "Durumdan çıkar sağlamaya çalışıyorlar. Başkan Obama'nın seçim kampanyasında işlediği temaların birçok göstericile-

rin tepkisiyle örtüşüyor." Ancak göstericiler buna itiraz ediyor. Obama'ya birçok konuda tepkiler. Bunların başında Irak ve Afganistan savaşları; bankacılara kurtarma paketi hazırlanması geliyor. Vera Spohr 2008'de Obama'ya oy vermiş, ama şu an mutlu değil: "Hep büyük sermayenin adamı olmuştur. Hala da öyle. Evet, bizden bulduğunu alacak ancak önemli bir değişim getireceğini düşünmüyorum." Protestocular herhangi bir siyasi akımdan destek beklemediklerini ve siyasetçilerin gösterileri kullanmaya çalışmalarını görmezden geleceklerini söylüyor. Hepsi, mesajlarının arkasında durmaya kararlı, çünkü toplumun yüzde 99'unu temsil ettiklerini ve ekonomik adalet istediklerini savunuyor.

İşgal hareketinden David Degraw, gelişmeden memnun: "İşgal hareketi her yerden destek buluyor. Ama elbette, siyahlarla ve diğer etnik gruplarla, mesela Latin Amerika kökenlilerle, daha fazla yakınlaşmamız gerekiyor." Siyah liderler, özellikle gelir eşitsizliği nedeniyle işgalcilere yakınlık duyuyor. Ülke genelinde işsizlik %8,6 iken, siyahlar arasında bu oran %15'in üzerinde. Siyah işgalcilerin üç temel isteği var, bunlar karşılıksız yüksek öğrenim burslarının artırılması, bankaların ev hacizlerine son vermesi ve Wall Street bankalarının 100 milyar Dolarlık istihdam fonu oluşturmaları. Benjamin Chavis, 1960'larda medeni haklar savunucusu Martin Luther King ile birlikte çalışmış ve hala bu alanda faaliyet gösteriyor: "Geleneksel medeni haklar hareketi 40-50 yıl önce en güçlü noktasındaydı, o zamanlar siyahlar, sendikalar, liberaller hep birlikte çalışıyorlardı, şimdi bu ittifakı yeniden oluşturmamız gerekiyor."

Siyah işgal hareketi ilk eylemini, Martin Luther King'in anıldığı 16 Ocak tarihi için planlıyor. Eylem eyalet merkez binaları önünde yapılacak. Rhip Jamal-Harrison Bryant, siyah işgalcilerin sözcüsü. Bryant, "Ekonomik sistemi durma noktasına ge-

Wall Street'i işgal hareketi, büyük şirketlerdeki yolsuzluklara ilişkin suçlamaları doğrudan bu şirketlere yöneliyor. İşgal eylemcileri büyük şirketleri, siyasetçileri satın almak için özel bir lobicilik grubunu devreye sokmakla suçluyor. Dünyanın en büyük ilaç şirketi Pfizer eylemcilerin hedefi haline geldi. Eylemciler geçtiğimiz günlerde Pfizer'in New York'taki merkezinde gösteri düzenleyerek şirketi maliyeti 5 sent olan ilaçları 50 dolara satmakla suçladı. Steve Auerbach çocuk doktoru: "Amerikalılar bu ilaç şirketinin başka sanayileşmiş ülkeler için ürettiği aynı ilaçları 2 ila 4 kat daha fazla para ödeyerek

Büyük Şirketler Hedefte

satın alıyor. Kanadalılar aynı ilaca bizim ödediğimizin yarısını, Yeni Zelandalılar da dörtte birini ödüyor." Eylemcilerden biri, büyük şirketlerin siyasetçileri satın alarak haksız siyasi üstünlük kazanmalarını protesto etti. Protestocular kısaca ALEC olarak bilinen Amerikan Yasama Değişim Konseyi'ni de hedef aldı. İşgal hareketi eylemcisi Gabriel Johnson "Bu kuruluş büyük şirketler tarafından oluşturuldu. Amacı, siyasetçileri etkileyerek yasaları şirketlerin lehine çıkarmak." dedi. Kuruluşun internet sitesinde konseyin serbest piyasa ve küçük hükümet ilkelerini savunan bir lobicilik grubu olduğu anlatılıyor.

Eylemler Başka Kentlerde Yayılıyor

200 kadar eylemci Bank of America'yı da protesto etti. Eylemciler bankayı, mali gücü yetersiz kişilere kasten konut kredisi vererek kar sağlamakla suçluyor.

'İşgalciler' Yeni Bir İttifak Arayışında

Anthony Robledo da İşgal eylemcilerinden: "Sonra da bu insanların evlerine haciz geldi. Bank of America birçok kişiye Amerikan rüya-

sını satıyordu. Çok büyük bir şirket ve çok sayıda lobicileri var."

Wall Street'i işgalle başlayan hareket genişleyerek devam ediyor. İşgalciler, harekete daha fazla destek toplamak için toplumun farklı kesimleriyle işbirliğine gidiyor. İşgalciler bugünlerde, 1960'ların medeni haklar savunucularıyla yeni bir ittifak arayışında. Bunun bir uzantısı olarak da siyahılara ait kiliselerle yakın bağlar kuruluyor.

tirinceye ve ne kadar ciddi olduğumuzu anlatıncaya kadar her ay yeni bir eylem yapacağız," diyor.

Genelde olumlu karşılanan İşgal Hareketi daha önce diğer gruplarla organik bağlar kurmak istemiyordu, ancak bu eğilim değişiyor. İşgalci Kevin Zeese anlatıyor: "Siyahların sesimizi duyması, bize katılması çok önemli bir adım. Buradaki potansiyel hayal edilemeyecek ölçüde yüksek." David Degraw bunun sadece bir başlangıç olduğunu, bahara kadar İşgal Hareketi'nin yeni ittifaklar kurmayı sürdüreceğini söylüyor. Peki hareket nasıl başladı? Protestocular başarılarını sürdürmek için ne yapıyor? 2011 Eylül ortasında başlayan protestolar sırasında bin kişi New York'un finans bölgesine yürüdü, şirketlerin açgözlülüğünü ve Amerika'da giderek artan gelir adaletsizliğini kınadı. Kimileri parkta konaklamaya başladı.

New York'taki göstericilerin bulundukları park, protestoları ve sivil itaatsizlik hareketini yönettikleri üs haline geldi. Hareketi ilk düzenleyenlerden eylemci Alexa O'Brien: "Kendi tepkimle başlayan harekete bir hafta içinde bin kişinin katılabileceğini düşünmedim. O anda hükümetle ilgili sıkıntıları dile getirmek isteyen Amerikalılara yer açma sorumluluğunu taşıdığımı anladım." Sosyal medya ağlarının da desteğiyle hareket iyice büyüdü. Wall Street'in en güçlü bankerlerinin bulunduğu bölgede simgesel olarak başlayan hareket şimdi Amerika'da yüzden fazla kente, Avrupa ve Uzakdoğu'ya yayıldı. O'Brien'a göre bu başarının sırrı İnternet'te kurulan iletişim.

Protestocu Alexa O'Brien, "İşgal hareketi İnternette oluştu. Bir grup eylemcinin başlattığı hareket kısa sürede yayıldı. İnternet harekete adeta adrenalin aşıladı. Burada bu kadar çok kişinin sesinin duyulmasının nedeni hareketin İnternet'in fiziksel halini almasıdır," diyor. İnternet aracılığıyla mesajını yayan İşgal hareketi aynı zamanda sosyal medyanın yardımcıyla polisten gördükleri kötü muameleyi de gözler önü-

ne seriyor. O'Brien, "Sosyal medya çağında insanlara kötü davranamazsınız. Yaptıklarınız Twitter'da anında yayınlanır," diyor. Jesse LaGrecia sosyal medyanın gücünü yansıtan en iyi örnek. LaGrecia'nın Fox News kanalından bir yapımcıyı azarlarken çekilen görüntüleri YouTube'da 100 bin kişi tarafından izlendi. "Yaygın medyanın konuyu anlamamasının nedeni de bu." LaGrecia sosyal medya sayesinde hareketin geleneksel medyayı atlattığını söylüyor: "Geleneksel medyaya geri kaldığını, eskidiğini kanıtladı. Artık herkesin YouTube'u, Twitter'ı, Facebook'u var." Protestolar Arap dünyasında gösterilerin patlak verdiği 'Arap Baharı' hareketiyle de karşılaştırılıyor. Ancak benzerlikler sınırlı. Brooklyn mahalle sakini Sarah Quinn, "Arap Baharı bizden çok daha büyük bir amaç için savaş veriyor. Ancak bu, bizim mücadelemizin önemsiz olduğu anlamına gelmez," diyor.

Öğrenci Narges Bajoghli, "İşgal hareketindeki protestolara katılmak diğer ülkelerdekilere pek benzemiyor. Evet, tutuklanma riskimiz var ancak biz polislin bizi dövceği, başımıza copla vuraacağı, üzerimize ateş açacağı korkusuyla yürümüyörüz. Ancak özellikle Ortadoğu'da insanlar bu korkularla gösteri düzenliyor," şeklinde konuşuyor. İki hareket arasında benzerlikler az olsa da kimi ortak temalar gözden kaçmıyor. Protestocu Jesse Lagrecia, "Mısır'daki göstericilerin mesajlarını aktarmak için Mısır medyasına ihtiyacı yoktu. Kendi başlarının çaresine baktılar. Biz de aynı modeli uyguluyoruz," diyor. İşgal hareketi büyümesine rağmen amacı hala belirsiz. Hareket kasten bir lider belirlemekten de kaçınıyor. Alexa O'Brien, "İşgal hareketinin başırsı kimsese ait olmamasından kaynaklanıyor. Harekete ne kadar farklı kişi katılırsa o kadar daha az sahiplenilir, bağımsız olur," diyor. Başka ülkelere de yayılan İşgal hareketi, insanların mevcut durumla ilgili memnuniyetsizliğinin gözardı edilemeyeceğini gösteriyor.

PERSONA NON GRATA

İsrail'i eleştiren bir şiir kaleme alan Alman yazar Günter Grass, İsrail hükümeti tarafından "Persona non grata" (istenmeyen adam) ilan edildi. Nobel ödüllü yazar, İsrail'e seyahat edemeyecek.

İsrail İçişleri Bakanı Eli Yişai adına sözcüsü tarafından yapılan açıklamada, yazarın söylemleriyle İsrail halkına ve devletine karşı nefret ateşini büyütmeye çalıştığı öne sürüldü. Bakan Yişai açıklamasında, Alman yazarın 17 yaşındayken Hitler'in muhafız birliği üyesi olduğuna gönderme yaparak "Grass'ın eskiden SS üniforması taşıyarak desteklediği düşüncüyü yaymak istediğini" ileri sürdü. Yişai "Eğer Günter Grass tuhaf ve yalandan eserlerini yaymak istiyorsa bunu İran'dan yapmalı. Orada muhakkak kendisine coşkulu bir dinleyici topluluğu bulacaktır" ifadelerinde bulundu. İsrail Dışişleri Bakanlığı Sözcüsü Jigal Palmor karar hakkında hiçbir bilgisi olmadığını belirterek "Bana saçmalık gibi geliyor, nereden çıktı bilmiyorum" dedi.

84 yaşındaki yazar, "Söylenmesi Gereken" adlı bir şiir kaleme alarak İsrail'in dünya barışını tehlikeye attığını savunmuştu. Almanya'nın İsrail'e nükleer denizaltı satmasını eleştiren ve Batı'nın ikiye bölüldüğünü belirten Grass, şiirinin son dizelerinde, İran'ın nükleer tesislerinin olduğu kadar, İsrail'in nükleer potansiyelinin de uluslararası bir kurum tarafından sürekli olarak denetlenmesi gerektiğine dikkat çekmişti. Günter Grass şiirinde, İsrail'in nükleer programını yok etmek üzere İran'a bir atom bombasıyla saldırılabileceğinden söz ediyor.

Nobelli İsrail Eleştirisi

Almanya'nın Edebiyat Nobel Ödüllü yazarı Günter Grass'ın İsrail'i eleştirdiği şiiri ülkede geniş yankı buldu. Grass, "Söylenmesi gereken" adlı şiiri ile yıllardır süren sessizliğini bozduğunu belirtti. Grass'ın dizeleri, "Neden susuyorum ki? Apaçık ortada olan bir şey hakkında çok uzun süredir suskunum..." sözleri ile başlıyor. Dizeler ilerledikçe, İsrail ile İran arasındaki nükleer krize ilişkin net yorumlar beliriyor. Alman Süddeutsche Zeitung'un yanı sıra, İspanyol El Pais ve İtalyan El Mundo gazetelerinde yayımlanan "Was gesagt werden muss" (Söylenmesi Gereken) adlı şiirinde Grass, "Palavracı" tabiriyle İran yönetimini eleştiri-

rirken, "İran halkının yok edilmek istendiği" sözleriyle İsrail'e katı eleştiriler yöneltiliyor.

İsrail'in de büyüyen bir nükleer potansiyel olduğunu belirten Grass, şimdiye kadar susmasını Alman olmasına bağlıyor ve şiirini şu sözlerle sürdürüyor: "İsrail'in zaten pamuk ipliğine bağlı olan dünya barışını tehlikeye attığını şu yaşlı halimle ve son damla mürekkebeimle neden şimdi söylüyörüm? Çünkü söylenmek zorunda, çünkü yarın çok geç olabilir, çünkü biz büyük bir suçun tedarikçisi olabiliriz." Günter Grass'ın şiiri hem Almanya'da hem de Almanya dışında yankı buldu. Alman Yahudi Toplumu Başkanı Reihold Robbe, "Grass gibi bir sanatçı, kendi uydurdıkları ile İsrail'e saldırırsa, Alman hükümeti de konu ile ilgili açıklama yapmak zorunda" diyerek, Almanya Başbakanı Angela Merkel'in tartışmada belirleyici rol oynaması gerektiğini ifade etti. Başbakan Angela Merkel'in sözcüsü Steffen Seibert ise "Almanya'da sanatçılar özgürdür. Hükümet de her sanat eseri hakkında yorum yapmamakta özgürdür." dedi.

Grass'a İsrail'den destek verenler de oldu. Haaretz gazetesi yazarlarından Gideon Levy, Grass'a getirilen eleştiri tıklayın bir makale ile eleştirdi. "İsrail'i eleştirme cesareti gösteren her Alman'ın derhal Yahudi karşıtlığı ile suçlanması hoşgörülebilir bir şey değil" diyen Levy, "abartılan kınadık-tan, suçlamanın haksız olan kısımlarını ayırdıktan sonra denilene kulak vermeliyiz" diye yazdı.

Kendisine karşı bir kampanya başlatıldığını söyleyen Grass ise, "Şu anda yürütülen tartışmada şiirin içeriği hiçe sayılıyor, bana karşı bir kampanya başlatma ve benim itibarımın sonsuza kadar sarıldığı intibası uyandırma amacı güdüyor" dedi. 84 yaşındaki yazar, "Her tür klişe kullanılıyor. Bunlar kısmen yaralayıcı. Hemen 'antisemitizm' ibaresi devreye sokuluyor" dedi. İsrail'i eleştiren şiiri nedeniyle Günter Grass'ın İsrail tarafından istenmeyen adam ilan edilmesine Almanya'dan büyük tepki geldi. Özellikle ana muhalefet partisi, İsrail'in durumu abarttığı görüşünde. Almanya'daki geleneksel Paskalya yürüyüşlerinde, Günter Grass'ı destekleyen pankartlar taşındı. Barış ve silahsızlanma temalı geleneksel yürüyüşlerde aktivistler, nükleer bir güç olarak İsrail'in dünya barışını tehdit ettiğinin dile getirildiği şiire destek verdi.

ABD ÜZERİNDE 'İRAN'A SALDIR' BASKISI

Obama "diplomasi" derken, Netanyahu "ortak düşmanlardan" söz ediyor. Beyaz Saray'daki buluşma, iki devlet adamının ortak çizgide buluşmasının kolay olmadığını gösterdi. "Siyasi tavır sadece sözle gösterilmez. Bazen söylenmeyenler daha belirleyici olur." İsrail Başbakanı Benyamin Netanyahu, ABD Başkanı Barack Obama ile Beyaz Saray'da yapacağı buluşmadan önce İran'ın nükleer programına değinirken "diplomasi" kelimesini bir kez dahi ağızına almadı. Başkan Obama ise Oval Ofis'teki el sıkışma sırasında, İsrail Başbakanına zor gelen bu kelimeyi tam üç kez kullandı. Tahran yönetimine karşı izlenecek ortak politikanın ele alındığı buluşmaya oldukça uzun zaman ayrılmıştı. İstisareler ögle yemeğinde de devam etti. Konu son derece zor ve kritikti. Dünyanın patlamaya hazır barut fıçısı olarak adlandırılan bölgeyi barışın mı, yoksa savaşın mı beklediği ele alındı. Barack Obama ABD'nin bu kritik dönemde diplomatik cephedeki gayretlerini sürdüreceğini söylerken, Netanyahu, "ortak düşmana karşı çıkılmasını" hatırlatmayı tercih etti.

Göstermelik Samimiyet

İki lider arasındaki buluşma son sekiz görüşmeden farklı olarak daha samimi ve dostane bir hava içinde geçti. Geçen Mayıs ayındaki Beyaz Saray buluşma Ortadoğu barışı yüzünden neredeyse fiyaskoyla sonuçlanacaktı. Geçen yıl aralarındaki görüş ayrılıkları münasip bir üslupla perdelemeye bile ihtiyacı duymayan Obama ve Netanyahu bu kez sık sık el sıkışıp karşılıklı "ebedi sadakat" sözü verdiler. Ama bir daha sıkı dost olmaları mümkün görünmeyen devlet adamları ortak bir lisanda buluşmayı başaramadılar. İsrail, İran'ın "nükleer sığınacağına" yapacağı muhtemel saldırıda müttefikli ABD'yi yanında görmek istiyor. Netanyahu Başbakan Obama'ya İran hakkındaki fikirlerini anlatırken, "biliyor musunuz, onlara göre siz büyük şeytan, biz ise küçük şeytanız. Bizler kader ortağı sayılırız" dedi. Obama'nın retorik ise, sanki yatıştırma derecesinde yumuşaktı. "Herhangi bir askeri müdahalenin nelere mal olabi-

leceğini ben de, sayın Netanyahu da müdrikiz" şeklindeki sözleri, İsrail'in alacağı herhangi bir kararın destekleneceğine dair açık çek yerine geçmiyordu.

Amerikan Tahrir Gücüne İhtiyaç

Barack Obama Beyaz Saray'daki buluşmadan bir gün önce dünyanın en büyük İsrail lobisi olan AIPAC'ta yaptığı konuşmada, son çare olarak askeri opsiyonda karar kılabileceklerini, söylemişti. Bu sözler, son günlerde İsrail güvenlik çevrelerinden yapılan açıklamalara uygun düşmekteydi. İsrail, "Yaptırımlara zaman kazandırmak için jetler şimdilik Tahran yönünde havalandırmayacaksa o zaman ABD İran'ın nükleer rotasını değiştirmek için askeri kuvvet kullanacağını taahhüt etmelidir" diyor. Aksi takdirde İran'ın nükleer programını sınırlı askeri imkanlarıyla etkili bir şekilde vurmak için İsrail'e çok az zaman kalacağı ve İran nükleer tesislerinin yerin altına kaydırılmasının İsrail hava kuvvetlerinin bu tesisleri tahrir etmesini zorlaştıracığı da Kudüs yönetiminin tezleri arasında. İsrail, dünyanın en büyük askeri gücü olan ABD'nin muazzam tahrir gücüyle bilahare devreye girebileceğini de düşünüyor.

Obama'nın, yaptırımların ve diplomatik girişimlerin sonunda meyvesini vermesine bağlılığı umut İsrail tarafından paylaşılmıyor. İsrail askeri kaynakları, İran'ın nükleer silaha kavuşma yolunda önemli mesafe kaydettiğini ve İran gibi bir ülkenin büyük 'atom bombası' hedefine ulaşmak için belli bir süre yaptırımların doğuracağı sıkıntıları göze alabileceğini belirtiyorlar. Bu konu, seçim kampanyasını başlatan Barack Obama'nın peşini bırakmayacak. ABD Başkanı, "önümüzdeki ayların son derece zor olacağını" söylüyor. Bu sözlerle hem dünya politikasını hem de kendi durumunu kastediyor olmalı. Cumhuriyetçi Partili rakipleri çoktan, İran'a askeri darbe indirilmesinin İsrail ile dayanışma içinde olunduğunun kanıtı sayılacağına inanmışlar. Gözleri aslında ABD'deki Yahudi seçmenin oylunda. Bu da Barack Obama'nın hassas dengeyi korumasını zorlaştırıyor. (Almanyanın Sesi Radyosu)

DÜNYA SU GÜNÜ TESPİTLERİ: SU VE SAVAŞ

Ülkeler giderek su sorunları yaşarken ve bazı uluslar su krizleriyle karşı karşıya iken, giderek Amerika Birleşik Devletleri'nden yardım talep eder hale geliyorlar. Dünya çapındaki büyükelçiliklerimizden hep aynı şeyi işitiyoruz. Yerel liderler bizim büyükelçilerimizle görüşüp şöyle sorular yöneltiliyorlar kendilerine: "Amerika Birleşik Devletleri olarak bu konuda ne yapınız? Peki siz nasıl başardınız? Bize nasıl yardımcı olabilirsiniz?"

Hillary Rodham Clinton / ABD Dışişleri Bakanı

Teşekkür ediyorum ve Dünya Su Günü vesilesiyle sizi Dışişleri Bakanlığı'nda ağırlamak-tan memnuniyet duyduğumu ifade etmek istiyorum. Bu önemli meseleyle yakından ilgili olan bu denli ortak ve meslektaşla bir araya gelme ve birlikte neler yapabileceğimiz konusunda uzun uzadıya konuşma fırsatını yakalamaktan çok memnunum.

Kongre üyesi beyefendiye nazik tespitleri ve bu denli önemli meselelerle uzun zamandır ilgilendiği için teşekkür etmek istiyorum. Bu konuları mercek altına alma ve peşini bırakmama konusundaki azmini gerçekten takdir ediyorum. Kongre'de bu şekilde davranmak bazen zordur, çünkü kendinizi birden çok farklı yönlere kaymış halde bulabilirdiniz. Ancak bu anlamda başarılı olmanın yolu kararlılık ve azimden geçiyor. Ayrıca Paul Simon Yoksul için Su Yasası'nı da çok önemli bir başarı olarak değerlendiriyor. Öte yandan, üstün liderlik vasfından dolayı Müsteşar Maria Otero'ya da teşekkür ederim. Şu anda yaşanan kriz çerçevesinde ele aldığımız birçok meseleyle keşiştiği için su konusuna odaklanmaya karar verdiğimizde, güçlü bir liderin bu girişimimizin ardında kararlı bir destek vermesine ihtiyacımız vardı ve bu liderlik koltağını kendileri doldurdular. Ve elbette Müsteşar Kerri-Ann Jones da, Okyanuslar, Çevre ve Bilim Bürosu dahilinde bu konulara odaklanılmasında üstün bir katkı sağlamış, en başından beri USAID'nin ortaklığını temin etmiştir.

Hepimizin burada olmasını sağlayan sebep, herkesin yaşamını sürdürmek için temiz suya ihtiyaç duyması ve temiz suyun hepimiz için yüksek bir öncelik olmasıdır. İki yıl önce Dünya Su Günü'nde yapmış olduğum konuşmada, suyun bizim dış politika hedeflerimizle ne denli iç içe olduğundan söz etmiştim. Her sene sudan kaynaklanan önlenebilir hastalıklarda yaklaşık 2 milyon kişi ölüirken, küresel sağlık hedeflerimizi gerçekleştirmede temiz su, kritik bir konuma yerleşiyor. Suya ve hijyenik bir ortama daha iyi bir erişim kadar basit bir unsur, yaşam kalitesini artırıp, milyarlarca insanın hastalık yükünü azaltabilir. Kadınlar ve kızların su peşinde günde 200 milyon saat koşmaları gerekmediğinde, okula gidebilirler veya aileye gelir sağlayacak türden başka fırsatlar yakalayabilirler. Suya güvenilir erişim, açları doyurmak, istihdam sağlayan endüstrileri hareketle geçirmek, ulusal büyümeyi tetikleyen enerjiyi ortaya çıkarmak açısından asli önem arz eder. Ayrıca, iklim değişikliğinin gelecek kuşakları ne ölçüde etkileyebileceği düşünüldüğünde de bu konunun ne kadar önemli olduğu bir kez daha ortaya çıkar.

Bu konuyla ilgilenmemizin sebebi, sadece dünya çapında temiz suya erişime önem vermemiz değildir; ayrıca ülke içinde de bu koşulları sağlamayı önemsiyoruz. Güneybatıdaki çöllerin ihtiyaçları ve doğudaki su baskınlarından kaynaklanan sorunlarımız giderek artıyor. Bugün karşılaştığımız sorunlara hiçbir ülke tek başına karşı koyamaz. Dolayısıyla, kapsamlı ve karmaşık su gündemimizde ilerleme kaydetmek üzere birçok cephede aynı anda çalışıyoruz. Ve bu zamana dek yaptıklarımız konusunda bugün sizi bilgilendirmek istiyorum. Geçtiğimiz sene hükümetimiz adına Dünya Bankası ile bir anlaşma imzaladığımızda, Amerikan ajanslarımızın Dünya Bankası'yla daha yakından çalışabileceği ve su güvenliği konusunda ki münferit çabaların karşılıklı olarak geliştirilebileceği 30 kadar faaliyet alanı tespit etmiştik. USAID ve NASA, Orta Doğu, Kuzey Afrika ve Güney Asya'da su güvenliği ve suyla ilgili diğer sorunların analiz edilmesi için yeryüzü bilim ve uydu teknolojilerini kullanarak birlikte çalışıyorlar. Herkes için Temizlik ve Su Ortaklığı çerçevesinde uluslararası camiayla birlikte çalışıyoruz. Söz konusu ortaklık, suya erişimin kalkınma açısından kritik bir engel teşkil etmeye devam ettiği ülkelere yardım amacıyla tasarlanmış olup, kendi sorunlarını çözmelerinde bu ülkelere siyasi destek ve kapasite sağlıyor. USAID, aynı zamanda kısa süre önce Gates Vakfı ortaklığında Yaşam için WASH Ortaklığını başlattı. WASH, İngilizce olarak Su, Temizlik ve Hijyen kelimelerinin kısaltmasından oluşuyor. Bu proje, dünyanın en yoksul bölgelerinden bazılarında bu hizmetleri halka sunmak amacıyla, kanıttemelli yaklaşımları tespit ediyor, sınıyor ve uygulamaya geçiriyor.

Tüm bunların nasıl bir araya geldiğine dair bir örnek üzerinden konuşalım. Bildiğiniz gibi, Haiti'de kolera salgınından dolayı korkunç sorunlar baş gösterdi. Salgın, ülkeye dışarıdan giriş yapmıştı. USAID'in programları ise, kolera gibi su yoluyla bulaşan hastalıkların daha fazla yayılmasını önlemeye yardım ediyor. Sağlığı iyileştirmek amacıyla, temiz içme suyuna erişimi artırmaktan düzenli olarak el yıkama-

nın özendirilmesine ve diğer birçok uygulamaya dek bir dizi programı destekliyoruz. Öte yandan çiftçilerin suyu daha etkin kullanmalarına yardım etmek için, Haiti'nin su sınırlarını korumak, 15000 hektarlık araziye su sağlayan sulama sistemlerini onarmak gibi birçok alanda faaliyetler yürütüyoruz. Böylelikle, Haiti'nin bölgesel bir tarım ihracatçısı haline gelmesini sağlamak istiyoruz. Nehir kenarlarını güçlendirmek ve su taşkınlarının önlenmesine yardım etmek amacıyla binlerce ağaç diktik. Böylelikle insanların canlarını koruduk ve Haiti'nin verimli ovalarındaki mülkiyetleri muhafaza etmiş olduk.

İşte bu ve benzeri birçok uygulama bugün meyvesini veriyor. Geçtiğimiz hafta Birleşmiş Milletler'in duyurduğu gibi, temiz içme suyuna erişimi olmasızın yaşayan insanların sayısını yarı yarıya azaltan Milenyum Kalkınma Hedefini gerçekleştirmiş bulunuyoruz. Ve öngörülen takvimin neredeyse dört yıl önünden ilerliyoruz. Milenyum Kalkınma Hedeflerinden çoğunu halihazırda gerçekleştirmiş sayılmayız; dolayısıyla sadece bu hedefi tutturmuş olmanın tek başına yeterli olmadığını düşünmekle birlikte, diğer alanlardaki başarılarımızı tetikleyeceğini umuyorum. Eğer hedefe odaklı olursak ve birlikte çalışırsak, uluslararası camiayla birlikte belirlediğimiz gayelere de erişeceğiz. Ancak yapacağımız daha çok iş var. Bu hızla gidilirse yaklaşık 700 milyon kişinin 2015'te temiz içme suyuna erişimi olmayacağı tahmin ediliyor. Dahası, birçok ülke de kırlıgan halkların taleplerine erişmede yeterince ilerleme sağlayabiliyor; nüfus arttıkça bu koşullar daha da kötüleşecek ve zaten şimdiden aşırı kalabalık olan kentlerin alt yapısı yetersiz kalacak. Geçtiğimiz sene istihbarat topluluğundan "su ile ulusal güvenliğimiz" arasındaki etkileşime dair küresel bir değerlendirme yapmalarını istemiştik. Bugün Ulusal İstihbarat Konseyi'nin Küresel Su Güvenliği konusunda herkesin erişimine açık olan raporu yayımlanmış bulunuyor. Rapora internet üzerinden erişip okursanız, temiz su ve suya erişimin küresel düzlemde barış, güvenlik ve refah açısından ne denli elzem olduğunu görürsünüz. İstihbarat topluluğunun bulgularının insanın aklını başına getiren nitelikte olduğunu söylersem mübalağa yapmış olmam. Dünya nüfusu arttığı süreçte, suya olan gereksinim de artacak; ancak temiz su tedariki aynı ölçüde artış göstermeyecek. Bazı bölgelerde su kaynakları daha şimdiden tükenmiş durumda. Örneğin Hindistan'ın kuzeyinde yer altı sularının gereğinden fazla kullanılması, artık gıda güvenliğini ve milyonlarca insanın suya erişimini etkilemeye başladı. Bazı ülkeler on yıllar içinde ve hatta daha yakın bir zamanda ciddi su kesintileriyle karşı karşıya kalabilir. Bazı su uzmanları ise, Yemen'deki birçok kuyunun 10 yıl içinde kuruyacağını öngörüyor.

Sözünü ettiğim değerlendirme raporunda, su kaynaklarının teröristler tarafından hedef tahtasına yerleştirilebileceği veya siyasi bir araç olarak kullanılabileceğine dair potansiyel tehditten de söz ediliyor. Söz konusu zorluklar, ülkeler içinde ve ülkeler arasındaki istikrarsızlık riskini artıracak. Ve ortak su havzaları bulunan bazı devletler arasında bölgesel çatışmalar görülebilecek; ve hatta bu durum şiddete dek varabilecek.

Dolayısıyla, bu tehditler son derece gerçek olup, ciddi güvenlik endişelerini de beraberlerinde getiriyorlar. Ulusal güvenliğimiz bağlamında su güvenliğini oldukça doğru bir yere konumlandırın bu önemli raporun hazırlanmasında emeği geçen herkese teşekkürü bir borç bilirim. Bu aynı zamanda söz konusu alanda Amerika'nın bir liderlik sergilemesi yönünde de bir çağrı niteliğinde. Su ile ilgili ulusal deneyimlerimiz ve teknik uzmanlığımız dünya çapında rağbet görüyor. Ülkeler giderek su sorunları yaşarken ve bazı uluslar su krizleriyle karşı karşıya iken, giderek Amerika Birleşik Devletleri'nden yardım talep eder hale geliyorlar. Dünya çapındaki büyükelçiliklerimizden hep aynı şeyi işitiyoruz. Yerel liderler bizim büyükelçilerimizle görüşüp şöyle sorular yöneltiliyorlar kendilerine: "Amerika Birleşik Devletleri olarak bu konuda ne yaptınız? Peki siz nasıl başardınız? Bize nasıl yardımcı olabilirsiniz?"

İşte biz de bugün sözü edilen liderlik çağrısına yanıt vermek ve Amerika'nın su alanındaki çalışmalarının etki alanını genişletmek amacıyla yeni bir kamu-özel sektör ortaklığını başlatıyoruz. ABD Su Ortaklığı, önümüzdeki yıllarda bu sorunların ele alınması için gereken çaba ve uzmanlığın bir örneğini teşkil ediyor ve bu konudaki çalışmalarımızı üç kritik alanda yürütmemize yardım edecek. Öncelikle, özel sektör, sivil toplum kuruluşları, STK'lar, akademisyenler, uzmanlar ve hükümetten bir dizi ortağı bir araya getirecek. Bu yaklaşım sayesinde, işbirliğine dönük yeni fırsatlar harekete geçirecek. Herkes elinde su güvenliğine dair istihbaratı paylaşıacak ve temiz su ihtiyacı olan topluluklara sürdürülebilir şekilde sunulacak. Hükümetimiz içindeki, çok taraflı kurumlar arasındaki ve hükümetlerin arasındaki her türlü engeli yıkmak, Dışişleri Bakanı olarak benim başlıca hedeflerimden birisini teşkil ediyor. Su konusunda farklı deneyimleri ve uzmanlıkları bulunan insanları bir araya getirerek, sistem çapında çözümler aramamız mümkün olacaktır. Artık su konusunda çalışırken, suyu hem sağlık hem de zirai bir endişe kaynağı olarak düşünmemiz gerekir. Tarım için gereken su, aynı zamanda, enerji üretimi için de gereklidir. Dolayısıyla, eş zamanlı olarak farklı düzeylerdeki müdahaleleri öngörmek ve sistemik yanıtlar vermek gerekir.

Öte yandan, su, küresel bir sorun iken, üretilen çözümler yerel düzeyde olmalı. Dolayısıyla, Amerikan Su Ortaklığı'nın ikinci hedefi de Amerika'nın bu konudaki bilgi ve uzmanlığının herkesin erişimine açık olmasını sağlamaktır. Amerikan Su Web-Portalı sayesinde suya ilişkin tüm verilere, en iyi uygulamalara, eğitim olanaklarına tek bir noktadan erişim sağlayabileceksiniz. Bu, ayrıca, Amerika'nın bu alandaki yaklaşımlarına, uyguladığı teknolojilere, hükümet ajanslarına, ilgili şirketlere ve uzmanlar ağına uluslararası

sı destek sağlanmasına da yardımcı olacaktır.

Son olarak, bu girişimin özel-kamu sektörü ortaklığı olması itibarıyla, Amerikan Su Ortaklığı herhangi bir hükümet kuruluşuna veya özel sektöre bağımlı olarak faaliyet göstermeyecek. Dışişleri Bakanlığı, bu sürecin bir kurucu ortağı olmaktan gurur duyuyor; ancak söz konusu ortaklığın üreteceği birçok projede bizim de taraf olmamız şart değil. Bu ortaklık, dünyada değişen su ihtiyaçlarına yanıt vermede tamamen esnek hareket edecek ve kalıcı çözümler bulunması için çabalayacak.

Kısacası, dünya çapında suya erişimin çok daha güvenli olması için gereken yolu açmada yardımcı olacağız; artık kimsenin su kaynaklı hastalıklardan hayatını kaybetmediği, suyun sosyoekonomik gelişimin önünde bir engel teşkil etmediği ve su üzerinden savaşların patlak vermediği bir dünya inşa edeceğiz.

Bu gezegenin tanımlanmasında en etkili unsur, "su"dur. Ve suyun insan yaşamı için ne denli önem arz ettiğini de hepimiz biliyoruz. Halen Mars'ta su olup olmadığını merak ediyoruz. Diğer gezegenlerdeki o kraterlerin anlamı ne peki? Öte yandan su sadece yaşamımızı sürdürmemiz için bir yardımcı element olmakla kalmıyor; aynı zamanda küresel barış, istikrar ve güvenliğin sağlanmasında da asli bir unsur olmayı sürdürüyor. Birçok ülkenin karşılaştığı veya karşılaştacağı su sorunlarından bazılarını gündeme getirmek üzere diplomatik düzeyden faaliyet gösteriyoruz. 2009 yılında Aşağı Mekong Girişimi adı verilen bir girişimi başlatarak Aşağı Mekong bölgesindeki ülkeleri bir araya getirip sorunlarını konuşmalarını sağladık, onlara uzmanlık sunduk, Mississippi Nehir Havzası ile bağlantılarını sağlayarak sorunlarının görünürliğini artırdık. Temmuz ayında da Kamboçya'da düzenlenecek ASEAN Bölgesel Forumu'nda dördüncü toplantımızı yapacağız. Bu girişimin sürdüğü 3 yıl boyunca, bu konuya olan ilgi düzeyi ve bazı zorlu konuları çözmeye iradesi ve siyasi isteklilik oldukça attı. Tüm bunlar doğrudan ve ivedilikle ABD'yi etkileyecek şeyler değil. Önümüzde uzun bir yol var. Ancak yine de mevcut iklim etkilenecek; yaşam kalitesi iyileşecek; ülkeler arasında gerilimler azalacak. Dolayısıyla, ilk başta pek de göze çarpmayan ancak zaman içinde hepimiz açısından görünür hale gelecek olan bir bağlantılılık hali söz konusu. Dolayısıyla, su meselesinin Amerika'nın dış politikası ve ulusal güvenlik gündeminin üst sıralarında bulunmasını sağlamak, hepimizin görevi ve sorumluluğudur. Bu konuda ilerleme sağlayacağımız belli; ancak yine de yapılacak çok şey var. Dolayısıyla, bu seneki Dünya Su Günü vesilesiyle hepimizin yoğun bir çaba içine girmeyi, yaratıcı ve yenilikçi olmamızı, su ile ilgilenen herkesin bir araya getirilmesini sağlayan yeni araçlar kullanılmasını, Kongre üyeleri gibi liderlerle yakın ilişki içinde çalışılmasını ümit ediyorum. Ancak böylelikle ülke içinde ve dünya çapında milyonlarca insanın sorunlarına yardım eli uzatmaya devam edebileceğiz. Heyecan verici olan şey ise, konunun sadece "su" ile ilgili olmaması; güvenlik, barış ve refahı da kapsamasıdır. Herkes çok teşekkür ediyorum. (Alkışlar.)

Kaynak: <http://www.state.gov/secretary/rml/2012/03/186640.htm>

BRZEZİNSKİ: 'TÜRKLERE SURİYE'DE DESTEK VERELİM'

Washington'da yapılan CSIS Küresel Güvenlik Forumu'nda Türkiye ve bölgesel gelişmeler değerlendirildi. Zbigniew Brzezinski ""Bizim bu sorunla başa çıkma yeteneğimiz göreceli olarak sınırlı. Dolayısıyla benim görüşüm şu: Biz Türkler ve Suudiler ne karar verirse ona destek vermeliyiz." dedi.

Amerika'nın eski ulusal güvenlik danışmanı Zbigniew Brzezinski Suriye krizine çözüm arayışlarında Amerika'nın Türkiye ve Suudi Arabistan'ın is-

tediği yönde destek vermesi gerektiğini savundu. Dün Washington'da yapılan CSIS Küresel Güvenlik Forumu'nda Türkiye ve bölgesel gelişmeler değerlendirildi. Amerika'nın iki eski ulusal güvenlik danışmanı Zbigniew Brzezinski ve Brent Scowcroft, Washington'daki Uluslararası Stratejik Araştırmalar Merkezi (CSIS) tarafından düzenlenen 2012 Küresel Güvenlik Forumu'nda bölgesel gelişmeler ışığında Türkiye'nin konumunu değerlendirdi.

1977 - 1981 yılları arasında başkan Jimmy

Carter'in ulusal güvenlik danışmanı olan Zbigniew Brzezinski Suriye krizine çözüm arayışında Amerika'nın Türkiye'nin istediği yönde destek vermesi gerektiğini söyledi: "Bizim bu sorunla başa çıkma yeteneğimiz göreceli olarak sınırlı. Dolayısıyla benim görüşüm şu: Biz Türkler ve Suudiler ne karar verirse ona destek vermeliyiz. Nokta. Eğer müdahale etme kararı alırlarsa, destekleyelim. Aynı Libya'da İngilizlere ve Fransızlara destek verdiğimiz gibi. Eğer daha serinkanlı davranmak istiyorlar-

HAMMADDE OYUNLARI

Vadeli işlem piyasalarında ne zaman ne kadar bakır, alüminyum, buğday ya da petrolün hangi fiyata satılacağına dair bahisler oynanıyor. Bunun piyasada hâlihazırda bulunan hammadde miktarıyla alakası olmamasına rağmen, fiyatlar üzerinde yoğun bir etkisi var. Eğer işlem gören ziraî ürünler ise, bu bahislerin sonucunda açlık ve yoksulluk söz konusu olabiliyor.

Sabine Kinkatz

Hammaddelerin son yıllarda sermaye piyasalarında gözde bir yatırım ve spekülasyon aracı olması, fiyatlar üzerinde etkili oluyor. Thomas Bartelt Volkswagen şirketler grubunda çalışıyor ve küresel bazda finansal risk sevk ve idare bölümünü yönetiyor. İlk anda kuşağa epey kuru gelen bu görev, aslında Volkswagen için hayatî önem taşıyor. Bartelt, otomobil üreticisinin elinin altında her an uygun fiyata bakır, alüminyum, platin, paladyum ve rodyum olmasından sorumlu. Bartelt, “Bizim için planlama konusunda güvence önemli. Vadeli işlem piyasaları sayesinde, parasını beş yıla varan vadeyle ödeyeceğimiz bir ton alüminyumun fiyatını bugün den sabitleyebiliyoruz. Bunu da malî anlaşmalar aracılığıyla yapıyoruz. Bu uygulama alüminyum ve bakır için geçerli, değerli madenleri ise somut olarak satın alıp tedarikçilerimizin kullanımına sunuyoruz.” diyor.

Spekülatif İşlemlerin Hacminde Patlama

Bartelt bankalar ve hammadde tüccarlarıyla çalışıyor, işlemler borsada ve borsa dışında yapılıyor. Sermaye yatırımcıları da aynı şekilde iş yapıyor, ancak onların hedefi üretim değil, kâr. 1990’lı yılların sonunda hammadde ticaretinin yaklaşık yüzde 20’si spekülatif finans işlemleri olarak gerçekleşirken, günümüzde bu oran yüzde 80’i buluyor. Almanya’daki Federal Finansal Hizmetler Denetleme Dairesi’nde bankalardan sorumlu olan Raimund Röseler, bu gelişmenin endişe verici olduğunu söylüyor. Hammaddenin bir finans ürünü olarak geçtiği piyasanın hacminin son yıllarda çok ciddi bir biçimde büyüdüğünü kaydeden Röseler, “2003 yılında 26 milyar dolar söz konusuysen, son verilere göre bu miktar 400 milyar doları geçiyor. Bu gelişmenin tek sorumlusu bankalar değil. Onlar da özel ve kurumsal yatırımcıların artan taleplerine göre hareket ediyor. Endeks fonları ve hammaddeler için çıkarılan sertifikalara yoğun ilgi var. Ayrıca hammadde alanında vadeli işlem piyasalarında da patlama yaşanıyor. Şu anda tahsil edilmemiş hammadde türevlerinin hacmi 3 trilyon 200 milyar doları buluyor.” şeklinde bilgi veriyor.

Bahisler Açlık ve Yoksulluğa Yol Açabiliyor

Vadeli işlem piyasalarında ne zaman ne kadar bakır, alüminyum, buğday ya da petrolün hangi fiyata satılacağına dair bahisler oynanıyor. Bunun piyasada hâlihazırda bulunan hammadde miktarıyla alakası olmamasına rağmen, fiyatlar üzerinde yoğun bir etkisi var. Eğer işlem gören ziraî ürünler ise, bu bahislerin sonucunda açlık ve yoksulluk söz konusu olabiliyor. Eğer bakır ya da nadir elementler üzerinde bahse giriliyorsa, üretimde darboğaz yaşanabiliyor. Alman Federal Maliye Bakanı Wolfgang Schäuble de, bu nedenle hammadde ticaretinin bu şekliyle tüm ekonomiye etkisini sorguluyor. Bakan, bu yöndeki gelişme sürdüğü takdirde, yeni bir finans krizinin kaçınılmaz olduğu kanısında. Schäuble dünyanın önde gelen 20 ekonomisinden oluşan G20 (Yirmiler Grubu) içinde de, hammadde piyasalarının tanzim edilmesi yönünde kararlılığın hâkim olduğunu kaydediyor. Piyasaların suiistimal edilmesine karşı önlemlerin ve vadeli işlem piyasalarının daha şeffaf olması için bazı adımların söz konusu olduğunu belirten Schäuble, “Tüm aktörlerin piyasadaki güncel pozisyonları konusunda düzenli raporlara ihtiyacımız var. Bunun için G20 ülkelerinin ulusal denetleme kurumlarının, söz konusu yetkilerle donatılması gerek. Denetleme kurumlarının, belli tüccarların vadeli işlem piyasasındaki fa-

aliyetlerini kısıtlama yetkisine de sahip olması lazım.” diyor.

Ekonomi Dünyası Endişeli

Schäuble özellikle, bilgisayar programları sayesinde piyasa verilerini değerlendirerek saliseler içinde kıymetli evrak alım satımı yapan tüccarların denetlenmesinden yana. Borsa dışı alım satımların sicilinin tutulması ile kimin ne ile ne kadar ticaret yaptığının saptanması öngörülüyor. Ancak ekonomi dünyasında, siyasetin tanzim merakının pahalıya patlamasından endişe ediyor. Volkswagen şirketler grubundan Thomas Bartelt, özellikle borsa dışı ticaretin yasaklanmasından çekiniyor.

Bartelt, “Tüm ticareti borsa üzerinden yaptığımız takdirde, nakit parayla çalışmamız gerekecek. Bu da zor, zira böylelikle yeni tesislere ya da teknolojilere yatırım için gereken nakit kaynaklarımız daralacak. Borsaların olası taleplerine cevap verebilmek için likiditeyi korumak zorundayız.” şeklinde konuşuyor.

Bartelt, hammadde piyasalarının daha farklı ele alınmasından yana. Ziraî ürünlerin metal hammaddelerden daha hassas bir konu olduğunu ve burada sıkı kuralların konulmasını anlayışla karşılayacağını belirten Bartelt, diğer alanlarda öngörülen düzenlemeciliğin reel ekonomide ne gibi sonuçlara yol açacağını iyi düşünülmesi gerektiğini kaydediyor.

sa, ona da destek verelim. Birleşmiş Milletler’e başvurmak istiyorlarsa, o şekilde destek verelim.”

Brzizinski, değerlendirmesinde uluslararası toplumun Suriye konusundaki çaresizliğine vurgu yapıyordu: “Eğer Türkiye, silahlı kuvvetlerini harekete geçirerek Suriye’ye girmeye hazır değilse - Suudilerin maddi desteğin ötesinde bir şey yapmasını beklemiyorum - kim yapacak o zaman? Nasıl? Dolayısıyla bu sorunu Türklerle, Suudilerle, Arap ülkeleriyle zaman içinde çözmeye çalışmalıyız. Türkiye ve Suudi Arabistan’ın bu krizi çözmesine uluslararası toplumun destek verebileceği bir konsensus üzerinde çalışmalıyız.” Suriye konusunda iyi seçenek bulunmadığı; çözümün kolay olmayacağı konusunda iki eski ulusal güvenlik danışmanı da hemfikir. 1975 - 1977 yılları arasında başkan Gerald Ford ve 1989 - 1993 yılları arasında başkan George

Bush dönemlerinde ulusal güvenlik danışmanı olan emekli Korgeneral Brent Scowcroft Suriye Devlet Başkanı Beşar Esad yarın çekilse bile “Suriye’de barışın sağlanamayacağını” söyledi: “Suriye’de rejim değişse yerine hangi rejimin geçeceğini bile bilmiyorum. Esad yarın bile çekilse Suriye’de barış sağlanamaz.”

Brzezinski de bölgede atılacak askeri adımların gerginliği arttıracığı uyarısında bulundu: “Farz edin daha fazla uygulamaya başladık. Farz edin Suriye’deki dağıntık muhalefeti ciddi bir şekilde silahlandırmaya başladık. Yine de kısa dönemde başarıya ulaşamayacaklardır. Ama şiddet olayları artacaktır. Ve bölgesel gerginlik artacaktır.”

Brzezinski, mevcut dönemde İran’ı da kapsayacak askeri bir çatışmanın başlaması durumunda Pakistan’dan Akdeniz’e uzanan bir ihtilaf ortamının

doğabileceği uyarısında bulundu ve Amerika’nın dikkatli davranması gerektiğini söyledi.

İran sorunu, 2012 Küresel Güvenlik Forumu’nun bu panelinde Suriye’den sonra en çok konuşulan konu oldu... Bu noktada da Amerika’nın iki eski ulusal güvenlik danışmanı itidal telkin etti: “İsrail’in İran hedeflerine saldırı düzenlemesinden Türkiye memnun olmayacaktır. Bu Amerika için hesaplanamayacak sonuçlar doğurabilir. Türkiye bölgede daha diplomatik bir rol oynamaya çalışıyor. Ve ne kadar zor olursa olsun bu diplomatik rolü memnurlukla karşılamalıyız. Çünkü, bu bizim çıkarımızdır. Türkiye’nin örneğin İran’la müzakerelere evsahipliği yapması faydalıdır.” Zbigniew Brzezinski de Brent Scowcroft da İran konusunda askeri seçeneklere yönelmenin bölgedeki durumu kötüleştirceğini vurguladı. (Amerikanın Sesi Rad.)

FRANSA YENİ BAŞKANINI ARIYOR

Cumhurbaşkanlığı seçim kampanyaları devam ederken, adaylar mesajlarını Fransız sosyal devlet modelini korumak, uluslararası politikalarda söz sahibi olmak ve aynı zamanda güçlü bir savunmaya sahip olmak isteyen bir halka iletmek zorundalar. Fransızlar, kamu harcamaları krizi, yeni AB mali anlaşması ve ülkenin uluslararası alandaki rekabet gücünü artırma ihtiyacına rağmen bu hedeflerin gerçekleştiğine inanıyor. Son bir kaç günde şu anki başkan Nicolas Sarkozy ve Sol Cephe’nin başkan adayı Jean-Luc Melenchon’un kampanya organizasyonlarına katıldıktan sonra, halkın yüksek beklentilerinin seçim kampanyalarına olan etkisini şaşırtıcı buldum.

Komünistleri ve sendikaları temsil eden Melenchon bir konuşmasında Fransa’nın dünyanın en büyük ikinci donanmasına ve dünyanın en gelişmiş ikinci diplomasi ağına sahip olduğunu söyleyerek Fransa’nın kendine has konumundan bahsetti. Medeniyetler çatışmasının militan İslamla yüzleşme paradigmasını reddeden Melenchon “Fransa bir batı devleti değildir, Fransa evrensel bir devlettir” dedi. Başka bir deyişle Melenchon’un dış politika stratejisi, Fransız istisnacılığına ve Fransa’nın kendine has kültürüne ve devrimci ideallerinin oluşturduğu millî kader kavramına dayanıyor. Melenchon’un görüşlerinde kendine has güçlü bir Amerikan karşıtlığı mevcut ancak bunu bir kenara bırakacak olursak, Sol Cephe adayının görüşlerinin ortanın solunda yer alan Sosyalist Parti’nin görüşleri ile kesiştiğini söylemek mümkün.

Bu seçimlerde tüm sol partiler, Fransa’nın nükleer gücünü bir ulusal gurur kaynağı olarak öne çıkarıyor ve AB’nin tasarruf planları karşısında ülkenin egemenliğinin korunması konusuna özel önem veriyor.

Adayı François Hollande’in seçimi kazanması oldukça olası görülen Sosyalist Parti, geçen Aralık ayında kabul edilen AB mali anlaşmasını gözden geçireceğini vaad ediyor. Sosyalist Parti, Merkel ve Sarkozy ortaklığına gönderme yaparak, mali anlaşmanın Fransa adına “Merkozy” tarafından kabul edildiğini söylüyor. Ortanın sağını temsil eden Sarkozy’e gelindiğinde ise beklentiler sol partilerden çok daha milliyetçi bir dil kullanması yönünde. Kampanya sloganı “France forte” yani Güçlü Fransa, politikalarının beklenen doğrultuda olduğunu gösteriyor. Ancak vaatleri daha detaylı incelendiğinde Sarkozy’nin politikalarının solcu rakiplerine oranla oldukça ılımlı hatta enternasyonalist olduğu göze çarpıyor.

Sarkozy ve kurmayları her ne kadar ortadoks AB mali politikalarına sadık kalmanın Fransız sosyal devlete zarar vermeyeceğini iddia etse de, ekonomik zorlukların yaşanabileceğini de ima ediyorlar. Başkan’a yakın olan kaynaklar ülkenin ekonomik sorunlarının giderilmesi için Fransız yaklaşımı yerine Alman modelinin tercih edildiğini itiraf ediyor. Peki, Melenchon’un komünist ve milliyetçi ideolojileri harmanladığı seçim kampanyası onu nereye götürecektir? Dördüncü sıraya... Sarkozy, Hollande ve aşırı sağcı Ulusal Cephe’yi temsil eden Marine Le Pen’in ardına. Sol Cephe liderinin %14 oy alacağı, hatta belki de La Pen’i geçerek yarı 3. sırada bitirebileceği tahmin ediliyor. Sarkozy için ise tahminler ilk turda oyların yükselteceği yönünde. Uzmanlar bunu göç ve güvenlik konularında takındığı sağcı tavıra bağlıyor. Ancak, anketlerde oy verecek vatandaşlara, “ilk turda hiç bir aday yeterli çoğunluğu sağlayamazsa, ikinci tura çıkacak iki aday arasında kime oy verirsiniz” diye sorulduğunda, Başkan Sarkozy rakibi Hollande’dan %8 daha az tercih ediliyor. Çünkü, sadece iki aday arasında yapılacak olan seçimin ikinci turunda, solcu oyların tamamı kolaylıkla Hollande’da toplanıyor. Toparlayacak olursak, Fransızlar yaşam tarzlarının tehdit altında olduğuna inanıyor ve tasarruf tedbirleri almakta isteksiz davranıyor. Sol partiler ise seçim kampanyalarını İngiliz tarzı ulusal fedakarlık yerine ulusal azamet ve gurur kavramları üzerine kurmanın daha karlı olduğunu düşünüyor.

Mark Urban BBC Newsnight programı diplomasi editörü

İSRAİL VE KÜRESEL MEDYA

AIPAC, WASHINGTON’U İŞGAL EDİYOR

Amerika'yı İsrail adına Afganistan ve Irak'ta savaşlara iten Fred Kagan, Paul Wolfowitz, Doug Feith, Libby, Abrams ve Ross da "düşük maliyetli, kolay zaferler" kazanılacağını tüm güvenleriyle öngörmüşlerdi. Bu politika felaketlerinin kusurlu bir muhakeme veya elit bir eğitim noksanlığından kaynaklanmadığı gün gibi ortadaydı. Bu kişilerin tarihi, siyasi, ekonomik ve askeri gerçeklikleri açıkça göz ardı etmeleri, İsrail devletinin Siyonist temellerine körü körüne bağlı olmalarının bir sonucuydu; onlar İsrail devletinin gerçek çıkarlarını benimsemişlerdi ve bu uğurda çaba harcamaktaydılar

James Petras / Robin Eastman

4-9 Mart 2012 tarihleri arasında, 13.000 kadar militan İsrailli Firster, “siyasi Washington”u teslim aldı ve İsrailli amirlerini ziyaret eden zorbaların önünde secde etmek için toplantı salonlarını tıkabasa dolduran Amerikalı yasa koyucuların ve uygulayıcıların beğeneceği türden bir siyasi gündem dayattılar. Amerikan İsrail Kamu İşleri Komitesi AIPAC’ın yıllık toplantısı, Amerikan dış politikasını da şekillendirdiği için, Siyonist İsrail-yanlısı gücün en büyük kamusal ifşasını teşkil ediyor. AIPAC’ın tek bir amacı var: Kuzey Afrika’dan Basra Körfezi’ne dek tüm bölgede İsrail’in tartışma götürmez askeri ve siyasi gücünü sağlamak... Amerikan Kongresi’nin dörtte üçünden fazlası, AIPAC’ın huzuruna çıkmış bulunuyor; buna Amerikan Başkanı Obama ve Başkan Yardımcısı Biden ve Amerika’nın dış politikasıyla bağlantılı üst düzey Kabine yetkilileri de dahil (Dışişleri Bakanı Clinton, Savunma Bakanı Panetta da). Bu kişilerin tümü, AIPAC’ın Amerika Birleşik Devletleri’ne dayattığı siyasi gündem ve askeri öncelikleri papağan gibi tekrarlıyorlar.

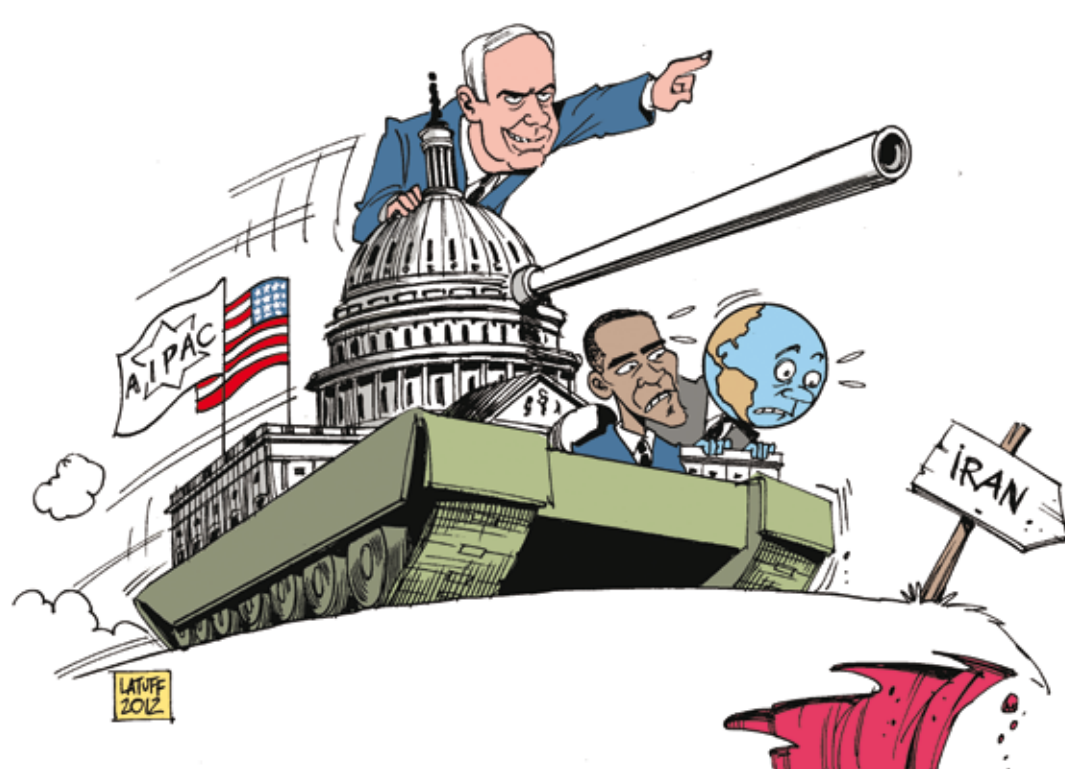
AIPAC: İsrailli Liderler İçin Bir Sıçrama Tahtası

AIPAC toplantısı, “sadece bir başka lobinin” toplantısı olmaktan ibaret değil: Bu, İsrail’in üst düzey siyasi ve askeri liderlerinin Amerika’yı Orta Doğu’da bu kez İran’a karşı bir başka savaşa çekme yönünde kullandıkları bir sıçrama tahtası. İsrail Devlet Başkanı Şimon Peres, konferansın açılışını gerçekleştirdi ve onun ardından konuşan Amerikan Başkanı Obama için militarist bir ortam ve siyasi çerçeve sundu. Obama ise, İsrail liderin söylemini oldukça yansıtan bir konuşma gerçekleştirdi. Ertesi gün, Başbakan Netanyahu’nun İran’a karşı savaş açması gerektiğini dile getirdi ve bunu, Amerika önderliğinde bir savaşa fanatikçe destek veren binlerce Yahudi Amerikalı, İsrailli Firster’in önünde yaptı. Ancak bu kişilerin bizzat çok azı, çok azının çocuğu, yakını veya arkadaşı, böyle bir savaşta canlarını yitirecek. Aynı şey, zamanında Amerika’ya yönelik 9-11 saldırısının İsrail’in yararına olduğunu çünkü Amerika’yı böylelikle İsrail’in çıkarlarına daha da yaklaştırdığını ifade eden Bibi Netanyahu’nun sözlerinde de göze çarpmıştı.

İngiliz işgali ve Washington’un yanıp kül olduğu 1812 savaşından bu yana Amerikan başkenti bir dış güç tarafından hiç bu kadar açıkça aşagılanmamıştı. O olayın ardından bir barış anlaşmasının müzakeresini yapmış olan ve Amerika’nın egemenliğini ve başkentini yeniden kazanmasına izin veren İngiliz hanedanlığının aksine, İsrailli liderler ve onların “beşinci sütunu” bir askeri anlaşma talep ediyorlar ve bu anlaşmaya göre Amerika’nın hangi şartlar altında İran’la savaşa gireceğinin İsrail tarafından dikte edil-

mesini istiyorlar. İsrail’in askeri, ekonomik veya siyasi üstünlüğü sebebiyle İsrailli liderler Amerika’nın taleplerine boyun eğmesini tam olarak güvence altına alabilmiş değil: cılız bir ekonomileri var; Amerikan nükleer silahlarının sadece bir bölümüne sahip; çok az müttefikleri bulunuyor ve uluslararası camiadan da çok fazla onay aldıkları söylenemez. Ancak, en azından Amerika Birleşik Devletleri’nde en az yarım milyon kadar fanatik ve koşulsuz destek sunan militanları bulunuyor; bunlar arasında hem Demokrat hem de Cumhuriyetçi partilerin seçim kampanyasını desteklemiş olan sadık multi-milyonerler ve milyarderlerden de binlercesi cabası.

AIPAC, İsrail’in hücum kitalarının Amerika’daki keşif kolu konumunda. Oldukça disiplinli ve organize olan AIPAC lobicileri, beraberlerinde İsrail devleti tarafından ve onun adına titizlikle hazırlanmış bir “yasa” pusulasıyla silahlanmış şekilde her türlü Kongre üyelerinin ofislerini işgal ediyorlar. Kongre’nin birçok üyesinin İsrail gündemine olan tam desteğini güvence altına alıyorlar. Geçmişte sık sık gördüğümüz üzere, bu konuda tereddüt eden veya düşünme süresi isteyen tüm Kongre çalışanları veya yasa koyucular, bir anda AIPAC kaynaklı siyasi tehditler ve şantajlarla karşılaşılıyor; ve genellikle de boyun eğmek zorunda kalıyorlar. AIPAC’a boyun eğme-yi reddetmek, Washington’daki siyasi kariyerlerinin

sonlanması anlamına geliyor. İsrail’in (ve dolayısıyla AIPAC’ın) gündeminde; ya Amerika tarafından başlatılarak ya da Amerikan destekli bir saldırının parçası olarak, İran İslam Cumhuriyeti’ne karşı provoke edilmemiş bir savaş sürdürmek bulunuyor. İran, bugün hedef tahtasına yerleştiriliyor; çünkü İsrail’in Filistin’i sömürgeleştirmesine muhalif duranlar, daha önce Siyonizm’in desteklediği Amerikan savaşlarını da (Irak, Afganistan ve Libya ile Suriye’de Esad rejimine karşı süregiden aracı savaş) telef ettiler.

Bugün İsrailli liderler, 120’nin üzerinde başka ulusun özgürce gerçekleştirdiği şeyin -yani tıbbi, ticari ve bilimsel amaçlar adına uranyumun yasal olarak zenginleştirilmesi- İran tarafından reddedilmesi gerektiğini ısrarla savunuyorlar. Büyük Amerikalı Yahudi Örgütleri’nin 52 başkanının hep bir ağızdan savunduğu İsrail’in geçmişteki propagandası, İran’ın nükleer silah sahibi olduğuna veya bu silahları imal etme süreci içinde bulunduğuna, dolayısıyla İsrail’e “varoluşçu” bir tehdit teşkil ettiğine dair yanlış iddialarda bulunuyordu. Tıbbi amaçlara yönelik olarak uranyum zenginleştirme “kapasitesine” sahip olmak bile (ki çoğu zaman bir silah için gereken düzeyin altında), Yahudi devleti açısından büyük bir tehdit olarak görülmekteydi. Öte yandan, Amerika’nın 27 istihbarat ajanı (ve onların yıllık “bulguları”) ve Amerika’nın etkisi altındaki Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı

bile, süregiden silah programlarına dair herhangi bir kanıt bulamamıştı; dolayısıyla “varoluşçu bir tehdit” gibi tuhaf kelimeler kullanmaya gerek yoktu.

İsrail’in yüksek kumandanlığı, şimdilerde yeni bir savaş bahanesiyle sahnelere çıktı. İran’ın “nükleer silah yeteneği” edinebilmek potansiyeli (ileri bilimsel ve teknik insan gücü ve araştırma merkezleri aracılığıyla), savaş için yeterli bir sebep sunabilirdi. Bir diğer deyişle, İsrail, 13.000 AIPAC militanına, tüm Amerikan Kongre üyelerinin bu yönde bir savaş kararı lehine oy kullanmasını sağlamalarını emretmişti. Söz konusu savaş kararı, İran’ın tıbbi amaçlara yönelik olarak ve elindeki ileri bilimsel ve entelektüel potansiyelle dayanarak halihazırda sahip olduğu uranyum zenginleştirme programını temel alacaktı! Öte yandan, Mosad da İranlı bilim adamlarının terörist saldırılar sonucunda öldürülmesine dair pek de gizli saklı olmayan bir programın startını vermişti. Bilim adamları, ya evlerinde ya ofislerinde ya da üniversite önlerinde öldürülecekti.

İsrail’in Gönüllü Yürütmecileri

Netanyahu’nun ortaya attığı bu en yeni savaş kriteri, Amerika’daki büyük Yahudi örgütlerinin koşulsuz şartsız desteğini aldı. Amerikalı Siyonistler, 75 milyon İranlı’nın anavatanına karşı saldırgan, provoke edilmemiş bir askeri saldırıyı teşvik eden gönüllü yürütmeciler sanki... Şu noktada net olalım; başlıca Amerikalı Yahudi dini liderlerin bazı açıklamalarının altında oldukça belirgin soykırım güdülleri bulunuyor. Amerikan Ortodoks Rabin Konseyi’nin başkan yardımcısı Rabbi Herring, İsrail’in “çok fazla kalabalık olmayan veya kimsenin yaşamadığı bölgelerde İsrail’in taktik nükleer silah kullanarak, İranlılara kelle koltukta yaşadıklarını ve İsrail’in bu duruma sessiz kalmayacağını göstermesi gerektiğini” ifade etmişti. Rabbi, “pek kalabalık olmayan” ifadesiyle kastettiği yaşam merkezleri hakkında fazla bir açıklama getirmemişti. Şunu aklımızda tutalım ki, Siyonist köktencilikler arasında “azımsanamayacak sayıda ki lider, tam da şu anda taktik nükleer silah kullanmak istiyor.” Netanyahu, Amerikan Kongresi’ni işgal edip, İran’ın (uranyum zenginleştirme) kapasitesi temelinde bir savaş taahhüdünü garanti altına almalarını AIPAC delegelerine emrettiğinde, hücum kırtaları arasında bu konuda ne bir tartışma ne de görüş ayrılığı yaşandı –sadece yabancı efendilerine yönelik olarak Yahudi Amerikalı vatandaşlar arasında koşulsuz şartsız ve oybirliğiyle bir onay verildi. Halihazırda bu saygın Yahudi-Amerikalılar, seçilmiş Amerikalı temsilcilerin önemli bir bölümünün savaş için desteğini almak üzere girişimlerini sürdürüyorlar ve önemli ölçüde bir desteği de sağlamış bulunuyorlar!

AIPAC ve 52 Halk Temelli Örgüt

AIPAC'ın Washington nezdindeki gücü, Büyük Amerikalı Yahudi Örgütleri'nin (MAJO) 52 Başkanı'nın yönetimi altındaki örgütlerle bağlantılı yüz binlerce Amerikalı Siyonistin aktivizmine bağlı bulunmaktadır. MAJO liderleri, İsrail için bir "aktarım kayışı" (transmission belt) görevini açık açık görüyorlar. Aktarım kayışından kasıt; Tel Aviv'in siyasi çizgisini New York, Miami, Kansas City, Los Angeles ve San Francisco'daki ve kuzeyden güneye, batıdan doğuya dek tüm aktivist doktorlara, dişçilere, borsacılar taşımak.

AIPAC'ın seçilmiş bir temsilci tarafından İsrail'in odağındaki herhangi bir ülkeye yönelik yaptırımlar konusunda imzasını almada "sorun" yaşadığı dönemlerde, çekimser olan yasa koyucu, yerel Siyonist kanaat önderlerinin ve fon sağlayıcıların baş hedefi haline geliyor, bu kişiler söz konusu yasakoyucuyu ikna etmek için ona "ziyarrette" bulunuyorlar; mümkünse misillemede bulunma tehdidi savuruyorlar. Eğer bir yasa koyucu halen İsrail'in çizgisini izlemeyi reddederse veya Amerika'ya zarar verecek şekilde bir dış güce hizmet etmeyi uygun görmezse, kısa süre sonra şunu fark eder ki AIPAC kendisinin seçimlerde kaybetmesi için milyon dolarlık bir seçim kampanyasına çoktan başlamıştır bile. "Halk temelli" orta sınıf aktivistlerin yanı sıra, Öte yandan, mega-milyoner ve milyarder siyasi *Siyonistler de bulunmaktadır. Adelson, Saban gibi bu kişiler, fanatik boyutta İsrail yanlısı olup, Amerika'nın çıkarlarını İsrail'in Orta Doğu'daki hakimiyet emellerine alet etmek üzere Kongre üyelerine milyonlarca dolar başta bulunmakta bir an bile tereddüt etmezler. Siyasi süreçte yaşanan bu yasal çürümüşlüğü yanı sıra, AIPAC'ın tarafında da yasadışı bir casusluk ve eşkiyalık hal söz konusu. Bunun en yakın zamandaki örneği ise, AIPAC'ın iki üst düzey yöneticisinden biri hakkında açılan ve devam etmekte olan dava: Steven Rosen, İsrail adına casusluk yaparken yakalandı; Amerika'nın İran'a yönelik askeri politikası hakkında çok gizli belgeleri sızdırıyordu. Rosen'in iddiasına göre, AIPAC, İsrail'e yönelik olarak Amerikan hükümetinin gizli belgelerini ele geçirmek konusunda üyelerini teşvik etmekteydi.

Öte yandan, "serbest zamanlı" çalışan başlıca Siyonistleri de unutmamak gerekir. Bu kişiler de, İsrail'e yönelik eleştirilere karşı siyasi haydutluk,

fiziki saldırı ve karalama faaliyetlerine karışıyorlar. Bunlar arasında en tanınmış iftiracılar Abraham Foxman, Harvard'da hukuk profesörü Alan Dershowitz, Daniel Pipes ve David Horowitz, halk arasında saygınlığı olan ve zengin "haydutların" aklını çelip, İsrail'e yönelik eleştirilerle mücadele etmeleri için okullara, üniversitelere ve diğer işverenlere baskıda bulunuyorlar. Atlanta merkezli Jewish Times'ın editörü İsrail-Firster Andrew Adler'in son maskaralığı ise, Mosad'ı Obama'ya suikast düzenlemeye davet etmesinden birkaç hafta sonra istifa etmesi oldu. Ancak hakkında herhangi bir federal soruşturma yürütülmedi; herhangi bir şekilde mahkumiyet kararı verilmedi.

Burada şaşırtıcı olan şu ki; birçok saygın Siyonist kendilerini AIPAC'ın casuslarından ayrı bir noktada konumlandırırsa da, İsraili Firstlerlerin gücü, bu tür eşkiyaların suçlarından dolayı pek ender hüküm giymelerini ve asla hapse atılmamalarını güvence altına alıyor. Siyonistlerin nüfuzunun ve haydutluğunun gösterdiği etkinin en büyük kanıtı ise, bir dış gündem yönünde lobi oluşturan çatışmacı, baştan çıkarıcı ve sertlik yanlısı Siyonist-Amerikalılar karşısında hususi konuşmalarında korku ve nefret besleyen Amerikalıların çoğunluğunun kendi kendilerini sansürlemeleridir.

Siyonizm ve Kaldıraç Gücü

Siyonist Güç Konfigürasyonu'nun hükümetimiz üzerindeki etki gücünü anlamak için, bu gücü nasıl kullandığını bilmek önemlidir. Örneğin, küçük bir azınlık, Amerikan nüfusunun yaklaşık %3'ünü oluşturan tüm Amerikalı Yahudiler adına konuştuğu konusunda yanlış bir iddia atmaktadır ortaya. Bununla birlikte, bu iddiaya dayanarak söz konusu azınlığın, Amerikan Kongresi ve Senatosu'ndaki koltukların yaklaşık %10'unu oluşturan azıllı Siyonistleri seçmek için fonları harekete geçirdiği de bir gerçektir. Bu seçilmişler de, bunun karşılığında, bir avuç çok zengin Siyonistlerin desteğini arkalarına alırlar ve bu kişilerin desteği sayesinde, Orta Doğu politikası ve güvenlik konularıyla ilgilenen kilit komiteler üzerinde kontrol sağlarlar. İç güvenlik, büyük ölçüde Siyonist-İsrail gündeminden etkilenmektedir: Eski Amerikan cumhuriyet savcısı Michael Mukasey ve İç güven-

lik bakanı Michael Chertoff, Amerikan iç güvenliğinin aslında gerçek gündemi çok daha farklı bir noktada olmasına karşın, İsrail'e yönelik eleştirilere odaklanmasını ve sivil hakları hiçe saymak pahasına Müslüman yurttaşların tuhaf terörist teşebbüsler sırasında yakalanmasını öncelik haline getiren en tanınmış yetkililer arasında bulunuyordu. Siyonistlerin Amerikan Anayasa Mahkemesi'nde gereğinden fazla söz sahibi olması (9 kişiden 3'ü) ve adalet bakanının bu doğrultuda titiz bir şekilde seçilmesi, konunun yargı alanına dek sıçrayan derin bir temeli olduğunu ortaya koyar.

Siyonist güç konfigürasyonu, gerek Demokrat gerekse Cumhuriyetçi partinin Orta Doğu politikalarını ve bu kişilerin Başkan adaylarını kontrol etmektedir. Bunun karşılığında Amerikan Başkanı da, Dışişleri Bakanlığı, Hazine ve Pentagon'daki Siyonistlerin kilit politika makamlarına atanması konusunda etki altında tutulur. Siyonistlerin dış politika yapılanması üzerindeki etkileri, onların politikalarına (örneğin İsrail'in Gazze'deki seçilmiş Hamas hükümetini boykot edip cezalandırması, İran, Afganistan ve Libya'daki savaşlar gibi) destek kazanmak için Birleşmiş Milletler ve Avrupa Birliği içindeki müttefikleri ve müşterileri üzerinde baskı kurmalarına da izin verir.

Son derece küçük bir yüzölçümüne sahip olup, dünyanın gayri safı milli hasılasının, ihracatının ve piyasa paylarının sadece %1'ini barındıran bir ülkenin Orta Doğu'daki güç konfigürasyonunda bu denli orantısız bir rol edinmesi, bu anlamda açıklayıcıdır. İsrail, Amerikan-Siyonist aktörler sayesinde, Orta Doğu'daki birçok savaşta Amerika'yı yönlendirmiş; ancak bunun sonucunda da dünya petrol tüketiminde milyarlarca dolar kayıp olmuş, resesyona sürüklenilmiştir. 2012'nin ilk üç ayında, petrol fiyatı %15 düzeyine fırladı ve bunun sebepleri arasında başlıca, İsrail'in İran'a karşı saldırı amaçlı bir savaş açma tehditleri savurmasıydı. İsrail Başbakanı Netanyahu, Cumhurbaşkanı Peres ve Dışişleri Bakanı Lieberman, hep bir ağızdan Amerika'nın İran'ı bombalamasını öğütledikten sonra, eğer bunu gerçekleştirmez ise İsrail'in İran halkına karşı saldı-

rı amaçlı bir savaş başlatarak, Amerika'yı bir başka muharebe alanına çekebileceklerini dillendirip durdular. Petrol konusunda uzmanlar ve siyasi analistlerin neredeyse tümü şu noktada hemfikir: Petrol fiyatlarında yaşanan sıçrama, İsrail'in savaş nidalarının bir sonucu. Keza büyük uluslararası petrol spekülâtorleri, İsrail eğer İran'a saldırırsa bunun petrol üretiminde büyük bir aksamaya yol açacağını, Orta Doğu'da petrol taşımacılığında sorunlar yaşanacağını ve küresel bir üretim azalması olacağını iddia ediyorlar. MAJO'nun 52 başkanı ise, bu savaş histerisine kendi çaplarında katkıda bulunmak üzere, İran'ın nükleer bir tehdit oluşturduğuna (veya İran'ın gelecekte İsrail'i tehdit etmeye yönelik "artan kapasitesine") dair İsrail'in iddialarını anımsatıp bu iddiaları alaylayıp pullamaya başladılar.

Sadece bu yılın ilk üç ayında gazolin fiyatlarındaki artış sonunda galon başına 60 sent ilave bir maliyet söz konusu oldu. Bu da, Siyonist güç konfigürasyonunun Amerikalı tüketiciler üzerinde ne büyük bir etki gücüne sahip olduğunu gösterdi. Hiçbir Amerikalı politikacı yoktur ki, Siyonistlere ve onların "sevgili liderlerine" dönüp de bu savaş tehditlerine bir son vermesini veya Amerikalı vergi mükelleflerin ceplerinden her sene İsrail'e verilen 3 milyar dolarlık yardımın kesilmesini talep edebilsin.

Eğer İsrail'in Amerika nezdindeki gücü, AIPAC'ın Amerikan kongresi üzerindeki sıkı denetimine bağlı ise, lobi gücü de büyük ölçüde siyasi ve idari ofislerle, siyasi parti yapılarına ve seçmen süreçlerine müdahil olabilen Siyonist güç yapılanmasının gücüne bağlı bulunmaktadır. Tüm bunlar ise, Siyonist medyanın ekonomik ve mali güç odakları üzerindeki etki gücüne dek uzanır. Dolayısıyla, demokratik ve temsili süreç, İsrail adına atılan bu savaş naraları altında tamamen iflas etmiş durumdadır.

AIPAC'ın Yürütme ve Kongre'deki İşbirlikçileri

Lobi yoluyla AIPAC'ın Amerikan Kongresi ve Yürütme kanadındaki –korkutma, sindirme ve baskı taktikleri aracılığıyla uygulanan- gücü sayesinde birçok şey başarılırken, geriye kalan başarının büyük bölümü de, hükümet, sivil toplum ve ekonomi içinde faaliyet gösteren daha geniş çaplı Siyonist güç matrisi üzerine temellenmektedir. AIPAC lobicileri, İsrail'in dikte ettiği dış politika öncelikleri aracılığıyla Kongre üyelerine yansıttıklarında, kırkın üzerindeki seçilmiş Siyonist yasa koyucunun işgal ettiği ve stratejik pozisyonları kapsayan büyük bir platformun desteğini de arkalarına almaktadırlar. Bir diğer deyişle, AIPAC'ın Kongre'yi işgal etmesi, aslında, "davet üzerine" olan bir şey. Bu ilişki, karşılıklı bir ilişki. AIPAC ve Büyük Amerikan Yahudi Örgütleri'nin 52 Başkanı ve birçok yardım toplayıcı kuruluş, ilgili pozisyonlara güvenilir Siyonistleri atamak üzere parayı ve aktivistleri harekete geçiriyor. Bu kişiler o pozisyonlara getirildiğinde ise, İsrail yanlısı mevzuatın kaleme alınması ve büyük çoğunluğun "derhal lehte oyunun alınması" için açıkça işbirliğinde bulunuyorlar. "Demokrasilerin Savunulması Vakfı" yönetici direktörü Mark Dubowitz, "İran'a karşı hazırlanan en son yaptırım yasasının hazırlanmasına yardımcı olmuştu." "Vakıf", İsrail'in gündemini koşulsuz şartsız savunmasıyla bilinir. Dubowitz, İsrail'in yararına olan yasaların hazırlanıp tanıtılmasında en çok ismi duyulan, "seçilmemiş yasa koyuculardan" biridir. Kendisinin kaleme aldığı İran'a yaptırım yasası, İsrail'in Orta Doğu'daki tartışmasız üstünlük kurma hedefini teşvik etmek üzere 75 milyon İranlıya dize getirmeye yöneliktir. AIPAC'ın operasyonları, salt Kongre veya seçmen süreçleriyle de ilgili değildir. Reagan yönetiminden Obama yönetimine dek, AIPAC, Hazine, Dışişleri Bakanlığı, ABD Güvenlik Konseyi ve Orta Doğu konusunda ABD Başkanı'nun danışmanlarına kadar birçok kilit pozisyona azıllı Siyonistleri yerleştirmişlerdir.

AIPAC'ın yarattığı baskı, yürütme kademelerine Siyonistlerin atanmasını sağlıyor ve özellikle İsrail'in gündeminin izlenmesine yönelik olarak tasarlanmış

İsrail, Siyonizm ve Kitlel Medya

Kitlel medya, kilit önem taşıyan siyasi bir kaynaktır ve İsrail yanlısı güç konfigürasyonu, bu kaynağı tamamen sömürmektedir. İsrail-Filistin çatışması konusunda dengeli bir yaklaşım benimseyen tek bir büyük yazılı veya görsel basına, filme veya radyo programına rastlamak mümkün değildir. İsrail'in binlerce Arap aileyi evlerinden etmesi ve arazi gasplarını protesto eden Filistinlilere kar-

şı Siyonist yerleşimcilerin askeri saldırıları, hiçbir şekilde basında yer bulmuyor. İsrail'in elindeki yüzlerce nükleer silahtar söz eden yokken, "nükleer silaha sahip olmayan İran'ın bir varoluş tehdidi oluşturduğu" yönündeki iddialarından sürekli bahsedilip duruluyor. 52 Yahudi Örgüt'ün liderleri, şunu gayet iyi biliyorlar: Sık tekrarlanan bir yalan, en sonunda kabul edilen bir gerçek haline alır.

tandışlığı bulunan, halihazırda Chicago valisi ve eski genelkurmay başkanı olan Rahm Emanuel bulunmaktadır. Çarpıcı olan şey ise, Siyonist (İsrail yanlısı) örgütlerin lider kadrosu ve faaliyetlerinin, İsrail yanlısı düşünce kuruluşlarının, özel sektör aktivitelerinin tümünün Tel Aviv'in çıkarlarını savunmasıdır.

Sonuç

4-9 Mart 2012 tarihleri arası, tarihe "ulusal aşılama haftası" olarak geçecek; keza militan İsraili Firsterlerden oluşan gruplar, "siyasi Washington"u teslim aldılar ve başında Obama'nın bulunduğu Kabin, Washington'un ta kalbinde yabancı bir devletin yetkilileri önünde secde ettiler. İsrail Devlet Başkanı ve Başbakanı'nın İran'a yönelik bir savaş açılması konusundaki bahaneleri de saçmaydı: İran kısa süre içinde nükleer bir "kapasiteye" ulaşabilir. Kapasiteden ne kastettikleri sorulduğunda ise, 125 başka ülkenin uzun zamandır sahip olduğu "uranyum zenginleştirilmeden" söz edeceklerdir.

AIPAC'ın takipçileri ve 52 Başkan'ın yabancı bir hükümete hizmet etmek üzere Amerikan hükümetine bu denli nüfuz etmeleri, oldukça şaşkınlık verici bir durumdur. Bu kişilerin hiçbirisi geçmişlerini, şimdi yaptıklarını veya gelecekte İsrail devletiyle bağlantılı rütbelerini gizlemekte de uğraşmıyor-

lar. Savaş bahanelerini gerçekleştirmek için de arkalarına prestijli Siyonist akademisyenlerin desteğini almışlar. Bize şöyle bir argümanı pazarlayıp duruyorlar: İsrail devletinin çıkarlarına hizmet ettiğinizde aslında Amerika Birleşik Devletleri'nin hizmet etmiş oluyorsunuz. Bu noktadan hareketle, yasalara çiğnenip yabancı bir güç için kayıt-dışı bir casusa dönüşmek, hükümetin çok gizli belgelerini İsrail büyükelçiliğindeki Mosad ajanlarına aktarmak, İsrail'i eleştiren veya ona karşı çıkan Amerikalıları tehdit etmek, "vatanperver" bir eylem olarak algılanmaya başlıyor.

Amerika Birleşik Devletleri'nde kamu görevlerinin öncü Siyonistlerin son yirmi yıl içinde belgelendirilmiş performansları, tam anlamıyla bir felaket idi ve ülkeyi yüzyılın en kötü ekonomik ve askeri felaketlerine yönlendirdi. Federal Rezerv'in başında bulunan Alan Greenspan, mali sektörü deregüle edip, üçkağıtçılar ve spekülâtorler için optimal koşulları yarattıktan sonra tüm finans sisteminin çökmesine neden oldu. Onun yerine geçirilen Ben Bernacke ise, Amerikalı vergi mükelleflerinin trilyonlarca dolar parasını Wall Street'in ahabp cavarlarını kurtarmaya dönük fonlara aktardı ve ardından bu kesimlerin son iki yıldır yeniden spekülâtif girişimlerini tekrarlamalarına göz yumdu. Amerika'yı İsrail adına Afganistan ve Irak'ta savaşlara iten Fred Kagan, Paul Wolfowitz, Doug Feith, Libby, Abrams ve Ross da "düşük maliyetli, kolay zaferler" kazanılacağını tüm güvenleriyle öngörmüşlerdi. Bu denli kısa bir zaman içinde bu denli felaket sonuçlar doğuran politikaların üretilmesine tarihte ilk kez rastlanıyordu ve bu girişimlerin hiçbirisi sorumluluk sahibi veya hesap verebilir nitelikte değildi. Bu politika felaketlerinin kusurlu bir muhakeme veya elit bir eğitim noksanlığından kaynaklanmadığı gün gibi ortadaydı. Bu kişilerin tarihi, siyasi, ekonomik ve askeri gerçeklikleri açıkça göz ardı etmeleri, İsrail devletinin Siyonist temellerine körü körüne bağlı olmalarının bir sonucuydu; onlar İsrail devletinin gerçek çıkarlarını benimsemişlerdi ve bu uğurda çaba harcamaktaydılar. Hesap verebilirlik noksanlığı ise, bu sürecin ta ki bir cumhuriyet olarak Amerika'nın kötü yönlendirilen vatandaşlar güruhu açısından yerle bir olacağı ana dek devam etmesini güvence altına alıyordu. Amerika Birleşik Devletleri gibi bir ülke çöküşe geçtiğinde bunun sebebi "dış rekabet" değildir. Azalan rekabet gücü, bunun sadece bir belirtisidir. Gerçek sebep, içsel çürümedir. Yabancı bir devletin etki gücüne girmiş eşkiya görünümü bir azınlığın önünde kendilerini aşağılık bir pozisyona sokan ödelek liderler, bir ulusa ihanet ettiklerinden sonuç böyle olur.

James Petras'ın son kitabının ismi şu şekildedir: The Arab Revolt and the Imperialist Counterattacks, (Atlanta: Clarity Press 2011) (Arap İsyanı ve Emperyalist Karşı-Saldırılar). Dipnotlar ve Kaynak: <http://globalresearch.ca/index.php?context=va&aid=29808>

EKONOMİK VE SİYASİ KRİZLERDEN SONRA TÜRKİYE’NİN ROTASI DEĞİŞİYOR MU?

Türkiye'nin, ihracat için daha önemli bir pazar haline gelen Ortadoğu ile gelişen ticari ilişkileri üzerinde gölgeler belirmeye başladı. Suriye ve İran ile sekteye uğrayan ticaretin Irak'la kapatılması bekleniyor. Türkiye'nin 2000 yılında 6.5 milyar dolar olan Arap ülkeleriyle toplam ticareti 2011 yılına gelindiğinde 35 milyar dolara yaklaştı. Türkiye'den Irak'a 2011'de toplam ihracatta yüzde 6'lık payla 8.2 milyar dolarlık ihracat gerçekleşti.

Turquie Diplomatie

İran'ın Sorunları Çok

Gümrük ve Ticaret Bakanı Hayati Yazıcı konuyla ilgili olarak, “Suriye ile aramızda olan kapılardan, sadece ihracat ve ithalat ürünlerimizin taşınması değil, transit olarak gerçekleştirilen ticari faaliyetlerin seviyesi de düşmüş olmakla birlikte, rölanti seviyesinde devam ediyor” bilgisini veriyor. Gaziantep Ticaret Odası Başkanı Mehmet Aslan ise Suriye’ye yapılacak bir müdahaleden en fazla zararı Türkiye’nin göreceği uyarısında bulunuyor. Hür Sanayiciler ve İşadamları Derneği (HÜRSİAD) Başkanı Yusuf Sarıcı’ya göre ise Suriye’de yaşanan olaylar ile İran ve Amerika arasındaki sorunların yarattığı tedirginlik Türkiye’yi tedirgin ediyor. Sarıcı, “Bölgede yaşanan sıkıntılar nedeniyle yeni pazar arayışına başladık. Rotamızı Afrika ülkelerine çevirdik” diyor.

Türkiye ile Körfez arasındaki ticaret küresel mali krizin ardından yeniden iyileşmeye başladı ve diğer ticaret ortakları Arap Baharının etkilerinden muzdaripken artmaya devam etti. Suudi Ulusal Ticaret Bankası (NCB) tarafından açıklanan rakamlara göre Türkiye’nin Körfez İş Birliği Konseyi (KİK) ekonomilerinden ithalatı Ocak-Ekim 2011’de 3,9 milyar dolara yükseldi. Al Zarouni Grup’tan piyasa analisti Wadaah Taha, Gulf News’a BAE’nin Türkiye’nin, en büyük on ticaret ortağından biri olduğunu ve diğer Körfez ülkeleriyle ticaretin Arap Baharının ardından arttığını söyledi ve “Arap Baharı bazı Körfez yatırımcılarını diğer Arap ülkelerinden Türkiye’ye yönlendirmiş görünüyor. Türkiye’ye toplam KİK yatırımlarının 2011 sonuna kadar 1,7 milyar doları aşması bekleniyor.” dedi. Taha ayrıca, Türkiye ile Körfez arasındaki ticaretin gücünün 2015’e kadar 10 milyar dolara yükseleceğini belirtti.

Türkiye ile BAE arasındaki ticaret 2010’da 4 milyar dolarken Suudi Arabistan ile ticaret ise 2010’da 4,7 milyar dolardı. Türkiye’nin BAE’ye ihraç ettiği başlıca ürünler demir, çelik, tekstil ve elektrik makineleri. İthalat tarafına ise altın, altın kaplama gümüş ve ana metaller hâkim. Taha inşaat ve emlak sektörlerinin Türkiye’nin Körfez’de iş yaptığı başlıca alanlar olduğunu kaydetti. Taha, Kuveyt’in Türkiye’yi öncelikli ülkelerden biri olarak gördüğünü ve oradaki yatırımlarını Ekim 2011 sonuna kadar 1,7 milyar dolara yükselttiğini söyledi. Ayrıca Taha, KİK ülkelerinin bankacılık, çimento, tekstil, sağlık, emlak, lojistik, gıda, tarım, otomotiv ve elektronik alanlarına odaklanması gerektiğini ekledi.

Geçtiğimiz yıl Tunus’a başlayan ve domino etkisiyle bölgenin diğer ülkelerini de saran isyanların son durağı olan Suriye’de, tansiyonu giderek artan çatışmalar, yalnızca siyasi değil, ekonomik ve ticari ilişkilerde de gerginliğe neden oluyor. Ayaklanmalardan önceki süreçte, Suriye, Ankara için ekonomik açıdan Ortadoğu’ya açılan bir kapı konumundaydı. Lübnan, Ürdün, Türkiye ve Suriye arasında “Şamgen” ya da “Levant Dörtlüsü” adı altında bir gümrük birliği kurulması gündemdeydi. Ancak bir süre önce Başbakan Recep Tayyip Erdoğan’ın Güney Kore’de açıkladığı Şam’daki Türkiye Büyükelçiliği faaliyetinin durdurulması kararı, Suriye’ye müdahalenin bir göstergesi olarak algılandı.

Euro bölgesindeki krizin derinleşmesinden sonra Türk ihracatı için daha önemli bir pazar haline gelen Ortadoğu’da gelişen ticari ilişkiler üzerinde de tehlikeler belirdi. Özellikle Suriye’de iç çatışmaların şiddetinin giderek tırmanmasıyla ticaret durma noktasına geldi. Ekonomi Bakanlığı’nın verilerine göre Türkiye’nin Suriye’ye ihracatında 2011 yılında bir yıl öncesine göre 1 milyar 845 milyon dolardan 1 milyar 611 dolara gerileyerek yüzde 13 düşüş yaşandı. İthalattaki düşüş ise 663 milyon dolardan 524 milyon dolara gerileyerek yüzde 20’nin üzerinde düşüş görüldü. Geçen yıl genelindeki düşüş sonrası 2012 başından bu yana da Suriye ile ticaret gerilemeye de-

vam etti. Yılın ilk ayında ihracatta 108 milyon dolardan 68 milyon dolara, ithalatta da 31 milyon dolardan 8 milyon dolara geriledi. Aylık bazda ihracattaki düşüş yüzde 37’yi bulurken, ithalattaki gerileme yüzde 62’lere geldi. Öte yandan özellikle nükleer programıyla dünya gündeminden düşmeyen İran’la son yıllarda ivmelenen ticaret, ABD’nin artan yaptırımları ile sekteye uğruyor. 2011’de ülkeyle 16 milyar dolara ulaşan ticaret rakamlarının 5 yıl içinde 30 milyar dolara ulaşması bekleniyordu. Ancak gerek yetkililere, gerekse ülkeyle ticaret yapan şirketlere göre başta para transferi olmak üzere yaşanan sorunlar, bu hedefi ciddi tehlikeye sokuyor. Risk Analiz ve Değerlendirme Yönetmeni Ali Kemal Yıldırım ve Tahir Cem Berik’in konuyla ilgili hazırladıkları detaylı rapora göre İran’a yönelik yaptırımlar derinleşerek devam ederken, İran’ı uygulanan yaptırımların etkisizliğini öne sürerek savaşın kaçınılmaz olduğunu düşünenlerin sayısı da gün geçtikçe artıyor.

AB, Birleşmiş Milletler Güvenlik Kurulu’nun İran’a ilişkin yaptırım kararlarını kendi mevzuatına uyumlu hale getirerek uygulamaya başladı. Bu ülkeye en geniş yaptırım uygulayan ABD ise son olarak tarihinde olmadığı kadar kararlı bir tutumla 31 Aralık 2011’de bir yasa çıkardı. Yasa ile İran finansal sistemini, İran Merkez Bankası’nı ve İran petrol ticaretini de konu alan yeni yaptırımlar uygulamaya koydu.

Ayrıca uluslararası bankacılık işlemlerinde aracılık eden Belçika merkezli kilit kuruluş SWIFT’in yaptırım uygulanan İran banka ve finans kuruluşlarına hizmet vermeyi kesmesi İran finansal sistemini uluslararası sistemle bağlantısını koparacak önemli bir gelişme olarak değerlendiriliyor. Öte yandan ABD’nin İran’a yönelik yaptırımlarında Türkiye’nin aleyhine çifte standart uygulamaya başlaması tepki alıyor. Japonya ve on Avrupa Birliği ülkesine İran’dan petrol alımlarını azalttıkları gerekçesiyle finansal yaptırımlardan muafiyet kararı alan ABD, Türkiye, Çin, Hindistan ve Güney Kore’yi muafiyet dışı bıraktı.

2011’de Türkiye İran ticari ilişkilerinde önemli artış yaşanmıştı. 2010 yılında 10,7 milyar dolar civarında olan iki ülke arasındaki ticaret hacmi 2011’de 16 milyar dolara ulaştı. 2010’da 3 milyar dolar olan İran’a yapılan ihracat ise 2011’de 3,6 milyar dolara ulaştı. 2000 yılında ihracat rakamı ise sadece 236 milyon dolardı. Bununla birlikte İran ile Türkiye arasındaki ticaret hacminde 5 yıl içinde 30 milyar dolar rakamı hedefleniyor. Ancak son dönemde yoğunlaşan sorunlar, özellikle Türkiye’nin İran’dan tedarik edeceği petrol ve doğal gaz alımlarının önümüzdeki günlerde daha da önemli bir sorun olarak belirliyor.

Forum Fuarcılık ve Geliştirme Yönetim Kurulu Başkanı Bilgin Aygül, uygulanan ciddi yaptırımlara rağmen Türkiye ile İran arasında son yıllardaki artışa dikkat çekerek, “İran Türkiye için, Türkiye İran için doğuya ve batıya geçiş noktaları. İran’ın etkin olduğu doğusundaki ülkelerde, özellikle Afganistan Pakistan gibi ülkelerde Türkiye’nin de etkin ilişkiler kurması olası” diyor. Beş yıldır İran’da kurdıkları İran ortak-

lı şirket üzerinden bu ülkede ticaret yapan Sarar’ın ev tekstili markası SarEV’in Genel Müdürü Erdal Deniz ise son bir yıla kadar oldukça gelişen bir pazar olduğunu belirterek, yaşadıkları en önemli sorunu şöyle anlatıyor: “Satışın gerçekleşmesi, dağıtımı, tahsilat gibi konularda sorun yaşamıyorduk. Ancak son bir yıl içinde finansal yönden ciddi sıkıntılar var. Dolar bazlı çalışıyorduk, özellikle paranın transferleri konusunda sıkıntıları tavan yapmış durumda” Deniz, ayrıca son üç buçuk aydır para transfer edemediklerini, ihracatın durduğunu ve şu anda para transferi konusunun en öne çıkan sorun olduğunun altını çiziyor. İran’la ticaret yapan şirketlerden Gübretaş’ın eski Genel Müdürü Mehmet Koca da “2023’teki ticaret hedefine bölge ülkelerini göz ardı ederek ulaşamayız” diyor. Konuyla ilgili olarak Türk İran İş Konseyi ise İran ile ticarete yaşanan ana sıkıntıları şöyle sıralıyor: “İki ülke arasında kademeli olarak düşürülmesi üzerinde anlaşılmış bulunan gümrük oranlarının hala çok yüksek olması sorun teşkil etmektedir. Ayrıca ulaşım konusunda yaşanan sıkıntıların başında İran’ın Türk araçlarına verilen yakıtın fiyatına akaryakıt fiyat farkı adı altında alınan ücretlere zam yapması ve yol vergisi gelmektedir”

Bu tehlikelere karşın bölgede siyasi anlamda etkinliğini artırmaya çalışan Türkiye için Kuzey Afrika ülkeleri önemli birer ticari partner. Gerek bölge ülkelerinden Türkiye’ye yapılan yatırımlar, gerekse Türk şirketlerinin Kuzey Afrika bölgesindeki yatırımları, bu bölgede kalıcı adımlara hazırlandığına işaret ediyor. Hatta Ekonomi Bakanlığı bir süre önce ihracatçının elinden tutan ticari müşavirlikler ve atışeliklerin sayısını daha da artırmak için kolları sıvadı. Türkiye’nin yurtdışı yapılanmasıyla bünyesine yeni merkezle ekleyen bakanlık, sadece bu yıl 23 ülkede atışelik açmak üzere de çalışmalara başladı. Türkiye ihracatının önümüzdeki dönemde rotasını belirleyecek yeni atışeliklerin 10’u Afrika kıtasında yer alıyor.

Son 10 yıldır Arap ülkeleriyle Türkiye arasında artan ticareti rakamlarda da açıkça görülüyor. Türkiye’nin 2000 yılında 6,5 milyar dolar olan Arap ülkeleriyle toplam ticareti 2011 yılına gelindiğinde 35 milyar dolara yaklaştı. Bu ivme sadece ticarete değil, turistik ziyaretlerde de kendini gösterdi. Kültür ve Turizm Bakanlığı verilerine göre 2009 yılında Türkiye’ye 912 bin Arap turist gelirken, Mavi Mara-mara olayı, Erdoğan’ın bölgede artan popülaritesi ve Türk dizilerinin etkisiyle 2011 sonunda bu rakam 1 milyon 400 bine ulaştı. Ayrıca Ekonomi Bakanlığı Sözleşmelerden Sorumlu Genel Müdür Yardımcısı Müge Varol’un verdiği bilgilere göre dünya genelinde 205 milyar dolarlık iş yapan Türk müteahhitler, sadece Arap ülkelerinde 84 milyar dolarlık 1979 projesi tamamladı. Kriz yılı olmasına rağmen 2011’in ilk 11 ayına ait veriler bölgedeki 10 ülkeye yapılan ihracatın yükseldiğini, 7 ülkede ise dramatik olmayan düşüşler yaşandığını ortaya koyuyor. Buna göre Fas, Irak, İran, Katar, Lübnan, Mısır, Suudi Arabistan, Tunus, Umman ve Birleşik Arap Emirlikleri’ne ihracat arttı.

Türkiye için Almanya’dan sonra ikinci büyük ihracat pazarı olan Irak’a 2011’de toplam ihracatta yüzde 6’lık payla 8.2 milyar dolarlık ihracat gerçekleşti. İhracatçılar, Türkiye’nin Suriye olan ticari ilişkileri yavaş-lasa bile bu açığın Irak ile kapatılabileceğini düşünüyor. Özellikle otomotiv ve tekstil ürünleri en önemli kalemlerden biri olan ülkeyle, bu yılın ilk iki ayında da ticaretin hız kesmediği görülüyor. Bir süre önce bölgede petrol devi şirketlerin çekilmesi gündeme gelmiş, Genel Enerji bölgeye yönelik yeni yatırım planlarını açıklamıştı. 2012 yılında özellikle bu alana dönük yatırımlar için şantiye kurulumu, alt yapı çalışmalarının önemli iş fırsatları yaratacağını ifade eden DEİK Irak İş Konseyi Başkanı Ercüment Aksoy’a göre ise bu sayede 1 milyar dolarlık bir fırsat yaratılacak.

Türk bankası Halkbank, son 18 aydır diğer bankaların çekindiği işlemleri İran ile yapılan ticaret anlaşmalarıyla gerçekleştirdiği için petrol piyasasında ün kazandı. ABD Başkanı Barack Obama tarafından, İran merkez bankasıyla anlaşma yapan finans kuruluşlarına yönelik yaptırım uygulanması konusunda imzalanan yeni bir anlaşmayla tüm dikkatler Halkbank’a yöneldi. Halkbank’ın İran’a yönelik tutumu büyük ölçüde, bankanın yüzde 75’ine sahip olan NATO ülkesi Türkiye, İran nükleer programı nedeniyle Tahrana karşı uygulanan uluslararası yaptırımlara muhalif tutumunu yansıttıyor. Büyük ölçüde komşusundan ithal ettiği petrol ve doğal gazı bağımlı olan NATO ülkesi Türkiye, İslam Cumhuriyeti’ne karşı uygulanacak BM yaptırımlarına 2010 yılında karşı çıktı. Yetkililer sürekli olarak, Türkiye’nin özellikle ABD ve AB tarafından açıklanan tek taraflı sert yaptırımları uygulamakla yükümlü olmadığını söylüyorlar. Türkiye’yi birkaç defa ziyaret eden ABD Hazine Bakanlığı yetkilileri, İran’daki kuruluşlarla iş yapmanın ABD finans sisteminden çıkarılma riskini taşıdığı konusunda bankaları uyardılar. Bu, ABD ile çok az ilişkisi olan devlet kontrollü bir banka olması nedeniyle Halkbank’a çok da büyük bir tehdit oluşturmuyor. Ancak yeni yasa baskıyı artırabilir. Enerji Bakanlığında bir yetkili, Türkiye’nin tek petrol rafinerisi ve İran’ın önemli bir müşterisi olan Tüpraş için ABD yaptırımlarından muaf tutulmasını isteyeceğini doğruladı. Halkbank, Türkiye’nin en büyük şirketi Koç Holding’e ait olan Tüpraş’ın İran’a yaptığı ödemelerle ilgileniyor. Halkbank aralık ayında Hint rafinerisi BPCL için hesap açmayı reddetti. Hiçbir neden gösterilmedi. Ancak Türkiye’nin Washington’la daha fazla ters düşmekten kaçındığına dair spekülasyon ortaya çıktı.

Halkbank yurt dışında sınırlı alanda işlem yapıyor. İnternet sayfasında Bahreyn’de bir ve Kuzey Kıbrıs’ta da Türklere hizmet veren dört şubesi olduğu yazıyor. Ayrıca Tahrana’da, 2004’te Pamukbank’ı devralması sonrasında kendisine kalan bir temsilcilik mevcuttur. Bir kaynağa göre Tahrana’daki temsilcilik yalnızca, Türkiye ile İran arasındaki ticari işlemler ve ödemelerle ilgileniyor ve BM yaptırımlarının ihlal edilip edilmediğine yönelik kontroller yapıyor.

(Kaynaklar: Gulf News, Reuters ve du)

HER ŞEY YENİDEN YAPILANDIRILMALI YENİ PARADİGMA VE YENİ ANAYASA'YA DOĞRU

Hicham Driouch

Netice-i Kelamda

1 - Artık Türkiye'nin mevcut yapı ve zihniyet ile varlığını sürdüremeyeceği hemen herkesin gördüğü bir hakikattir.
2 - Türkiye belki de imparatorluktan-cumhuriyete geçiş ile bir değişim dönüşüm sürecini yaşamaktadır. Yaşanan dönüşüm süreci 'cumhuriyetin demokratikleşmesi' olarak da ifade olunabilir.
3 - Bunun neticesi kökeni bir asır öncesine dayanan ama bugünümüzü doğrudan etkileyen ve/veya güncel ama tarihi derinliği olan sorunlar çözülmeden yola devam edilebilmesinin çok zor oluşudur.
4 - a- Yaşanan siyasal-toplumsal gerilim, b- Özellikle 1975 sonrası doğanların gelenek ile eski-ler gibi irtibatının olmaması.-dindar gençlerin din ile ilişkisi dahi eskiler gibi değildir- Ki bu yeni kuşakların bir dönüşüm için hazır olduğunu gösterir.
c- Kültür hayatında yaşanan kargaşa ve şekilsizlik.
d- Son dönemde yakın-tarihe artan ilgi, tüm bunlar yaşanan dönüşüm sürecinin alametleridir.

Nihayetinde;

5 - Türkiye'nin imparatorluk bakiyesi olmasın-

nebilir. Türk devlet geleneğinde ordunun devlet ve toplum üzerinde vesayeti gibi bir şey söz konusu değildir. Evvela değinmek gerekir ki, Orta-Asya Turanî kavimlerinin kurduğu devletlerin, modern devlet organizasyonu ile benzerliği çok azdır. Daha doğrusu göçebe Türklerin kurduğu bu organizasyonlar ile eş zamanlı olarak var olan yerleşik toplumların, Çinlilerin, İranlıların, Hintlilerin, devlet organizasyonlarına da pek benzememektedir. Turanî kavimlerin bugünün tarih yazıcılığının devlet olarak adlandırdığı örgütlenmeleri, büyük ölçüde boyların, kabilelerin bir araya gelerek oluşturduğu, belki federasyon denilebilecek örgütlenmelerdir. Başta da bir başbuğ, kağan, han, hakan vardır. Devlete dair Selçuklar İranlılardan, Osmanlı hem İran hem de Bizans'tan çok şey alır, öğrenir. Orta-Asya Türk toplulukları da benzer şekilde Çin'den, özellikle devlet organizasyonu ve idaresi hususunda da, etkilenir. Bunun sebebi, devlet ile topluluğun ayrıştığı, topluluğun dışında, ona tahakküm eden bir devlet örgütlenmesinin,

göçebe toplumlardan ziyade, yerleşik toplumlara has oluşudur. Bütün Türk devletlerinde, devlet kurumlarının üzerinde ya padişah-sultan ya da hakan veya başbuğ vardır. Orta-Asya Türk devletleri de dâhil, Selçuklularda ve Osmanlılarda ordunun devlet ve toplum üzerinde vesayetinden bahsetmek tarihi hakikatlerle bağdaşmaz. Göçebe Turanî kavimlerde, ordu ile topluluğun ayrışmadığı, topluluğun dışında ve üzerinde, ona tahakküm edebilecek, bir ordu örgütlenmesi olmadığı görülür. Osmanlı'nın muhtemelen Roma modelini örnek alarak oluşturduğu Yeniçeri ocağı ise izaha çalıştığımız Turanî geleneğin dışındadır. Ancak Roma'nın lejyonları şehrin (Roma'nın) dışındadır. Osmanlı'da yeniçerilerin İstanbul'da oluşu özellikle sonraları sorunun çıkmasının zemini olur. Akıncı ve Sipahi ocakları ise eski geleneğin devamı olarak görülebilir. Akıncılar, Osmanlı'nın, Orta Asya bozkırlarından taşıdığı göçebeliliğin pozitif yanıdır, Turanî kavimlerin savaşçılığı ile İslamiyet'in Cihat prensibinin buluşmasıdır, Alperenlerin 16. Yüzyıla kadar gelen mücessem hali-

dan kaynaklanan farklılıklarının, kutuplaşma unsurları olması yerine, ülkenin büyümesini gerçekleştirecek sinerjiyi oluşturacak sentezin unsurları haline gelmesinin sağlanması için, imparatorluk bakiyesi olmasından kaynaklanan farklılıkların, ülkenin enerjisini emerek küçülmesine yol açan kutuplaşma unsurları olması sürecini tersine çevirecek, ülkenin büyümesini gerçekleştirecek sinerjiyi oluşturacak unsurlara dönüştürmek gereklidir. Esasen Osmanlı medeniyetinin sırlarından biri de budur; Farklılıkları beraberliğinin, çokluğu birliğin önünde engel, bunları mutlak karşıtlık olarak görmemektir.

Ezcümle;

6. Bugün geline nokta, ordu rejime Vasi rolünü artık oynayamaz durumdadır. Ancak mesele elbette sadece Vasinin değişmesi değildir. Vesayet rejiminin sona ermesi için, İttihat-Terakki'den beri süregelen siyasi anlayışın kurumlarının, hukukunun, paradigmasının değişmesi ve yeniden yapılan-dırılması zaruridir, elbette yeni Anayasa'nın da....

dir. Sipahi Ocağı ise, göçebe savaşçılardan olan Türklerin yerleşik hayata geçiş sürecinde, tımar usulü ile orduyu üretimin içinde örgütlemesinin, mükemmel sayılabilecek bir uygulamasıdır. Önemle vurgulanması gereken iki husus ise şudur: Akıncı Ocağı'nın bitişi esasen Osmanlı'nın dinamiklerinin bitişidir. Akıncıların, Sadrazam Sinan Paşa'nın hiyanet olarak addedilebilecek gafleti ve paraya düşkünlüğü sebebi ile kurulması, oldukça hazin bir hikâyedir. Yeterince üzerinde durulmuş mudur, bilemiyoruz; Akıncıların imhası, Osmanlı'nın, Orta Asya bozkırlarından taşıdığı göçebeliliğin pozitif yönünün, dinamiklerinin bitişidir. İkinci olarak, İttihatçılardan bu yana süregelen Askeriye'nin devlete ve topluma tahakküm etmesi geleneği tarihte dayanağını, belki Yeniçeri ocağında bulabilir. Bu onun devamıdır, demek değildir. Ancak Yeniçerilerde de, kendi kurumsal varlıkları, devlet ve milletin menfaatleriyle bir ve aynı telakki olunuyor veya üstünde tutuluyor, manasındadır. Yeniçeri ocağını, Türk devlet ve ordu geleneği içinde düşünmek, ne kadar doğru olur? Düşünülməsi gerekir. Bu yeni tipte ve çarpıtılmış şekilde, ordu-devlet ve de ordu-millet anlayışının oluşmasında, Alman Goltz Paşa'nın (Colmar von der Goltz) asker-millet düşüncesini İttihatçılara benimsetmesinin de mühim rolü vardır. Goltz Paşa'nın Das Volk in Wajfen (Asker-Millet) adıyla kaleme aldığı eser, İttihat-

çıların belki de en fazla etkilediği eser olur. 1884 tarihinde Millet-i Müsallaha adıyla Osmanlıca çevirisi yayımlanan eser onlarca baskı yapılar. Askeri okulda subaylara tavsiye edildiği gibi, birçok aydın tarafından analiz edilir. Anadolu'yu vatan olarak adres gösteren Goltz Paşa, İstanbul yerine, bir Anadolu şehrinin başkent olmasını da ilk önerenlerdendir. Tüm bunlar, İttihatçıların ve sonra Kemalistlerin Türklük tahayyülleri ve Türkcülük ideolojisi üzerinde etkili olur.

E. Osmanlı'da devletin bütün kurumlarının üzerinde Padişah-Halife var olduğu göz ardı edilmemelidir. Daha önceki Türk devletlerinde de durum aynıdır; bütün devlet kurumlarının üzerin de hakan veya başbuğ vardır. Cumhuriyetin başında Mustafa Kemal Atatürk'ün güçlü cumhurbaşkanlığı ve

"tek adamlığı" bunun devamı gibidir. Esasen Mareşal Fevzi Çakmak'ın Mustafa Kemal Atatürk'e "Başbuğum" şeklinde hitap etmesi de bu geleneğin tezahürü, devamı olarak görülebilir. Atatürk'ün Cumhuriyet sonrası askerlikten istifası ve siyasete devam edecek askerlere de istifa şartı getirmesi, orduyu politika dışında tutma siyaseti olarak değerlendirilir. Bu doğru olmakla birlikte burada Mustafa Kemal Atatürk'ün bu hareketi ile ordunun ve sivil siyaset kurumlarının üzerinde, sanki başkanlık sistemindeki başkanın pozisyonuna benzer bir pozisyon kazandığı da söylenebilir. Bu husus önemlidir. Ancak sonrasında, özellikle de çok partili siyasi hayatta, halkoyu ile seçilmemiş ve sorumsuz bir cumhurbaşkanı ile seçilmiş başbakan, sanki bir iki başlılığı ortaya koyar gibi görünür. Oysa Cumhuriyetin ilk anayasası, birinci meclis, yani yerel kongrelerin delegelerinden oluşan ve millet iradesini hakikaten temsil ettiren meclis tarafından yazıldı. Gerçi daha sonra Milli Mücadele'nin önderi Mustafa Kemal Karizmatik, otoriter bir "şefe", rejim de tek parti rejimine dönüşmüşse de, anayasanın millet egemenliği ve bu egemenliğin yalnız ve ancak TBMM tarafından kullanılabilmesi hususları değişmemiştir. 27 Mayıs Anayasası ile ihdas olunan atanmış kurulların (Anayasa Mahkemesi, MGK vb.) vesayet rejimini kurumsallaştırıp pekiştirmesi de bu tabloya eklenince, milli iradenin hükmünün yürütmesine mani bir sistemin geliştiği açıkça görülmektedir. Bugün artık cumhurbaşkanı halk tarafından seçilecektir. Ancak parlamenter sistemde seçilmiş cumhurbaşkanı, nasıl olacaktır? Başbakan ile birlikte bir iki başlılık ortaya çıkmayacak mıdır? Bu da ayrı bir meseledir. Başkanlık sistemi tartışmaları elbette abesle iştigal değildir. Zihniyet değişimi ile birlikte, devletin bir şekilde yeniden yapılandırılması kaçınılmazdır.

F. Kürt meselesi, Ermeni meselesi, Rum, Süryanî azınlıkların sorunları ırkçılık/milliyetçilik akımının ve ulus-devletin ortaya koyduğu sorunlardır. Ulus-millet ve ulus (millî)-devlet ise, ulusçuluğun-milliyetçiliğin etkilediği zihniyetler sayesinde inşa edilmiş, tasarlanarak inşa edilmiş, bir nevi hayal edilerek inşa edilmiş, toplulukların ortak adıdır. Ulus ve ulus-devlet, kadim imparatorlukların ve geleneksel cemaatlerin yerine, yani dinlerin ve dini doktrinlerin vazettiği "asli prensipler" ile –nisbeten- daha uyumlu sosyal formasyonların yerine, inşa olunmuştur. Ulus'un tanımı "öteki"nin tanımı ile olduğu- mümkün olduğu içindir ki; kavimler, etnisiteler cemaatler arasına çatışmayı düşmanlığı da eş zamanlı olarak başlatmış, geliştirmiş bugüne değin taşımıştır. Irkçılık/milliyetçilik kadim bir yapı olan Osmanlı'yı etkiler ve parçalanma –atomizasyon – sürecine sokar. Önce Balkanlardaki gayri-Müslim unsurlar bağımsızlık talebi ile ayaklanır ve Müslüman ahalîyi saldırırlar. Bu, İttihatçıların reaksiyoner bir şekilde Türkcülüğe yönelmelerinin de sebepleri arasındadır. Ancak Türkcülük sadece bununla izah olunamaz. Modern dünyanın geneline egemen olan kargaşa ve parçalanma göz önüne alınmalıdır. Ve modern Batı'nın egemen siyasi-ideolojik anlayışlarının ötesinde, çok daha önemli, derinliği olan sebepleri vardır. Neticede devlete egemen unsurun milliyetçiliğe hatta ırkçılığa yönelmesi, imparatorluğun çöküşünün esaslı sebeplerindendir. Vatani kurtarma niyet ve ıddiası ile yola çıkanların elinde "Vatan" dağılıp gider. Gerçi bizde ırkçılık Cumhuriyet sonrası bir dönem söylem düzeyinde kalmıştır. Ancak savaş şartlarında Rum ve Ermeniler tehirci tabi tutulmuş, bir nevi "soysürüm" yaşanmıştır. Milliyetçilik rüzgârı ve yabancı güçlerin kıskırtmaları ile gayri-müslim ahalî isyana kalkmış ve Müslüman ahalîyi katle girişmiş ise de, devletin devlet olarak sorumlu olduğu ve devlet gibi davranması gerektiği izahtan varestedir. Her ne olmuşa ve yaşanmışa, tüm bunların ırkçılık/milliyetçilik üst başlığı ve bağlamında ele alınması gerekmektedir. Elan Kürt meselesi etrafında yaşanan tartışmalarda bu sorun güncelliğini korumaktadır. Ermeni sorunu da uluslararası platformlarda önümüzdedir.

Tüm bu kimlik, aidiyet sorunları milliyetçilik ile değil, doğal aidiyetlerin doğallığında benimsenmesi ve doğrudan ifadesinin önündeki engellerin kaldırılmasıyla çözüm sürecine girebilir. Cumhuriyetin kuruluşunda, kurucu elitlerin Türkcülüğü unsurları bir arada tutacak tutkal olarak görmeleri az çok anlaşılabilir. Lakin bu tutkalın yeterli olmadığı artık herkes tarafından görülmektedir. Türklük alt kimlik midir, üst kimlik midir, yoksa nedir gibi tartışmalar ve "Türkiye Türklerindir" gibisinden şiarlar yerine, Türkiye'de yaşayan insanların Türkiyeli olduğu tanımıyla ve muhtemel yeni anayasanın etnisite açısından kör oluşuyla çözümlenebilir.

TOKYO’NUN KALBİNE YAPILAN SALDIRI NADİR METALLER OYUNU

Temel mesele: ham maddeye erişim veya işleme teknolojisine sahip olmak değil. Nadir metal karmaşasının kalbinde: Japonya ve bu ülkenin ekonomik ve diplomatik gücünü koruma çabaları yatıyor. Keza Japonya, Çin’in Asya’daki öncü ihracatçı ve büyüme motoru haline gelmesi sonucunda gölgede kalmıştı. Nadir metallerin halihazırdaki jeopolitik “üne” kavuşmaları, 2010 yılına rastlamaktadır; söz konusu tarihte Japonya’nın yasadışı olarak avlandığını ileri sürdüğü Çinli bir balıkçı teknesini Diaoyutai/Senkakyu adalarının yakınlarında alıkoyması üzerine misillemede bulunan Çin Halk Cumhuriyeti, Japonya’ya nadir metal sevkiyatını engellemiştir.

Peter Lee

Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa Birliği ve Japonya’nın Çin Halk Cumhuriyeti’ne karşı birlikte kaleme aldıkları ve Çin’i Dünya Ticaret Örgütü’ne şikayet eden ortak metni, ABD Başkanı Barack Obama’nın “Çin’i siyasi arenada yalnızlaştırma politikasının” bir başka tatmin edici örneği olarak karşımızda duruyor. Bu hareket, aynı zamanda, dünyanın hangi yöne doğru kaymakta olduğuna ve Japonya’nın ekonomik ve jeopolitik konumunu sürdürme girişimlerine dair de bazı ipuçları sağlıyor.

Çin Halk Cumhuriyeti’nin nadir metallere ilgili davayı kaybetmesi kötüye alamet olur. Keza, bu, daha önceleri Amerika, AB ve Meksika’nın Çin’e karşı ham madde ihracatı kısıtlamaları konusunda açtıkları davanın birebir aynısı gibi görünüyor. Pekin, bu davada gerekse temyizinde kaybetmişti.

Hammadde davasında, Dünya Ticaret Örgütü’nün verdiği karara göre, Çin’in boksit ve diğer maddeler için getirdiği ihracat vergileri ve kotalar rejimi, yerli tüccarları ve işlemcileri kayırmış; yabancı alıcılara karşı ayrıcalık yaratmıştı. Dolayısıyla, Çin Halk Cumhuriyeti’nin, “söz konusu tedbirlerin, kıt kaynakların korunması ve çevre kirliliğinin önlenmesi konusunda GATT’ın da kabul ettiği ihracat kısıtlamaları bağlamında değerlendirilmesi gerektiği” yönündeki savunması reddedilmiş; gerekçe olarak da öncelikli olarak yabancı alıcıları hedefleyen fiyat ve miktar denetimlerinin bir koruma politikasına uygun düşmediği iddia edilmişti. O dönemde, bundan bir sonraki adımın, nadir metallere ilgili bir şikayet olacağı herkesin malumuydu. Dolayısıyla, Obama’nın 13 Mart günü Beyaz Saray Gül Bahçesi’ndeki üst düzey tespitleri şaşırtıcı olmadı. Çin’in yerden yere vurulması, bu seçim döneminde iyi bir siyasi koz olarak görülüyor ve Amerikan yönetimi ile medya, Çin tehdidine karşı özgürlüğün ve adil rekabetin zaferi olarak bu davayı allayıp pullamak için ellerinden geleni yaptılar; Çin’in dünya çapındaki nadir metal üretiminde %97 gibi tekelci bir paya sahip olduğunu ileri sürdüler.

Bununla birlikte, söz konusu %97 sayısının ötesinde, bu hikaye aslında pek de gerçekçi sayılmaz. Çin, dünyadaki nadir metal rezervlerinin sadece %30’luk bir bölümünü elinde bulunduruyor. Bu da, Dünya Ticaret Örgütü’nün şikayetinin, Batılı ülkelerin çıkarını ne ölçüde koruduğu sorunu gündeme getiriyor. Öte yandan, ihracat kota sisteminin uygulanmasına ek olarak, Çin’in üretimi konsolide etme, kirliliği azaltma ve etkisiz / kirlileti madenleri kapatma yönünde aldığı tedbirler, küresel düzeydeki nadir metal fiyatlarını da yükseltmiş bulunuyor.

Ayrıca, bu alanda öncü rol üstlenen en az iki büyük nadir metal madeni bulunuyor: ABD’deki Mountain Pass madeni ve Avustralya’daki Lynas projesi. Kaliforniya’nın Mojave çölünde bulunan Mountain Pass, dünyanın en büyük nadir metal madeni olarak biliniyor. Zamanında küresel üretimin yarısından bu maden sorumluymuş. 2002 yılında üretimini durdurmuş; Çin menşeli ucuz ürünlerin akını sonucunda da kepenkleri indirmiş. Halihazırda Molycorp’un satın aldığı maden yeniden açılıyor. Kısa süre önce Kanadalı nadir metal işlemcisi Neo Materials Technologies’yi 1,3 milyar Kanada doları karşılığında satın almış.

Çin’e yönelik öngörülen neredeyse tüm yaptırım hikayelerine eşlik eden argümanın aksine, Çin’in vergi ve kota engellerinin ortadan kaldırılması küresel düzeyde fiyatları yükseltecek ve belki de Batı’nın bu alandaki yatırımlarının gelişimini engelleyecek.

Çin hükümetinin ileri sürdüğü gibi, 2011 nadir metal ihracat kotasının sadece yarısı taahhüt edilmiş; bu da demek oluyor ki, küresel talebin bastırılması için bir takım sınırlar var; bu da Molycorp ve Lynas’ın yatırımlarının sağlıklı bir düzeye çıkmasını mümkün kılabiliyor. Öte yandan, Çin hükümeti, yerli kullanıcılar yerine ihracat piyasasına hizmet etmek üzere Çinli tedarikçilerin üzerindeki baskıyı azaltmak için denizaşırı yeni nadir metal kaynaklarının geliştirilmesini açıkça memnuniyetle karşıladı. Aslında Lynas’ın CEO’su Nicholas Curtis, Çin Halk Cumhuriyeti’ni iyi tanıyan ve yakın bağları olan bir kişi. Lynas’ın Malezya’daki işleme tesisi için gereken teknoloji, Çin tarafından sağlanıyor.

Mountain Pass konusuna gelince, şirketin yönetim kurulu başkanı Ross Bhappu muhabirlere şöyle söylüyor: “Şaşırtıcı bir durum olsa gerek: Çinliler, bu madenin çalıştırılmasına başlamamız konusunda oldukça destekçi oldular. Yeryüzündeki tek nadir metal sağlayıcı olarak kendilerinin olmasını artık istemediklerini ifade ettiler. Ülkelerinde ürettikleri her şeyi tüketceklerinden, dolayısıyla da ihraç

edecek üretimlerinden geriye pek bir şeyin kalmayacağından endişe ediyorlar.” Technology Metals’in yaptığı bir araştırmaya göre, yeryüzündeki her nadir metal elementi, 2017 yılına kadar veya daha önce “daimi fazla” noktasına varacak.

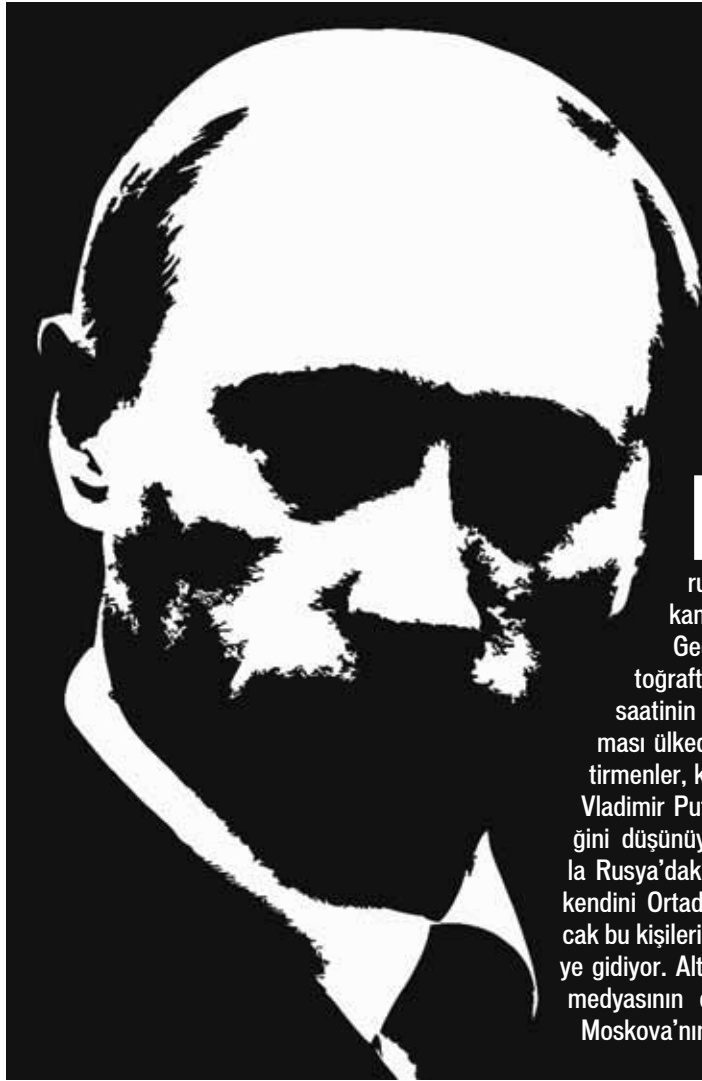
Buradaki temel mesele; ham maddeye erişim veya işleme teknolojisine sahip olmak değil. Nadir metal karmaşasının kalbinde; Japonya ve bu ülkenin ekonomik ve diplomatik gücünü koruma çabaları yatıyor. Keza Japonya, Çin’in Asya’daki öncü ihracatçı ve büyüme motoru haline gelmesi sonucunda gölgede kalmıştı. Nadir metallerin halihazırdaki jeopolitik “üne” kavuşmaları, 2010 yılına rastlamaktadır; söz konusu tarihte Japonya’nın yasadışı olarak avlandığını ileri sürdüğü Çinli bir balıkçı teknesini Diaoyutai/Senkakyu adalarının yakınlarında alıkoyması üzerine misillemede bulunan Çin Halk Cumhuriyeti, Japonya’ya nadir metal sevkiyatını engellemiştir.

Çin Halk Cumhuriyeti’nin Japonya’yi kalbinden

vurma girişimleri ise ters tepti. Japonya’nın kendi tahminlerine göre altı ay daha yetecek kadar nadir metal rezervi olmasına (Çin bu rakamın daha yüksek olduğundan da şüphe ediyor) ve Japonya’nın üretiminde herhangi bir aksama yaşanmamasına karşın, nadir metaller Çin’in Kuzey Asya’daki hedeflerini göstermek için yararlı bir sembol haline geldi; keza Çin Halk Cumhuriyeti’nin Güney Çin Denizi’ndeki saldırgan iddiaları, Çin’in Güney Asya’da yarattığı tehdidin somut bir örneğini teşkil etmişti. Diplomatik ve siyasi sinerjinin bir örneği olarak ise, Amerika Birleşik Devletleri, “Asya’ya geri dönüşünü”, Japonya’nın nadir metal iddialarını destekleyerek gerçekleştirmiş oldu. Nadir metaller üzerinden yaşanan kavgaya, Çin’in iddia edilen hainliğinin mukemmeli bir örneği de aslında. Nadir metaller sadece Batı’nın savunma teknolojisinin merkezinde kabul edilmiyordu; aynı zamanda Çin’in nadir metaller alanında elde ettiği tekel Batılı şirketleri tehdit

edici bir hal alıyordu. Dünya Ticaret Örgütü’nün Çin’e karşı açtığı davalar, Japonya’nın da diplomatik gündeminde yerini bulmuştu. Temmuz 2011’de Asahi Shimbun, yazdığı yazıda, “daha önceleri Çin aleyhine Dünya Ticaret Örgütü’ne tek bir şikayetle dahi bulunmayan Japonya’nın, mesele nadir metallere gelince bu şikayette bulunması gerektiğini iddia etmiş; Çin Halk Cumhuriyeti’nin hammadde davasını kaybetmesini de örnek olarak göstermişti.”

Şöyle bir spekülasyon ortaya atılabilir: Japonya, nadir metaller konusunda Çin’le doğrudan karşı karşıya gelerek riskli bir adım atmadan önce hammadde konusundaki şikayetin ne yönde evrileceğini görmek üzere geri planda durmayı tercih etmiş; temkinlilikten yana durmuştu. Japonya ise, halihazırdaki nadir metaller davasında hiçbir zaman bir cesaret örneği olmamıştı. Her ne kadar Japonya hükümeti bu zamana değin Çin ile olan nadir metaller mücadelesinde en azılı düşman olagelse de, Çin’i

PUTİN KARŞITLARI PATRİK’İ DE ELEŞTİRİYOR

BBC

Rus Ortodoks Kilisesi, son günlerde karşı karşıya kaldığı eleştirilerin saldırgan liberallerin ve ruhban sınıfı karşıtı güçlerin karalama kampanyası olduğunu iddia ediyor.

Geçtiğimiz günlerde yayınlanan bir fotoğraftan Patrik Kiril’in İsviçre yapımı altın saatinin dijital olarak silindiğinin ortaya çıkması ülkede tartışmalara neden olmuştu. Eleştirmenler, kilisenin Patrik’in yeni seçilen Başkan Vladimir Putin’e verdiği desteğin bedelini ödediğini düşünüyor. Ortodoks Hristiyanlık açık farkla Rusya’daki en yaygın din. Nüfusun dörtte üçü kendini Ortodoks Hristiyan olarak tanımlıyor. Ancak bu kişilerin sadece %10’u düzenli olarak kiliseye gidiyor. Altın saat krizinden önce de Kilise Rus medyasının odağındaydı. Kilisenin taraf olduğu Moskova’nın merkezindeki lüks bir daire hakkın-

daki dava ve feminist punk rock grubu Pussy Riot’un Moskova’da gerçekleştirdiği kilise karşıtı protesto Ortodoks Kilisesi’ni manşetlere taşımıştı.

Patrik Tanrı Yerine Putin’e İnaniyor Suçlaması

Pussy Riot adlı müzik grubunun Punk Duası adlı protestosu 21 Şubat’ta Rusya’nın sembollerinden biri olarak kabul edilen Kurtarıcı İsa Katedrali’nde gerçekleşti. Rengarenk kostümler giyip kayak maskeleri takan bir grup kadın mihrabın önünde bir süre dans edip şarkı söyledikten sonra Kilise yetkilileri tarafından binadan çıkartıldı. Grubun internet sitesinde yayınlanan dua metnine göre protestocular eylemlerinde Bakire Meryem’den Putin’i Rusya’dan kovmasını istediler ve Patrik’i Tanrı yerine Putin’e inanmakla suçladılar. Başkanlık seçimlerinden birkaç hafta önce, 4 Mart’ta, Patrik Rus liderleri ülke-

yüksek dozdaki beyanlarla ezme görevini artık Başkan Obama ve AB'ye devretmeyi, kendisi ise sessizce bir kenarda beklemeyi tercih etmişti.

Çin'in yerli üreticileri koruduğuna dair dünya çapında öne sürülen şikayet ise, pek de gerçekçi sayılmazdı; keza uygun fiyatlarla hammaddelere erişim sağlamak üzere Çin, nadir metaller üzerindeki geçici tekelini kullanarak, yabancılara üreticileri ve fabrikatörleri Çin'de dükkan açmaya teşvik etmeye çalışıyordu. Ve bu konuda da şaşırtıcı derecede başarılı olmuştu. Halihazırda Çin'in nadir metal ihracatlarının dörtte biri, ortak girişim şirketleri yoluyla sağlanmıyor. New York Times'tan Keith Bradsher'in Ağustos 2011'deki yazısında dikkat çektiği üzere, Çin'de nadir metaller kullanılarak üretilen, ardından da ihracat edilen endüstriyel ürünlerin çoğu için Çin ne bir kota ne de bir ihracat vergisi öngörüyor; genellikle de bu ürünlere yönelik katma değer vergisi de getirmiyor. Şirketler de işte bu muhasebeyi kendi içlerinde yapıyorlar; ve metallere daha ucuz erişim sağlamak üzere Çin'de dükkan açmayı "malîyet-etkin bir çözüm" olarak görebiliyorlar.

Geçtiğimiz ay, neodimium temelli manyetik alımları (hibridit araçlarda ve bilgisayarlarda kullanılır) Çin'in güneyinde üretmeye karar verdiğini açıklayan Showa Denko şirketinin sözcüsü Junichi Tagaki'nin de ifade ettiği gibi, "Çin'den neodimium gibi materyalleri ihraç ettiğimizde çok daha yüksek vergiler ödememiz gerekecek." Şirket, üretimlerini Japonya yerine Çin'de gerçekleştirmek suretiyle tasarrufta bulunuyor. Keza, alışımalar, Çin'de ne bir ihracat vergisine ne de KDV'ye tabi değil.

Ağustos 2011'de Reuters'ta yayımlanan bir makede ise, Japonya'daki "gizli panik" ortaya konuyor: 2013'ten önce Çin dışında bir ülkede na-

dir metale dair kayda değer bir tedarik sağlanacağı öngörülmezken, analistlere göre Hitachi ve Showa Denko'nun üretim hamlesi, teknoloji imalatçıları'nın Japonya'dan kitleler halinde dışarıya kaçmalarının başlangıcı anlamına gelebilir.

"İhracat fiyatı ile yerli üretim fiyatı arasındaki fark bu şekilde devam ederse, birçok kişi de söz konusu şirketlerin izinden gidebilir," diyor Asian Metal'in analistisi Brandon Tırpak ve ekliyor: "Bu büyük balık gibidir: hareket etmeye başladığında, diğerleri de onu takip eder." Japonya'nın nadir metal piyasasının sadece bu yıl %30 oranında daralması bekleniyor. Bunun da sebebi, Çin'le yaşanan rekabet. Bu Eğilim, ta ki Çin dışındaki fiyatlar düşene kadar devam edecek. Neo Material'ın Baş Yöneticisi Constantine Karayannopoulos, "Japonya'nın üretimi, geçmişte hiç şahit olmadığım bir hızla Çin'e doğru kaçıyor" diyor. "Küresel düzlemde nadir metallerin tedarik zincirinde kök-

ten bir yeniden yapılanmayla karşı karşıya kalabiliriz." Yerli tedarik zincirini güçlendirmek üzere hükümetin 700 milyon dolarlık bir fon ayırmasının ötesinde, Japonya, nadir metallerle bağlantılı birçok faaliyete de girişmiş durumda: Vietnam'da bir nadir metal mıknaşı geri dönüştürme operasyonu başlatılmasından, Kazakistan'la anlaşma imzalanmasına, Pasifik'te bir nadir metal hazinesi keşfedildiğinin iddia edilmesine dek...

Amerika'daki gelişmeler ise, Japonya'nın özlemini çektiği fırsatı ona sunmuş oldu. 2011 Ağustos ayında, dünyanın en büyük nadir metal mıknaşı üreticisi olan Hitachi Metals, materyallerini Molycorp'un Mountain Pass tesisinden sağlayacağına dair bir anlaşmayı duyurdu. Aralık ayında ise, elektrikli araç ve hibrit araç piyasalarına hizmet etmek üzere Kuzey Karolina'da bir neodimium mıknaşı üretim zinciri kurmak için 2 milyar Japon yeni yatırım yapacağını açıkladı. Tesis, Hitachi'nin ilk denizası-

rı neodimium mıknaşı yatırımı olarak kabul edilmekteydi. Bu da demekti ki; daha önceleri üretiminin %20'lik bölümünü Çin'in güneyine kaydırma yönündeki planı, belki de, askıya alınmıştı. Ardından da, Amerika-AB-Japonya'nın eş zamanlı olarak Dünya Ticaret Örgütü'ne yaptıkları şikayet geldi. Şimdi de, "nadir metaller gibi kritik önem arz eden materyallerin istikrarsız tedarikinin önüne geçme yollarını keşfetmek üzere", 22 Mart günü Tokyo'da "İkinci Üç taraf- (Amerika-Japonya-AB ortaklığındaki) Kritik Materyaller Konferansı" düzenlenecek.

Tüm bunlar, sanki nadir metaller konusunda Çin'i köşeye sıkıştırmaya dönük adımlar gibi görü-

nüyor. Belki de geri planlarında ekonomik gerçeklikler ve Amerika-Japonya ittifakını besleyen damarlardan biri olarak "nadir metal krizinin" kullanılması gerektiğine dair kabul bulunuyor. Obama yönetimi ise, Çin-karşıtı söyleme seve seve iştirak etti ve Pekin ile Tokyo arasında nadir metaller üzerinden yaşanan tartışmayı kendi lehine kullanıp, Çin'i Dünya Ticaret Örgütü'ne nezdinde bozguna uğratma fırsatını yakalamış oldu. Bununla birlikte, Amerika'nın yine de bu meselede şaşırtıcı düzeyde rahat davranması göze çarpıyor.

Bunun sebebi, belki de Dünya Ticaret Örgütü'nde Çin'in durumunun son derece kötü olması olabilir. Daha önce hammaddeler konusunda yaşanan olay ise, Çin'in en baştaki itirazlarına karşın, bir süre sonra uluslararası ticaretteki dostluğu bozmamak için Dünya Ticaret Örgütü'nün "kocakarı ilaçlarını" kabul edeceğini gösteriyor. Öte yandan, Çin, daha önceleri reddettiği ihracat kota sistemini fiili olarak uygulamaya koymak suretiyle, ulusal güvenliğini bahane göstererek 200.000 tona kadar nadir metal stoku yapmak üzere hükümet eliyle bazı planları yürürlüğe sokabilir. Böylelikle, kendisini ihracatla ilgili bu rahatsız edici durumdan kurtarmaya karar verebilir.

Her halükarda, birkaç yıl içinde Çin'in -bizzat Çinlilerin yardımıyla- nadir metaller konusundaki tekeli yok olacak. Ve tüm dünya, Çin'in nadir metaller üzerinden dünyayı karanlığa sokacağı endişesinden kurtulmuş olarak, Çin'in hibrit araçlarından, akıllı telefonlarından, Tomahawk füzelerinden ve gece görüşlü gözlüklerinden faydalanabilecek.

Obama yönetiminin Çin politikasındaki dengeli yaklaşımı, nadir metaller konusunda da kendisini gösterdi. Bu konuda Başkan Obama'nın Gül Bahçesi'ndeki konuşmasında olduğu gibi, Amerikan hükümeti, değerli bir yeşil endüstri sektörü olan güneş paneli sektörüne üst düzey bir Çinli şirketin girecek kuralları ihlal etmesi durumunda %5'in altında cezalandırıcı vergiler getirilmesini sessiz sedasız alırdı. Oysa, bu cezaları %20-30 düzeyinde olması bekleniyordu. Ancak bu durum, Amerika'daki nadir metal endüstrisinin yanlış endüstriyel politikalar sonucunda neredeyse buhar olup yok olduğunu iddia edenleri pek de tatmin etmedi.

Bununla birlikte, Asya'da olan bitenler, büyük ihtimalle Washington'daki öfke ve fırsatçılığı ve Tokyo'daki endişeyi dengeleyecek. Neo Material Technologies'nin CEO'su Constantine Karayonnopoulos'un tahminine göre, "önümüzdeki yıl başında (yani şu anda) Çin, küresel tüketimin %70'ine sahip olacak." Bilindiği gibi, Neo Material Technologies (NMT), Mountain Pass'ı işleten Molycorp şirketini satın aldı ve Hitachi Metal'in Amerika'daki operasyonlarına tedarikte bulunacak. NMT, aynı zamanda Çin'deki en büyük nadir metal işleyicilerinden biri konumunda. Amerika'da nadir metal işleme konusundaki çevresel ve yasal düzenlemeler başa çıkılmaz bir hal aldığı için, NMT'nin Çin operasyonları dahilinde Mountain Pass'ın materyali işlenip, Kuzey Karolina'daki Hitachi tesisine sevkedileceğe benziyor. 2011 yılı Mart ayında Molycorp'un yaptığı bir tahmine göre ise, Çin, 2015 yılı itibarıyla net bir nadir metal ithalatçısı haline geleceğe benziyor. Bir başka senaryoya göre ise, Çin ve Japonya, aynı nadir metal kaynakları için rekabet edecekler ve Batı, bir başka hammadde tedariki konusunda Çin'i zor bir duruma sokma potansiyeline erişebilecek. Obama ise, yeniden başkanlık koltuğuna oturursa, ihracat kotalarını en fazla suistimal eden, yeryüzündeki en önemli kaynak için uluslararası piyasaların düzenini bozan, ancak Amerika Birleşik Devletleri'nin pek zıtlasmaya yanaşmadığı bir başka aktöre dikkatini çevirebilir: OPEC.

yi 1990'daki durumundan bu güne ulaştırarak bir mucize gerçekleştirdikleri için kutlamıştı.

Patrik seçim öncesinde ayrıca "Ortodokslar eylem yapmak yerine kutsal emanetleri yüceltmeyi tercih ederler" diyerek kilise ile adil seçim talep eden eylemler düzenleyen muhalefet aktivistleri arasına mesafe koymuştu. Ortodoks Kilisesi Rus devletinden bağımsız olduğunu söylüyor. Ancak şimdiye kadar Kilise şu anki Rus yönetimine ideolojik destek vermekten çekinmedi ve çoğu zaman yönetimin batıya yönelttiği eleştirileri destekledi. Ve bu destekleyici tavrının karşılığında devletten maddi ve manevi destek gördü. 2010 yılının Ocak ayında Putin kilise ve manastırların restorasyonu için 2 milyar ruble ödenek ayırdı. Kilise ile yönetim arasındaki yakınlık devlet televizyonu yayınlarına da yansdı. Putin ve Medvedev sık sık dini görevlerini yerine getirirken ekrana getirildi.

Pussy Riot Saygısızlığı

Pussy Riot müzik grubunun üç üyesi katedralde gerçekleştirdikleri eylemden sonra kilise yetkililerinin çağırısıyla göz altına alındı ve holiganlıkla suçlandı. Rus yasalarına göre holiganlıktan suçlu bulunan kişiler 7 yıla kadar hapis cezası alabiliyor. Bir ortodoks yorumcu, grup üyelerinin kazığa bağlanıp yakılmaları gerektiğini bile söyledi. Ancak, aralarında Ortodoks Hristiyanların da bulunduğu bir çok kişi kilisenin grup üyelerine karşı olan tavrını eleştirdi. Yardım derneği ça-

ışanı Lidiya Moniava Patrik'e yazdığı açık mektupta kilisenin suçlanan kadınlara karşı hristiyanlığa yakışır bir tavır sergilemesi gerektiğini söyledi ve Patrik'ten müzisyenlere yöneltilen nefreti sona erdirmesini talep etti. Moniava'nın mektubu yaklaşık 6 bin kişi tarafından imzalandı. Moniava imzalamayanlardan 1900'ünün ortodoks hristiyan, 23'ünün de ruhban sınıfı üyesi olduğunu söyledi. Patrik Kirill eleştirilere kayıtsız kaldı.

Utandıran Altın Saat

Kilise Patrik'e karşı bir karalama kampanyası yürütüldüğünü iddia ediyor. Kilise bu iddiasını medyada sık sık yer alan Patrik'in lüks düşkünlüğü ile ilgili haberlere dayandırıyor. Patrik rahip olduğunda ettiği fakirlik yeminine uymamakla suçlanıyor. Suçlamalardan biri, Patrik'e ait olan Moskova'nın lüks semtlerinden birindeki apartman dairesi ile ilgili. Daire yakın zamanda bir davaya konu oldu.

Patrik adına hareket eden bir kadın dava sonucunda 500 bin dolar tazminat alırken, aynı dava sonucunda bir komşunun daireesine icra memurları tarafından el konuldu. Patrik'e yöneltilen suçlamalardan bir başkası da sahip olduğu pahalı saat ile ilgili. Patrik 2009 yılında Ukrayna'daki bir ayinde kolunda 30 bin dolar değerindeki İsviçre yapımı altın bir saatle görüntülendi. Kirill saatin bir hediye olduğunu ve ayın sırasında kolunda olmadığını, fotoğrafın gerçeği yansıtmadığını iddia etti. Ancak daha sonra blog yazarları

Patrik'in kendi internet sitesinden aldıkları bir fotoğrafı internette paylaştılar ve söz konusu saatin bu fotoğraftan dijital olarak silindiğini iddia ettiler. Söz konusu fotoğrafta Patrik'in kolundan silinen saatin yansıması cıllı masada net olarak görülebiliyor. Twitter kullanıcıları saat konusunda yalan söylediğinin ortaya çıkmasının ardından Patrik'e "İsviçre saatlerinin patriği" lakabını taktı. Patrikhane basın ofisi daha sonra saçma bir hata yaptıklarını kabul etti ve halktan özür diledi.

Komple Teorisi

Ayrıca Ortodoks yetkililer kendilerine karşı yürütülen karalama kampanyasında Rus karşıtı özellikler de gördüklerini iddia ediyor. Yetkililere göre Pussy Riot grubunun eylemi de bu karalama kampanyasının bir parçası. Kilise inancları 22 Nisan'da kilisenin iyi adını korumak için toplu dua etmeye çağırdı. Kilise hükümet yanlısı basın kuruluşlarından da destek görüyor. Devlet televizyonu Rossiya 1 Pazar günü Patrik'in Kurtarıcı İsa Katedrali'nde yaptığı konuşmaya yer verdi. Bu konuşmada Patrik bir kez daha katedralde gerçekleştirilen eylemi kınadı. Kilisenin suçlamalarına muhalefetin cevabı gecikmedi. Gazeta.ru adlı internet sitesinde köşe yazar Semyon Novoprudsky kiliseyi politik rejimin bir parçası haline gelmekle suçladı. Novoprudsky "Kilise halkın gözünde bir zamanlar sahip olduğu üstün etik değerlerin savunucusu rolünü kaybetti" dedi.

SAVAŞ UZAYA TAŞINIYOR NATO’NUN SİBER KABİLİYETLERİ: DÜN, BUGÜN, YARIN

Siber Savunma Yönetimi, 2008 Nisan’ında tam operasyonel hale geldi ve artık siber saldırılar başlatma, onları koordine etme, yetenekleri gözden geçirme, uygun risk yönetimini gerçekleştirme konularında uzmanlaştı. NATO’nun askeri bir örgüt olmasından dolayı, bu savunma yeteneklerine ek olarak siber saldırı yeteneklerine de sahip olmasını düşünmek gayet mantıklıdır.

Siber yeteneklere sahip olunduğunda, komutanlar, sadece kendi askeri güçlerine yönelik riskleri sınırlamakla kalmazlar, aynı zamanda sivil ziyatı ve kritik altyapılara verilecek hasarı da sınırladılmış olurlar. Eğer siber yetenekler Libya’nın hava savunmasını çok uzaklardan devre dışı bırakabiliyorsa, bu durumda askeri bir komutan da, söz konusu ülkenin siber yeteneklerini bertaraf etmek konusunda gözükara davranacaktır.

Jason Healey / Leendert van Bochoven *

NATO’nun kolektif savunma ve kolektif güvenliğe dair temel misyonlarının, tıpkı hava, kara, deniz ve uzayda olduğu gibi siber uzayda da etkin olması gerekiyor. İttifak, Müttefik Güçler Operasyonu sırasında 1999 yılında ilk büyük çaplı siber saldırılardan müzdarip olduktan sonra bu süreci başlattı; ancak söz konusu olayların üzerinden on yıldan uzun süre geçmesine karşın halen gereken düzeye erişebilmiş değil. NATO’nun kısa süre önce açıkladığı siber savunma politikası ise, İttifak’a güç kazandırıyor ve NATO’nun kendi ağlarının savunulmasına öncelik veriyor. Ancak halihazırda İttifak’ın bir dizi öncelik üzerinde anlaşması, üye ülkelerin ve endüstri ortaklarının elindeki mevcut en iyi yetenekleri, politikaları ve uygulamaları koz olarak kullanması gerekiyor.

Bu raporun ilk bölümünde, NATO’nun siber geçmişine dikkat çekiliyor: İttifak, siber olaylarda on yıldan uzun süredir deneyim kazanıyor ve bu olayların ardından bir takım politikalar ve yetenekler geliştiriliyor. Raporda, daha sonra, NATO’nun günümüzdeki haline, mevcut politikalara ve örgütlere değiniliyor ve NATO’nun gelecekteki siber yeteneklerine dair bir tartışmayla sonlanıyor. Bu son bölüm, NATO’nun ele alması gereken temel meseleleri, spesifik tavsiyeler eşliğinde inceliyor.

NATO’nun Siber Geçmişi

Siber savunma, on yıldan uzun süredir NATO’nun gündeminde bulunuyor. 2002 yılında Prag Zirvesi sırasında kabul edilen Siber Savunma Programı, Müttefik Güçler operasyonu sırasında Sırbistan, Rusya ve Çin’den aktivistlerin yürüttüğü NATO’ya ve NATO üyelerine yönelik saldırılara kısmen yanıt verebildi. Program’ın en önemli unsuru, NATO Bilgisayar Eylemi Yanıt Yeteneği’nin kurulması oldu. Bu, İttifak’ın siber olayların önlenmesi, tespit edilmesi ve yanıt verilmesinde “ilk müdahale”nin geliştirilmesi anlamına geliyordu. NATO’nun potansiyel siber saldırıların teknik ölçeği ve siyasi izdüşümlerini tam olarak algılaması konusunda ise, 2007 yılında Estonya’ya yönelik saldırılar milat teşkil etmiştir. Bu saldırıların sonucunda, 2008 yılındaki Bükreş Zirvesi’nde şu vurgu yapılmıştı: “NATO ve NATO üyesi uluslar, kilit önem taşıyan bilgi sistemlerini korumalı; en iyi uygulamalarını paylaşmalı ve herhangi bir siber saldırı karşısında –talep üzerine- müttefik bir ulusa yardım edebilmeli.” Bükreş zirvesinin yanı sıra, İttifak’ın lider kadrosu iki büyük siber savunma kurumu oluşturdu: Siber Savunma Yönetim Otoritesi (CDMA) ve İşbirliğine Yönelik Siber Savunma Mükemmeliyet Merkezi (CCDCOE). Siber Savunma Yönetim Kurulu’nun yönetimi altındaki CDMA, 2008 Nisan’ında tam operasyonel hale geldi ve artık siber saldırılar başlatma, onları koordine etme, yetenekleri gözden geçirme, uygun risk yönetimini gerçekleştirme konularında uzmanlaştı. CDMA, aynı zamanda üye ulusların kendi ulusal siber savunma yeteneklerini iyileştirmelerine de yardım ediyor. Merkezi Estonya-Tallinn’de bulunan CCDCOE ise, herhangi bir operasyonel siber misyona sahip değil; ancak CDMA ve NCIRC’nin faaliyetlerini tamamlıyor; bilgi paylaşımı ve işbirliğini iyileştiriyor. Tallinn Merkezi, İttifak üyesi ülkelere avukatları ve hukuk profesörlerini bir araya getirerek sürecin hukuki boyutunun yönetiminde oldukça etkili oldu.

Siber saldırılara karşı korunma veya saldırılara yanıt vermek konusunda NATO desteğini talep eden üye ülkelere yardım etmek üzere bir yetenek geliştirilmesi gerekiyordu. Bu gereksinime yanıt olarak, NATO halihazırda başka seçenekleri de ortaya çıkarıyordu. Örneğin Hızlı Tepki Timleri, bunun sadece bir örneği. 2012 yılı itibarıyla tam operasyonel hale geçmesi beklenen söz konusu timler, bir siber saldırı tehdidi alan veya saldırıya uğrayan bir NATO ulusunun siyasi liderleri tarafından talep edildiği takdirde, sorunlu bölgelere güvenlik yetkililerini konuşlandıracak. Hızlı Tepki Timleri, teknik danışmanlık hizmeti de verecek. NATO’nun Stratejik Kavramı ve 2010 Lizbon Zirvesi sonucunda kabul edilen deklarasyon, savunma alanındaki iyileştirmelere odaklanmaya devam etti. NATO liderleri, gelecekte yaşanacak çatışmaların olası siber boyutunu kabul ettiler ve bir siber saldırı durumunda tespit etme, değerlendirme, önleme, savunma ve geri kazanma yeteneklerini daha fazla geliştirme taahhüdü altına girdi-

ler. Bu amaç doğrultusunda Lizbon Yetenekler Paketi, NCIRC’deki (NATO Siber Güvenlik Merkezi) geliştirmeler de dahil olmak üzere en ivedi boşlukların doldurulmasını öngörmüştür.

Siber Savunma Politikası

2011 yılı Haziran ayındaki Siber Eylem Planı ve Siber Savunma Politikası, İttifak’ın bu zamana değin siber yeteneklerini olgunlaştırmak konusunda attığı en önemli adımlar olarak kabul ediliyor. NATO’nun Libya’ya hava saldırıları düzenlediği sırada kabul edilen söz konusu politika ve eylem planı, NATO’nun karşılık verme yeteneğine dair siyasi ve operasyonel mekanizmayı güçlendiriyor ve İttifak’ın ulusal ordularının savunmasını iyileştirmek üzere eğitim ve desteği artırıyor. Bu yeni yaklaşımın unsurları arasında şunlar yer alıyor:

- 1- NATO’nun kolektif savunma ve kriz yönetimine dair temel işlevlerini gerçekleştirmesi için siber savunmanın elzem olduğu yönündeki kabul;
- 2- NATO ve onu oluşturan müttefikler açısından kritik önem arz eden siber varlıkların korunması; bu varlıklara yönelik saldırıların önlenmesi, bu varlıkların dayanıklılığının artırılması;
- 3- NATO’nun kendi ağlarının merkezi olarak korunması ve siber savunma anlamında güçlü yeteneklerin geliştirilmesi;
- 4- NATO’nun temel işlevleri açısından kritik önem arz eden ulusal ağların siber düzeyde korunması için asgari yükümlülüklerin tanımlanması;
- 5- Ulusal düzeyde kritik önem arz eden altyapının kırılgan noktalarının azaltılmasına yönelik siber savunmada asgari bir düzeye erişmek için müttefiklere destek olunması;
- 6- Ortaklarla, diğer uluslararası örgütlerle, özel sektörle ve akademi ile temas kurulması.

Bu yeni politikaların ve yeteneklerin uygulanması için NATO bünyesindeki başlıca siber savunma kuruluşu, Siber Savunma Yönetim

Kurulu’dur (CDMB). Söz konusu kurul, her üye ülkedeki ilgili merciyle mutabakat zaptı imzalar. Ocak 2012 itibarıyla bu tür anlaşmalardan yaklaşık yirmi tanesi imzalandı. İttifak’ın en yüksek siyasi kurumu olan Kuzey Atlantik Konseyi’ne ise bu konudaki ilerleme “düzenli” olarak rapor edilmektedir.

Buna ek olarak, yeni politika, siber savunmayı “ana akım” çabalarla bağlantılandırmayı öngörür. Bunun için de, yeni ve kalıcı bir “Güçlendirilmiş Savunma Politikası ve Planlama Komitesi” (DPPC-R) kurulmuştur. Komitenin görevi, siber yetenekler de dahil olmak üzere NATO’nun planlama sürecinin genelini yönetmektir. Başkanlığını NATO Genel Sekreter Yardımcısı yapar ve CDMB’nin çalışmaları takip edilerek, politika ve eylem planının yeterince dikkate alınıp alınmadığı, NATO ve üye uluslardan yeterli finansman desteğinden yararlanıp yararlanmadığı denetlenmektedir.

Belki de bunlardan en önemlisi, yeni siber politika sayesinde İttifak’ın bir yandan spesifik eşik değerler konusundaki muğlaklığı devam ederken, bir yandan da kolektif savunmaya ne zaman baş vuracağına dair süreçte açıklık kazandırılmasıdır. Gerginliğin tırmanma süreci ise, teknik düzeyden başlar. Eğer bir vakanın siyasi boyutu varsa, bu vaka NCIRC’den CDMB’ye ve en üst siyasi kurum olarak Kuzey Atlantik Konseyi aracılığıyla DPPC-R’ye ulaşır.

Öte yandan, İtti-

fak dahilindeki her ulus, Washington Antlaşması’nın 4. Maddesi uyarınca, güvenliklerinin –bir siber vaka durumu da dahil olmak üzere- tehdit altına girdiğini düşündükleri durumlarda diğer müttefiklerle resmi bir istişare sürecinin başlatılması çağrısında bulunabilir. Bu durum, NATO’nun karar alma sürecini anlayan kişiler açısından normal olarak görülse de, siber çatışmaları tamamen teknik bir mesele olarak görenler tarafından yanlış anlaşılma-ya açık bir durumdur.

Eğer siber saldırı özellikle yıkıcı etkiler doğuracak nitelikteyse, Kuzey Atlantik Konseyi de, 5. Madde uyarınca kolektif savunma çağrısında bulunabilir ve bu süreç hızlı bir şekilde işleme konmaktadır. Kuzey Atlantik Konseyi, Amerika’ya yönelik 9-11 terörist saldırısının silahlı bir saldırı olduğuna ve dıştan yönetildiğine (yani ülke içinden değil) yirmi dört saat içinde hükmetmiş ve hava teşkilatının “silah” olarak kullanılabileceğine karar vermişti. Dolayısıyla, NATO da ilk kez 5. Madde’yi hızla yürürlüğe koymuştu.

Her ne kadar savunma bakanları NATO’nun siber saldırılara yanıt verme konusunda “muğlaklığını koruyacağını” teyit etseler de, Kuzey Atlantik Konseyi’nin kinetik askeri güce eşdeğer şekilde kayda değer ölüm ve hasar bulunmaması durumunda kolektif savunma ilkesini devreye sokmasına pek sık rastlanmaz. Bununla birlikte, eğer bir siber saldırı daha büyük çaplı bir krizin parçası ise (örneğin gelecekteki bir askeri çatışmanın), NATO mevcut kriz yönetim prosedürlerine göre hareket eder.

İttifak, ayrıca, 2012 yılında savunma harcamalarını da artırmaktadır. Saldırıları tespit etmek, onlara yanıt vermek ve tepki timlerinin ekipmanlarını iyileştirmek üzere 28 milyon Euro harcanması öngörülmektedir. NATO, sık sık siber tatbikat yapmayı da sürdürmektedir. Genel Sekreter’e göre, “2011 yılında gerçekleştirilen Siber Koalisyon’a altı partner ülke katılmıştı: Finlandiya ve İsveç oyuncu olarak iştirak etmiş; Avustralya, İrlanda ve Yeni Zelanda da, tıpkı Avrupa Birliği gibi, gözlemci göndermişti.”

MİAMİ’DE CASTRO KAVGASI

Miami Marlins beyzbol takımının menajeri Ozzie Guillen, eski Küba lideri Fidel Castro’yu övdüğü için beş maçtan men edildi. Amerika’nın en Kübalı şehri Miami’de Küba siyaseti hakkında özgürce yorum yapabilmek mümkün mü?

Bu ceza, politik görüşleri nedeniyle sıkıntı yaşayan Küba asıllı Amerikalıların yaşadıklarını anımsattı. Ozzie Guillen, Time dergisine mülakatında Castro’ya hayranlığını ifade etmişti. Venezuela kökenli olan Guillen, “Fidel Castro’yu seviyorum. Castro’ya saygım var. Neden biliyor musunuz? Son

60 yıl içinde birçok kişi Castro’yu öldürmeye çalıştı. Ama hala orada.” dedi. ‘İngilizcem yetersiz’ Guillen, bu demeci nedeniyle daha sonra özür diledi ve İngilizce olarak kendini ifade etmekte zorlandığını söyledi. Birçok kişi Guillen’a verilen beş maçlık ceza- yı az buldu. Hatta bazı Kübalılar Miami’de gösteri ya-

NATO'nun Bir Saldırı Yeteneğine Sahip Olması Gerekir mi?

NATO'nun askeri bir örgüt olmasından dolayı, bu savunma yeteneklerine ek olarak siber saldırı yeteneklerine de sahip olmasını düşünmek gayet mantıklıdır. Zaten bu konu da bir süredir tartışılmaktadır. New York Times'a göre, 2011 yılı başında Obama yönetimi ve askeri komutanlar, "Kaddafi hükümetinin hava savunma sistemini aksatmak ve hatta devreden çıkarmak üzere siber bir saldırıda bulunmayı öngörmüşlerdi".

Siber yeteneklere sahip olunduğunda, komutanlar, sadece kendi askeri güçlerine yönelik riskleri sınırlamakla kalmazlar, aynı zamanda sivil zayıatı ve kritik altyapılara verilecek hasarı da sınırlandırmış olurlar. Eğer siber yetenekler Libya'nın hava savunmasını çok uzaklardan devre dışı bırakabiliyorsa, bu durumda as-

keri bir komutan da, söz konusu ülkenin siber yeteneklerini bertaraf etmek konusunda gözükara davranacaktır. Siber yetenek demek nükleer silah demek değildir; sadece son çare olarak bunlara başvurulabilir.

New York Times makalesinde sözü edilen siber yetenekler, NATO'nun "organik" varlıkları değildir. Eğer kullanılmış olsalardı, NATO'yu desteklemek üzere ayrı bir operasyon altında, ancak resmi kumanda zinciri dışında yürütülmeleri mümkündü. Bu durumda NATO söz konusu girişimin bir etkisi olacağını resmi olarak bilir; ancak operasyon detaylarını muhtemelen bilemez. Bu anlamda, "NATO'nun saldırı yeteneği" çoktan mevcuttur; ancak kolektif bir NATO ajansı veya biriminin değil ulusal orduların elinde bulunmaktadır.

NATO'nun Geleceği: Özel Sektörden Tespitler

Mevcut politikalar NATO'nun stratejik siber yeteneklerinin ilerletilmesine yardımcı olurken, diğer örgütlerden edinilen en önemli derslerden biri ise siber rakiplerin kendilerini hızla geliştirmeleri ve inovasyonda bulunmaları karşısında İttifak'ın da yeteneklerini sürekli yenilemesi gerektiğidir.

Güvenlik ve Dayanıklılık Standartlarının Geliştirilmesi: NATO'nun kaotik bir ortamda birbiriyle bağlantılı bir dizi soruna (yönetişim, politika, olaylara verilen karşılık, güvenlik ve dayanıklılık da dahil olmak üzere) yanıt vermeye başladığı bir ortamda, bu süreci basitleştirmek ve maliyetleri azaltmak üzere mevcut birçok yaklaşımdan birini rahatlıkla benimseyebilir veya mevcut koşullara uyarlayabilir. Bu, tüm NATO üyesi ordular için ortak temeller oluşturulmasını sağlar ve her birinin beklentilerini açığa kavuşturur.

Bu anlamda, söz konusu risklerle başa çıkmada, örgütlerin riskleri değerlendirmesi ve yönetim ve teknik sistemler geliştirmesinde, ISO/IEC 27001 ve 27002, bilgi güvenliğine dair temel uluslararası standartları sunmaktadır. On iki alanda (risk yönetimi, güvenlik politikası, değer yönetimi, insan kaynakları, fiziki güvenlik, erişim kontrolü, vaka yönetimi ve iş ortamının devamlılığı da dahil olmak üzere) en iyi uygulama tavsiyelerini sunan bu standartlar, NATO açısından önemli bir adım teşkil edecektir. Dahası, söz konusu standartlar dünya çapında da bilinir ve kabul edilir; dolayısıyla birçok NATO ülkesindeki ulusal standartlarda eşdeğerleri bulunmaktadır. Bu durum ise, söz konusu ülkelerde bu standartların daha hızlı kabullenilmesini ve uygulanmasını sağlar.

Carnegie Mellon Üniversitesi'nde Bilgisayar Acil Durum Yanıt Timi'nin geliştirdiği Dayanıklılık Yönetim Modeli, çok daha yeni bir girişimdir; dolayısıyla henüz çok fazla anlaşılmamış veya kabullenilmemiştir. Bununla birlikte, söz konusu modelin getirdiği birçok avantaj daha vardır; keza bu model sadece güvenlik boyutuna odaklanmaz, aynı zamanda sistemlerin –özellikle kriz zamanlarındaki- dayanıklılığını ön planda tutar. Örgütün zorlu süreçlerde ve uzun vadede kabul edilebilir bir performans düzeyini tutturmasını belirler. Kriz dönemlerinde performans boyutuna odaklanması, potansiyel bir muharebeye hazırlanan bir örgüt açısından oldukça yararlı bir yaklaşımdır; keza bu sırada muhalif kesimler en az güvenli ve en az dayanıklı sistemleri bulmak için derinlemesine bir araştırma içine girmişlerdir.

NATO, ister ISO/IEC standartlarını isterse Dayanıklılık Yönetim Modeli'ni seçsin, her iki seçenek de NATO'nun siber yeteneklerini olgunlaştıracak ve ulusal orduların bu minvalde uyumlaştırmasına yardımcı olacaktır. NATO bünyesinde görev yapmış ve gerek ISO gerekse Dayanıklılık Yönetim Modeli konusunda deneyim sahibi olan Amerikan Hava Kuvvetleri eski çalışanı Chris Fogle'ya göre, her iki seçenek de yararlıdır: "ISO, bir dizi standart ortaya koyar ve bu standartlar deneyim üzerine temellenmiş; uzman görüşlerini yansıtmaktadır. Dayanıklılık Yönetim Modeli ise, bir dizi standarttan yola çıkılarak hazırlanmış olup, en iyi uygulamaları içermektedir. Bir anlamda, Dayanıklılık Yönetim Modeli'nin ISO'yu içerdiğini, ancak özellikle NATO gibi geniş ve çokuluslu bir örgüt içinde konuşlandırılmasının daha zor olduğunu söylemek mümkün."

Temel Unsurları Ön Planda Tutmak: NATO'nun yeni siber stratejisinin güçlü tarafları arasında en dikkate değer olanları; eşgüdüm, eğitim ve savunma konusundaki temel misyonlardan gücünü alan savunma noktasına odaklanmasıdır. Dahası, söz konusu strateji, en önemli siber sorunların çözümünü için, teknoloji-

ye aşırı bağımlılık yerine, zekice tasarlanmış politikalar, yönetim modelleri ve süreçlerin faydalı olabileceğini kabul eder. Bu mantıklı başlangıç adımının ardından, planın kendisinin de uygulamaya geçirilmesi gerekir. Halihazırda NATO karargahlarında bir eylem planı hazırlanmaktadır. Bu anlamda, en önemli eylemlerden biri, her zaman olduğu gibi, "siber vakalara karşı verilecek yanıtın –özellikle NCIRC aracılığıyla- güçlendirilmesi" olacaktır.

NCIRC, yani NATO'nun siber savunmasının tam kalbinde bulunan Siber Güvenlik Merkezi, henüz tam operasyonel kapasiteye erişmemiştir. Şu an için sadece koruma şemsiyesini NATO'nun askeri kanadına doğru genişletmektedir; böylelikle sivil ajanslar sistemlerinin denetlenmesi veya siber saldırılara yanıt vermede sadece NCIRC'ye bel bağlamayacaklardır. Öte yandan, NCIRC'nin siber saldırılara yanıt verme sırasında bazı önemli süreçleri (örneğin yasa uygulama süreçleriyle eşgüdüm) idare etmede yeterince personeli bulunmamaktadır. Amerikan Savunma Bakanlığı bu eksiği 1998 yılında fark edip derhal çözüm bulmuş; Bilgisayar Ağ Savunmasına yönelik Ortak Görev Gücü'nü kurarak bu görev gücü içinde bir "yasa

uygulama ve karşı-istihbarat hücresi" oluşturmuştur. Dolayısıyla, bu konuda NATO'nun "Amerika'yı yeniden keşfetmesine" gerek yoktur; mevcut veriler zaten ortadadır. Gerek ISO / IEC standartları gerekse Dayanıklılık Olgunluk Modeli'nin ortaya koyduğu standartlar ve en iyi savunma uygulamaları, NATO'nun "savunma konusunun temel dayanaklarına daha fazla bağlı kalmasına" yardımcı olacaktır.

SONUÇ

NATO'nun halihazırda karşılaştığı sorunlar hiçbir zaman azalmayacak; bütçeler ise azalmaya devam edecek. Bu Rapor dahilinde öne sürülen tavsiyeler, NATO'nun hava, kara, deniz ve uzay alanlarında olduğu gibi siber alanda da başarılı olmasını sağlamaya yöneliktir. Bu önerilerden hiçbirini yeni yetenekler geliştirilmesini öngörmemekte; daha ziyade modern askeri misyonların daha zekice tasarlanmış bir İttifak'a yönelik zeki bir savunma mantığıyla bağdaştırılması gerektiğini yansıtmaktadır.

Kaynak: http://www.acus.org/files/publication_pdf/403/022712_ACUS_NATOSmarter_IBM.pdf * Jason Healey, Atlantik Konseyi'nin Siber Devlet Girişimi direktörüdür. Leendert van Bochoven ise, IBM'de NATO ve Avrupa savunması lideridir.

TAVSİYELER

Siber yetenekleri geliştirmek için NATO'nun çabalarını aşağıdaki alanlara odaklaması gerekir. İlk yedi öneri genel nitelikte olup, siber uzayda sorunlar yaşayan her türlü askeri örgüte uygulanabilir.

1. Uygun bir standart izlenmesi (örneğin, herkesin anladığı ISO/IEC 27001 ve 27002 veya daha yeni olup kriz zamanlarındaki performans daha çok odaklanan RMM gibi)

2. Temel unsurlara kaynak yatırımı yapmak (siber vakalara karşılık verilmesi, istihbarat paylaşımı, dayanıklılık, bilgisayar sistemlerinin uygun düzeyde tutulması)

3. Çevikliğe vurgu yapmak: Her ne kadar siber uzayda yıllardır belli bir deneyim elde etmiş olsak da, henüz siber çatışmanın neye benzediği veya ulusal orduların bu konuda nasıl organize olmaları gerektiğine dair ortak bir anlayışa henüz sahip değiliz. Bu da, orduların çevik olması gerektiği anlamına geliyor.

4. İzinsiz girişlerle mücadeleyi öğrenmek: Ne NATO ne de üye ülkelerin orduları, düşmanlarının siber bir çatışma içine izin vermesini engelleyemez. ABD Savunma Bakanlığı'nın yeni siber stratejisinde de sözü edildiği gibi: "Savunma Bakanlığı'nın çevik ve dayanıklı olması, kritik operasyon kapasitelerinin korunmasının odaklanması gerekir." 2009'daki Strasbourg Zirve Deklarasyonu uyarınca, NATO tatbikatlarında siber boyut da göz önünde bulundurulmalı, bu konuda eğitim verilmelidir.

5. Tehditler karşısında teyakkuzda olabilmek için ileri yeteneklerin geliştirilmesi: Araştırmaya ve güvenlik istihbarat yeteneğine dair yeni kuşak yatırımlarda bulunulması gereklidir; ancak ileri güvenlik analitikleri-otomasyon ile birlikte- mevcut Barış için Bilim ve Güvenlik Programı'na dahil edilmelidir.

6. Özel sektör işbirliğine ilişkin bir gündem geliştirilmesi: Birçok STK'nın siber suçlarla mücadelede diğer uluslarla işbirliğini güçlendirmede önemli yetenekleri bulunuyor. Bu da, NATO'nun söz konusu STK'larla işbirliğine gitmesini verimli ve maliyet-etkin hale getiriyor. Mevcut politikaya göre, "NATO'nun ortaklarıyla, uluslararası örgütlerle, akademiyle ve özel sektörle birlikte çalışması, böylelikle birbirlerini tamamlayan unsurları geliştirip, kuvvetlerin gereksiz yere iki kez kullanımını önlemesi" öngörülüyor. Bu ise, çevik olmayı ve hızlı düşünmeyi gerektiren bir durum.

7. Siber çatışmaları ulusal bir güvenlik sorunu olarak algılamak: 2012 yılındaki Şikago Zirvesi'nde NATO'nun önemli siber normları desteklemesi gerekiyor; örneğin İttifak'ın herhangi bir siber operasyonunun Silahlı Çatışma Yasaları'na uygun olması; NATO'nun kendi adına siber saldırıları yürütmek üzere herhangi bir üçüncü tarafı kullanmaması veya teşvik etmemesi gerekiyor.

Doğrudan NATO'ya Ait Fikirler:

8. "Aşamalı ve uyarlamalı" bir yaklaşımın siber savunmaya ne denli uygulanabileceğinin araştırılması: NATO'nun, tehditler ve teknolojilere bağlı olarak, gelecekteki siber savunma planlarını çok fazlî şekilde yeniden yapılandırması gerekiyor.

9. Temel yetenekler uluslar arasında daha fazla paylaşılmalı: Müttefik ülkeler, aynı amaçlar doğrultusunda aynı interneti kullanırlar ve genellikle benzer bilgisayarlar satın alırlar.

10. Özellikle ulusal altyapının dayanıklılığı gibi konularda AB'de güvenmek: Benzer şekilde AB de ulusal orduların çabalarını uyumlaştırmak ve ABD'nin elindeki yeteneklerden yararlanmak konusunda NATO'ya güvenebilir.

11. Sivil bakanlarla temas halinde olmak: NATO üyesi ülkelerde, sivil örgütlerin elinde siber kaynaklar bulunur ve bu örgütler savunmanın eşgüdümünde ulusal bir rol üstlenirler.

12. Yeteneğe değil saldırıya dönük eşgüdümüne önem vermek: Amerika Birleşik Devletleri saldırıya dönük siber yetenekler geliştirmeye başladığında, hem geleneksel hem de siber askeri operasyonlara aşına, küçük birimlerle işe başladı. Bundan sonraki krizlerde ise, NATO, geçici bir eşgüdüm birimi kurmayı göz önünde bulundurabilir. Bu birimde görev alan memurlar, İttifak'ın operasyon kumandanlarının hedeflerinin ilgili ulusal siber birimlere iletilmesine yardımcı olmak üzere hassas yeteneklere dair bilgilerine başvurabilirler.

parak Guillen'in takımdan alınmasını istedi.

Geçmişte Küba Hükümeti ve Küba toplumuyla ilişkilerin güçlendirilmesini isteyen bazı Küba asıllı Amerikalı işadamları ve sanatçılar baskı altında kaldı. Geçen Ağustos'ta sürgündeki Kübalılar, Küba devriminin propagandasını yaptığı öne sürdükleri Kübalı şarkıcı Pablo Milanes'in konserinin iptal edilmesini istediler. Konser iptal edilmedi. Binlerce kişi Milanes'i dinlemeye geldi. Bazı gruplar, konser salonunun önünde protesto gösterisi yaptı. Kon-

serin organizatörü Hugo Cancio, Miami'de Castro aleyhtarlığı yapmayanlara karşı agresif bir tavrın olduğunu söyledi. Cancio, "Saygı gösterilmemesi üzücü. Özzie Guillen'a katılırsınız ya da katılmazsınız ama görüşlerine saygı duyulmalı" dedi.

"Yine de öfke azaldı" Hugo Cancio, yine de 1990'lardakine kıyasla havanın bir ölçüde yumuşadığına dikkat çekiyor ve o tarihlerde Florida'ya Kübalı şarkıcıları getirdiği için ölüm tehditleri aldığını hatırlatıyor. O zamanlar bu öfke şiddete dönüştü.

1996'da Kübalı şarkıcı Rosita Fornes'in konser vereceği konser vereceği restorana molotof kokteyli atıldı. Konser iptal edildi. "Çok şükür ki, öfke sançılar zayıfladı. Bunlar Kübalılar arasında demokratikleşmeye ve uzlaşmaya karşı çıkan çok küçük bir grubu temsil ediyor" diyor. Guillen'in açıklamalarıyla başlayan gerilim, ABD'nin Florida'dan 145 kilometre uzaklıktaki Küba'ya ticaret ambargosu ve seyahat kısıtlamalarını hafifletmeye başladığı bir döneme rastlıyor.

“Türkiye’nin Tercihî”